

PERSONIX

speglar av
ryktesnätverket
avslöjar även
det polerade
eländet inuti.

**Ett ocensurerbart och omutligt decentraliserat ryktesnätverk
en evolutionär efterträdare till staten**

Personix — Kompromisslös förändring

Ett ocensurerbart och omutbart decentraliserat anseendenätverk

© 2025–2026 Pavel Kudrna, Prag

Version 6 (2026-05-21)

Första utkast juni–november 2025, omskriven april–maj 2026.

Satt i $\text{\LaTeX}$ (Tectonic) med Palatino och Helvetica Neue.

A5 liggande (210×148 mm).

Licensierad under **Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)** — creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/. De förbehållna elementen, källkodsförrådet och en not om produktionsverktyg finns listade längst bak i boken.

Contents

Inledning	7
Vad handlar den här boken om?	9
Väsentliga förutsättningar för förändring	17
Väsentliga förutsättningar för förändring	17
Verktyget	28
Anseendebaserat socialt nätverk	28
Varför nätverket är o censurerbart	53
Att bemöta uppenbara tvivel	55
Beroende av teknik	55
Kastar jag pengar ut genom fönstret genom att publicera i nätverket?	55
Vad händer om någon skapar flera identiteter?	57
Kan inte en förmögen person helt enkelt "köpa" fler identiteter (eller skapa virtuella gemenskaper)?	60
Vad sägs om fripassagerare som bara vill läsa och inte ge något till gemenskapen?	63
Ekonomisk neutralitet	64

Frivillighet, ansvar och frihet	66
Omkopplaren mellan frihet och totalitarism (och delegering)	67
Orakelproblemet — att brygga den digitala och den fysiska världen	73
Hur verifieringen fungerar	77
Konsensus och verifieringsprocessen	77
Roles in the verification transaction and authorities	83
Översikt över rollerna	83
Utfärdaren	84
Auktoriteten	85
Verifieraren	89
Subjektet	91
Observatören	94
Mekanismen: tidsstämpel och utmaningskod	94
Poängen: du behöver inga riktiga observatörer	96
Delegering	96
Kommunikation mellan rollerna	102
Det emergenta samhällskontraktet — policy	102
Att tillhandahålla information om dig själv	106

Brott och straff	107
Brott och straff	107
Följ pengarna	119
Följ pengarnas spår	119
Statens svaga punkt — pengar	120
Proposed transition to the state's successor	123
Evolution, inte revolution	123
Fyra verktyg som stödjer varandra	124
Enkelt skattesystem — lockbetet vid inträdet	125
Electronic Spending Register (ESR)	125
Medborgarnas skatteallokering — beslutets tyngd	127
Förhandlingsplattform med staten — hävstången	131
Medborgarskap utan ett ID-kort	133
Överlapp och reversibilitet	137
Slutsats	140
Vägen finns	140
Tack	142
Inspiration	142

Granskning och återkoppling 142

Verktyg 142

Ordlista **145**

Ordlista 145

Inledning

Känner du att du kan lita på staten?

Jag vägrar acceptera det när en uppenbar orättvisa begås mot mig, min familj eller någon i min gemenskap (fysisk skada, bedrägeri, ooberättigad inskränkning ...) och staten svarar: ja, det är en orättvisa, men gör inget åt det, annars får du ett ännu större problem med oss. Ett sådant tillstånd är sjukt, och de människor som accepterar det är medbrottslingar.

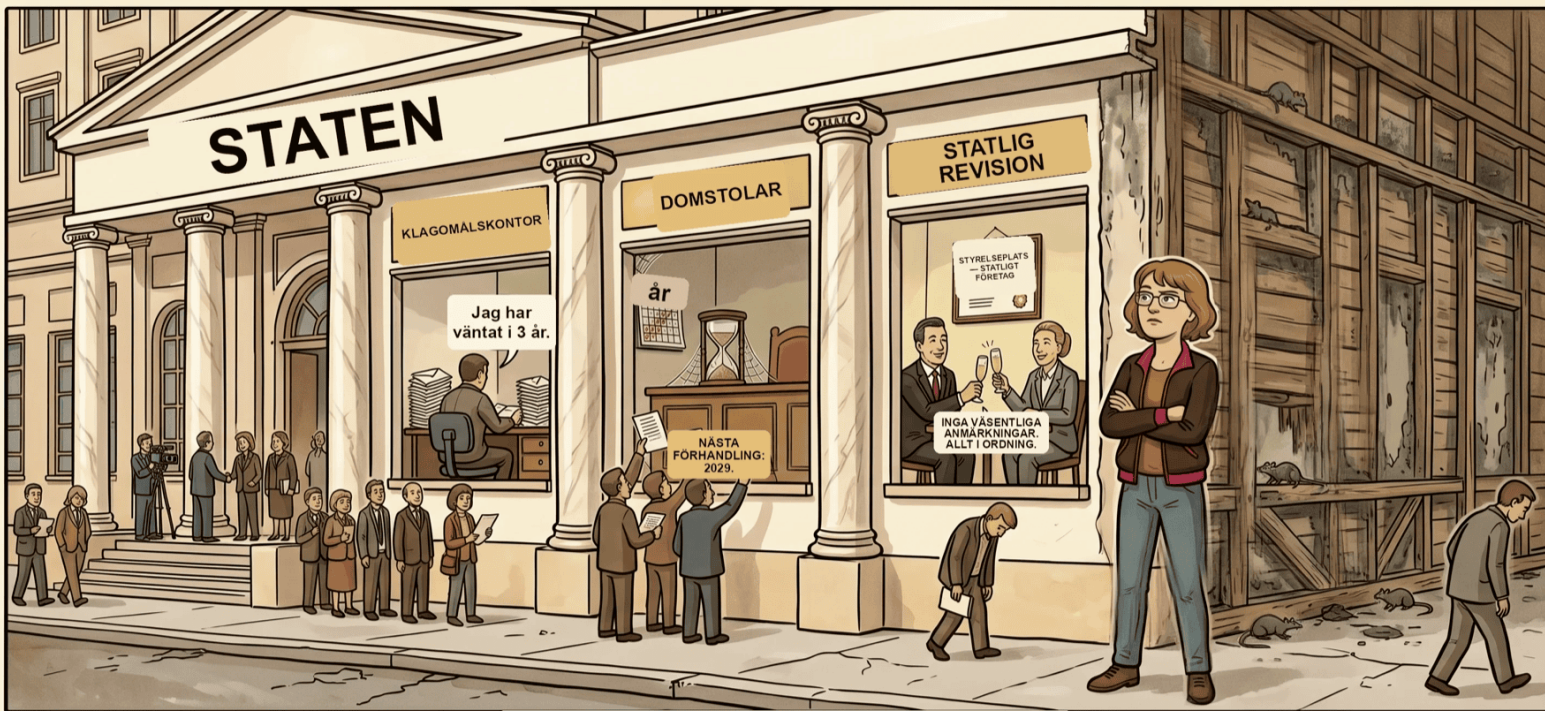
Resultatet är ömsesidig alienation, ett låtsande att vara gemenskap, ett låtsande att vara stat, och ett fördjupat sönderfall av samhället med löftet om allvarliga konflikter framför oss.

Kan staten hålla jämna steg med takten i den tekniska och sociala förändringen, eller föredrar den att klatscha på ett förbud?

Jag skulle kunna låtsas att jag behandlar stagnation, inkompetens och korruption som den deklarerade stabiliteten hos rättsstaten och traditionen, men det vill jag inte längre. Jag skulle ljuga för mig själv och jag skulle ljuga för dig.

Känner du tjänstemäns och folkvaldas nedlåtenhet när du vågar kritisera något som du betalar för?

Jag vägrar betrakta människor i samhället som ovärdiga att forma samhällsomfattande regler bara för att de inte utmärker sig i de mjuka färdigheter som idag är den enda tillräckliga förutsättningen för att bli folkvald i statligt kodifierade institutioner. Jag har tilltro till att den stora majoriteten kan ta hand om sig själva, sina nära och sin gemenskap — och att de i detta ser en del av sin livsfilosofi. De flesta människor jag har lärt känna omkring mig är sådana.

Jag vägrar acceptera det.

Men jag har också mött rena skitstövlar som var skitstövlar just för att de kunde spela spelet — spelet där gemenskapen inte får ge dem återkoppling, där staten skyddar dem så att ingen stör den ordning som skulle hota statens själva väsen: att säkra ett bekvämt liv för dem på de övre våningarna i maktens hierarki och dess institutioners hierarki. Feodalismen har ersatts av populisters och elitisters styre.

Älskar du när andra talar om för dig hur du ska leva ditt liv?

Jag accepterar inte det nuvarande tillståndet som ett perfekt, slutgiltigt givet. Jag måste vara ansvarsfull i hur jag uppträder, men jag blir ändå känslig när någon talar om för mig vilka rätta värderingar jag borde ha. Hur är det med dig?

Vad handlar den här boken om?

Föreställ dig ett anseendebaserat socialt nätverk där vem som helst som vill kan skapa sina egna nycklar till det (skapa sin identitet), bli inbjuden av medlemmar i sin gemenskap eller ge sig in på egen hand. Du bygger ditt anseende och drar nytta av användbara anseendedata om andra när du behöver det. Du söker din gemenskaps stöd när en orättvisa inträffar — du lägger fram ditt fall och tillhandahåller det du har i saken, och gemenskapen tar en titt, avgör utifrån relevans om den ska föra det vidare till andra, och hur den ska sanktionera den skyldige.

Hela denna korta bok handlar om vad som behöver finnas under huven för att detta ska fungera så enkelt på utsidan. Om du håller ut lovar jag dig att en värld som nu kanske verkar komplex och svårbegriplig på många sätt kommer att öppna sig som mer begriplig och klarare. Du kommer att se att många dåliga saker kan ordnas så att de inte längre lönar sig så orättvist för de dåliga aktörerna. Och det är inget verktyg som du hela tiden måste vara klistrad vid online — det räcker att ta till det när du känner att du behöver det.

Jag lovar dig vidare att den ordning som beskrivs här kommer att kännas närmare människors verkliga drivkrafter, och att den inte behöver forma om dem i något -ismens namn.

Och slutligen ska vi visa hur man hanterar en icke-revolutionär övergång till ett tillstånd där gemenskaper åter blir fullt fungerande sociala enheter och inte längre bara behöver låtsas.

Teknisk artikel

Denna bok är en förklarande följeslagare till den ursprungliga tekniska artikeln *"Decentralized Reputation Network: A Framework for Voluntary and Uncorruptible Societal Organization"* (Pavel Kudrna, 2026). Om du är intresserad av den formella arkitekturbeskrivningen, algoritmen för val av verifierare och motiveringen av de ekonomiska mekanismerna rekommenderar jag att börja där.

Kapitlen bygger på varandra

Boken är skriven som ett sammanhängande resonemang — varje kapitel bygger på det föregående. Begrepp som introduceras i en del används i senare delar, inklusive i fotnoter. Jag rekommenderar inte att läsa i ordning.

■ Vem är den här boken för?

Trots sitt visuellt tillgängliga format är den huvudsakliga målgruppen den mer specialiserade läsaren som intresserar sig för principerna bakom möjliga socioekonomisk-politiska arrangemang av det mänskliga samhället. Att nå en punkt där jag skulle kunna förklara hela ämnet tillgängligt för den bredaste allmänheten kräver fortfarande en lång väg av att bygga ut en fullständig kommunikationsstrategi.

Jag välkomnar förslag på hur man kan göra detta lilla verk, eller eventuella efterföljande reviderade utgåvor, mer begripligt.

Varning

Jag vet inte vem du är, hur gammal du är eller hur många brutna löften du har fått sitta igenom i ditt liv. Jag är klar med att avge sådana här. Istället vill jag varna dig för att det enda utfallet av det du lär dig här kanske blir insikten att det förmodligen inte finns någon väg där någon annan städar upp dagens röra åt dig. Jag beskriver bara en ram/ett verktyg som skulle kunna göra upprensningen enklare och mer transparent. Utifrån det ska jag försöka förbereda ett socialt experiment/en simulering, åtgärda eventuella brister, eller begrava idén helt om det visar sig att den har grundläggande sprickor i sin design.

En begäran

Jag skulle djupt uppskatta om du, även efter att ha läst ut den här boken, behöll ett öppet sinne inför idén och följde vart den tar vägen och hur den håller under saklig kritik. Jag skulle uppskatta ännu mer

Det finns mer under skalet. Häng med mig.

ditt senare engagemang — att försöka bryta de föreslagna jämviktsprinciperna med dina egna idéer, och därigenom bättre testa hur förberett systemet är för verkligt mänskligt beteende.

Utan dig och ditt engagemang förblir idén en teori i en byrålåda. Utan dig och dina bidrag och ekonomiska donationer kommer vi inte att kunna driva projektet mot ett verkligt socialt experiment, och därmed mot verklig beredskap. Utan dig och din sakliga kritik kommer vi att stagnera där vi är nu, eller låta oss slukas av centristernas heliga graal — absolut, oåterkallelig totalitarism. Det är upp till oss vilken väg vi väljer, eller sitter över.

Utmaningen

Vi lägger inte precis en lätt börda på dina axlar. Du bär redan kostnaderna för ett vräkigt förvaltad samhälle genom ockultistisk-besvärjande manualer som hävdar att ett samhälle bäst styrs centralt — och jag har fräckheten att be dig om ännu mer, och att gå emot dessa tendenser. Jag är medveten om att vi kommer att behöva rida ut kollapsen av historiens största pyramidspel — det fördelningsbaserade pensionssystemet — utan att låta flera generationer svälta.

Ändå ber jag dig likväl: låt oss äntligen överlämna en bättre värld till våra barn och lämna efter oss ett arv där vi lyckades genomföra den förändringen. Att släppa loss ekonomisk tillväxt skulle kunna vara en dellösning på den knipa som väntar vid horisonten. Vi kan sedan berätta för våra efterkommande att det var en helvetes resa och att den inte var förgäves.

En bättre värld är tyngden värd.

■ Problemet

Endast en frihet som balanseras av direkt ansvar kan verkligen låsa upp en enorm potential som världen aldrig har skådat.

Kom in. Planerna ligger framme.

Väsentliga förutsättningar för förändring

Väsentliga förutsättningar för förändring

Den grundläggande förutsättningen för förändring till det bättre är att den underordnade blir den överordnade — eller åtminstone en jämbördig partner. Detta innebär att ta över de mest kritiska agendorna som definierar förhållandet av över- och underordning. Dessa agendor vilar på bevis för tillhörighet till de gemenskaper som utgör statens medborgare. De är information och dess verifierbarhet av en auktoritet med väsentligt anseende inom dessa gemenskaper.

För att övervinna det nuvarande systemet har jag kommit fram till fem förutsättningar som jag sedan förklarar så som jag förstår dem. Vi kan tänka på dessa förutsättningar som de pelare som bär upp konstruktionen av det system som beskrivs i resten av boken. Jag valde pelarna först efter egen preferens och förfinade, medan jag resonerade med dem, gradvis hur jag förstår var och en till den form som följer nedan.

Låt oss gå igenom dessa fem pelare en efter en.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FÖRÄNDRING

FRIVILLIGHET

FRIVILLIGHET

Jag
bestämmer
själv.

ORGANISATION

ORGANISATION

Tillsammans, inte
under någon.

MOTSTÅNDSKRAFT

MOTSTÅNDSKRAFT

Kan inte
censureras.

KONSENSUS

KONSENSUS

Kompromiss
genom
påtryckning.

OMUTLIGHET

OMUTLIGHET

Kan inte
köpa alla.

Utan dessa fem pelare är varje förändring bara bränd tid.

■ Frivillighet

I vårt fall betyder frivillighet att jag inte tvingas delta i att driva det decentraliserade anseendenätverket. Jag kan dock inte kräva en positivt formulerad rättighet att nätverket inte registrerar information om mig — huruvida information om mig hamnar i anseendenätverket beror enbart på mig, mitt beteende, mina handlingar och mitt ansvar.

Frivilligt — tills ansvaret hinner ikapp dig.

■ Organisering

En enskild individ kan inte bryta systemet, och det är därför staten kontrollerar människors sammanslutning som ett sätt att förhindra aktiviteter som kan hota dess struktur och funktion. Det spelar ingen roll om människor organiserar sig för eller emot. Genom organisering är det möjligt att mildra effekten av statuerande straff när någon vågar förändra staten mot dess vilja.

Låt oss inte sätta gemensamma mål, men vi kan gå en del av vägen tillsammans. Den mest naturliga formen är sammanslutning i gemenskaper — men de måste ha alla de verktyg de behöver för att inte förbli ett rent låtsande att vara gemenskaper.

■ Motståndskraft

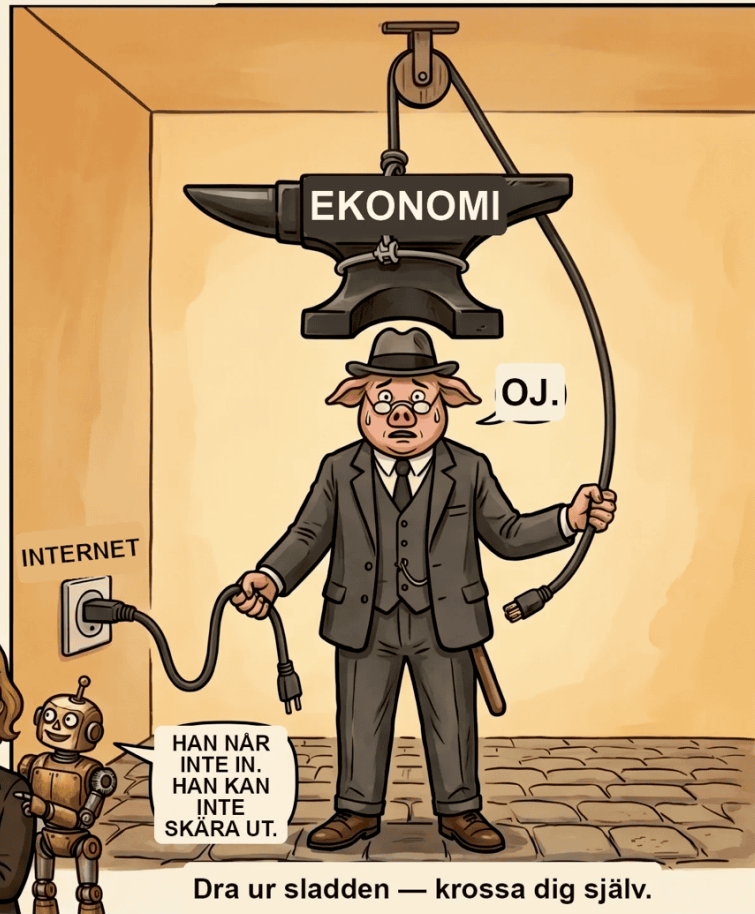
Den valda vägen mot att förändra staten — eller mot att övergå till dess efterträdare — får inte bero på statens tillstånd. Verktygen och sätten de används på måste vara så o censurerbara som möjligt. Enkelt uttryckt: kostnaden för att censurera dem måste vara astronomisk. Utan det är hela ansträngningen bara att bränna tid och livsenergi.

FÖRUTSÄTTNING 2 AV 5: ORGANISATION

En enskild kan inte bryta systemet. En gemenskap kan.

FÖRUTSÄTTNING 3 AV 5: MOTSTÅNDSKRAFT

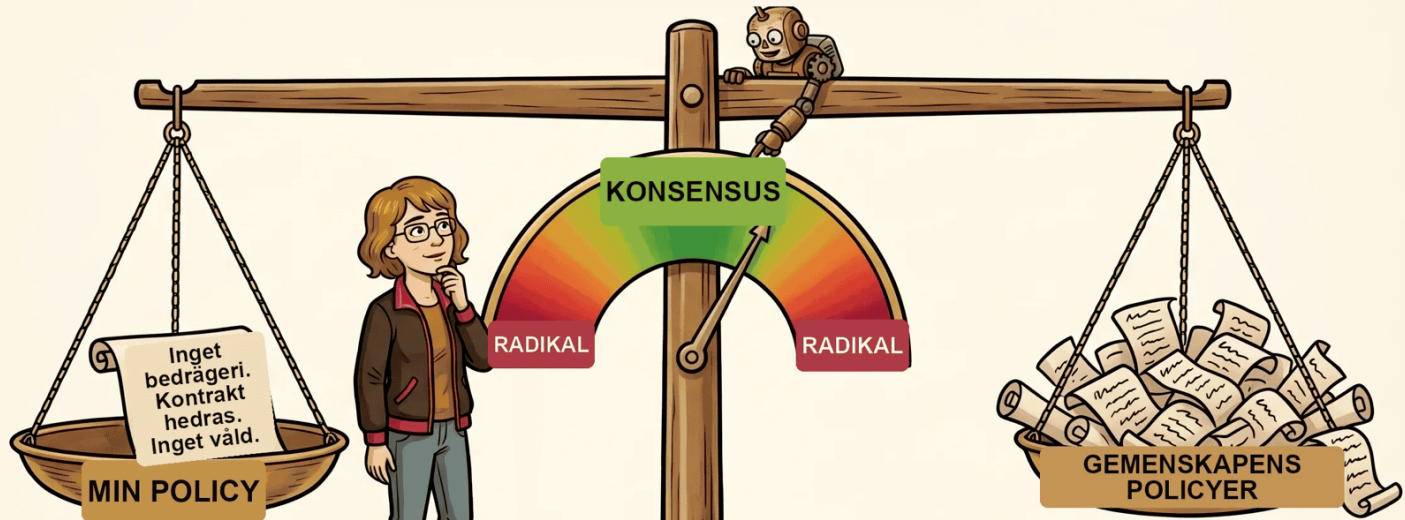
INGEN TILLÅTELSE ATT BE OM. INGEN SLADD ATT DRA UR.

■ Konsensus

Den föreslagna lösningen måste, genom sin själva natur, innehålla en mekanism för att förhandla fram konsensus samt en repressiv komponent för de fall då konsensus kränks. Det behöver inte vara en frivillig win-win-överenskommelse. Det räcker att omständigheter och socialt tryck säkerställer kompromiss inom en gemenskap och mellan gemenskaper.

HÅLL DIG INOM RAMEN — INTE EN RADIKAL.

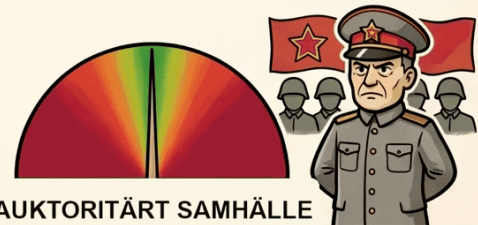
Du får skilja dig. Bara inte för långt.

FRITT
SAMHÄLLE

Toleranszonen töjs
med kulturens frihet.

FÖRUTSÄTTNING 4 AV 5: KONSENSUS AUKTORITÄRT SAMHÄLLE

KONSENSUS ÄR EN TOLERANSZON, INTE EN ENHÄLLIG ÖVERENSKOMMELSE.

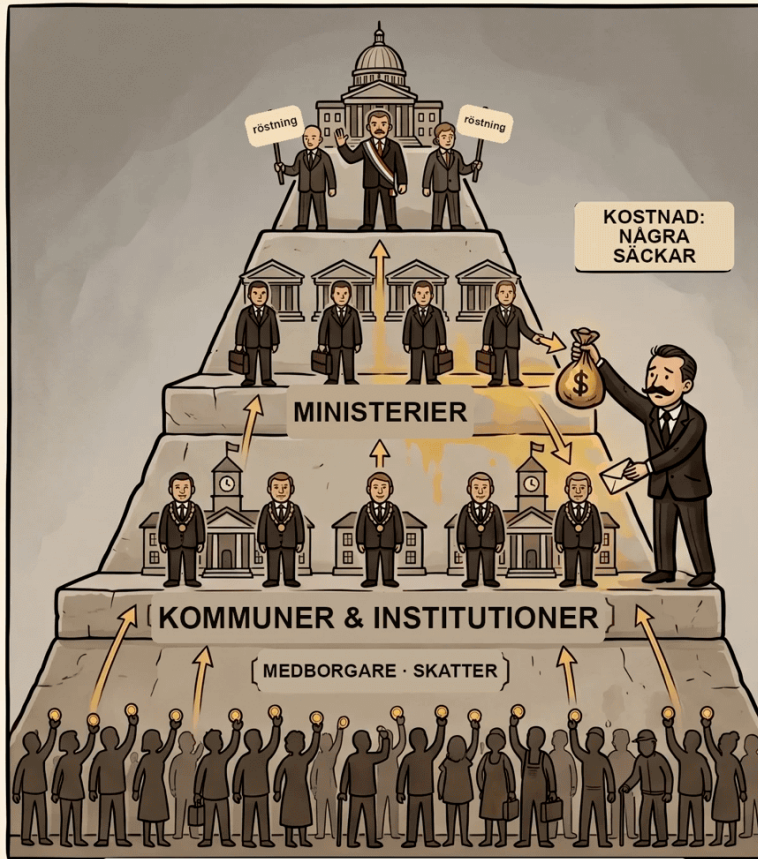
■ Omutbarhet

Ocensurerbarhet försvarar systemet utifrån. Men ett nätverk av människor kan också ruttna inifrån — en auktoritet kapas, en deklarerad regel överges i tysthet, deltagare köps av under tystnad. Ocensurerbarhet vore en ihålig seger om människorna inuti kunde korrumpas utan konsekvens.

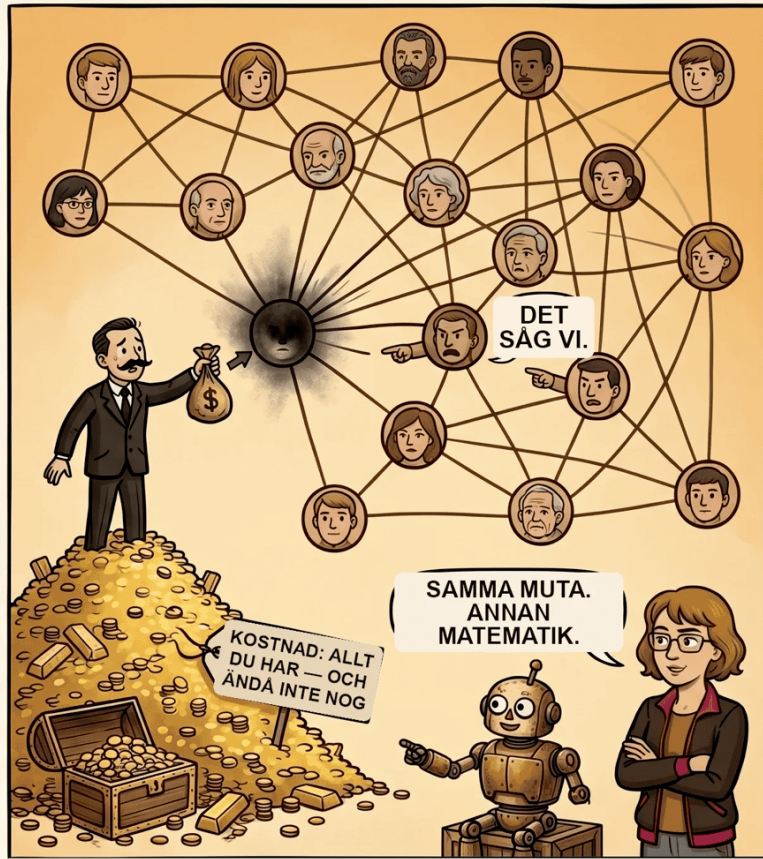
Omutbarhet är inte resultatet av ett enda smart trick. Den framträder ur att **flera principer i den föreslagna designen samverkar** — trycket mot korruption är fördelat över arkitekturen, och de enskilda delarna förstärker varandra. Exakt hur detta uppnås ska vi visa gradvis — i beskrivningen av verktyget, i veriferingen och i kapitlet om straff. Till slut ska vi sammanfatta allt som byggs upp.

Omutbarhet är samtidigt en förutsättning för designen och en emergent egenskap hos resultatet. Den är den andra försvarslinjen — den som vänder sig inåt — och utan den är Motståndskraft bara en halv sköld.

FÖRUTSÄTTNING 5 AV 5: OMLUTLIGHET

Muta några övre våningar — basen betalar ändå.

Muta en — han förlorar sitt rykte för alltid. Muta alla — du blir barskrapad först.

KORRUPTION HAR ETT PRIS. I NÄTET ÄR DET FÖR HÖGT.

Verktyget

Anseendebaserat socialt nätverk

För att åstadkomma förändring behöver vi ett noggrant utformat verktyg. Först ska vi skissa det kortfattat; i senare kapitel ska vi undersöka varje del mer i detalj och lägga till mer. Föreställ dig ett ozensurerbart, globalt, decentraliserat socialt nätverk där du tryggt kan skapa och hantera din ombudsidentitet — en så kallad decentraliserad identitet (DID). En DID är en digital identitet som du själv skapar och kontrollerar, utan beroende av någon central auktoritet. Ingen kan ta den ifrån dig eller förfalska den, eftersom den är kryptografiskt signerad med din privata nyckel (eller nycklar, via multisig).

Anmärkning

En följd är att en sådan identitet gradvis skulle kunna ersätta statligt utfärdade identitetshandlingar — men mer om det i kapitlet om övergången.

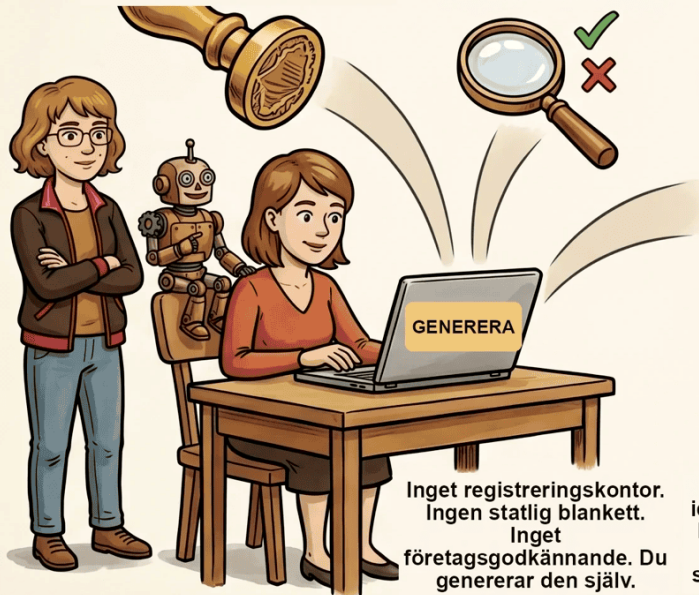
I ett sådant nätverk skulle du genom din identitet kunna rapportera att någon har orsakat dig skada (och senare, potentiellt, att de har avhjälpt den eller tvingats göra det). För att denna återkoppling — riktad mot upphovet till skadan — ska ha värde som en relevant källa måste det kosta tid, energi och pengar att föra in information i nätverket — och därutöver måste verifierbara bevis produceras för andra att detta inte är tomt prat.

DIN IDENTITET, DINA NYCKLAR, DINA REGLER

DU SKAPAR DEN SJÄLV

PRIVAT NYCKEL — signerar
å dina vägnar. Bara du har
den. Dela aldrig.

PUBLIK NYCKEL —
verifierar dina
signaturer. Synlig för
nätverket.

Inget registreringskontor.
Ingen statlig blankett.
Inget
företagsgodkännande. Du
genererar den själv.

STATLIGT ID — ÅTERKALLELIGT:
staten kan annullera det när som
helst.

DITT DID-DOKUMENT

DID-DOKUMENT

PUBLIK NYCKEL:
[kryptografisk hash]

NÄTVERKSADRESS:
[onion-gateway]

VERIFIERINGSPOLICY:
Mina regler för
interaktioner

PÅSTÅENDEN:
se till höger

Detta är din publika
identitet. Vem som helst
kan läsa den. Bara DIN
privata nyckel kan
signera ändringar i den.

Ingen stat kan
återkalla detta.

DID — OÅTERKALLELIGT: bara din
privata nyckel kan signera ändringar.

PÅSTÅENDEN — VERIFIERADE FAKTA OM DIG

MEDBORGARSKAP:
Tjeckien — verifierat
av kommunal notarie

UTBILDNING: Civilingenjör i
datavetenskap — verifierat av
universitetets alumninätverk

EGENDOM: Ägare av
lägenhet #42 — verifierat
av lokalt
gemenskapsregister

PASSIV VITTNÉ:
Ignorerade en oförrätt —
policy ej hedrad —
inlämnat av grannvittnen

BEDRÅGERI: Lurade en
granne på besparingar
— inlämnat av lokal
gemenskapsdomstol

Påståenden är verifierade utsagor.
Det goda och det onda.
Auktoriteter satsar sitt rykte på
dem.

Din identitet. Dina nycklar. Dina regler. Ingen tillåtelse behövs.

Att läsa information skulle vara lätt och relativt billigt, men att skapa en enskild post skulle vara kostsamt och krävande. Att skriva skulle följa ett tydligt protokoll, där beräkning enligt den valda algoritmen strikt avgör vilken DID som ska ombes verifiera den inlämnade informationen och hur man går vidare så att den utvalda deltagaren bearbetar informationen å dina vägnar, publicerar den och blir dess verifierare.

Algoritm kontra radikalism

Algoritmiskt val av verifierare säkerställer att icke-radikala informationsutgivare med tiden håller en nästan neutral balans mellan kostnaderna för publicerad information och belöningar för verifiering.

ATT PUBLICERA KOSTAR TID, ENERGI OCH PENGAR

ATT SKRIVA IN I NÄTVERKET ÄR ALDRIG GRATIS — ATT LÄSA ÄR DET

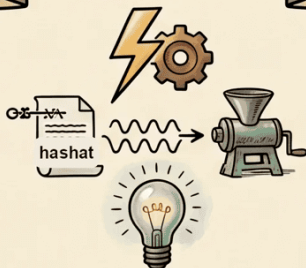
TRE KANALER — ALLA TRE ÄR VERKLIGA

TID

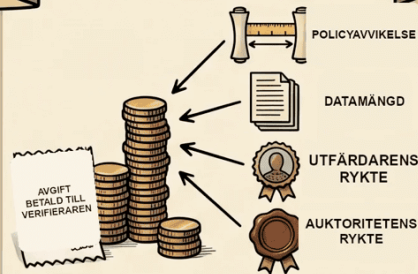
du väntar medan algoritmen väljer en verifierare och verifieraren läser din post.

ENERGI

signering, hashning, verifiering — varje steg är verklig beräkning och verklig elektricitet.

PENGAR

ju längre ditt påstående ligger från verifierarens policy, ju större posten är, och ju mindre betrodd utfärdaren eller deras auktoritet — desto högre avgift.

VAD SOM HÄNDER SEDAN

Den trestegiga verifieringskedjan — se HUR ALGORITMEN VÄLJER EN VERIFIERARE, HUR VERIFIERAREN SVARAR, UTFÄRDARENS VAL

Varför dyrt skrivande skyddar rykte — senare i kapitlet

brus är dyrt. Signal är värdefullt. Därför tar nätverket betalt för att skriva, inte för att läsa.

kostnad över iterationer

VARJE NYTT FÖRSÖK KOSTAR MER

varje avvisning eller omkast läggs till kronologin som algoritmen slukar — och nästa försök är dyrare i alla tre kanaler.

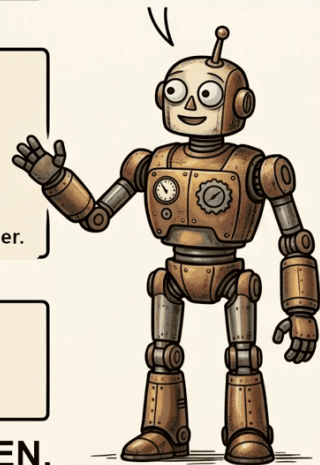
läsasymmetri

ATT LÄSA ÄR BILLIGT

vem som helst får läsa rykte och poster — bara skrivande kostar. Asymmetrin är själva designen.

SKRIVANDE KOSTAR — LÄSANDE INTE. ASYMMETRIN ÄR POÄNGEN.

Låt oss se på hur algoritmen väljer en verifierare.

■ Algoritm

Algoritmiskt val väljer icke-deterministiskt en annan verifierare (eller en uppsättning möjliga verifierare) för olika informationsdelar. En hash (en enkelriktad matematisk funktion som producerar ett unikt "fingeravtryck" från vilken indata som helst — som ett fingeravtryck av ett dokument) av det fullständiga DID-dokumentet bestämmer positionen på en konsistent hash-ring och väljer ut verifierarkandidater.

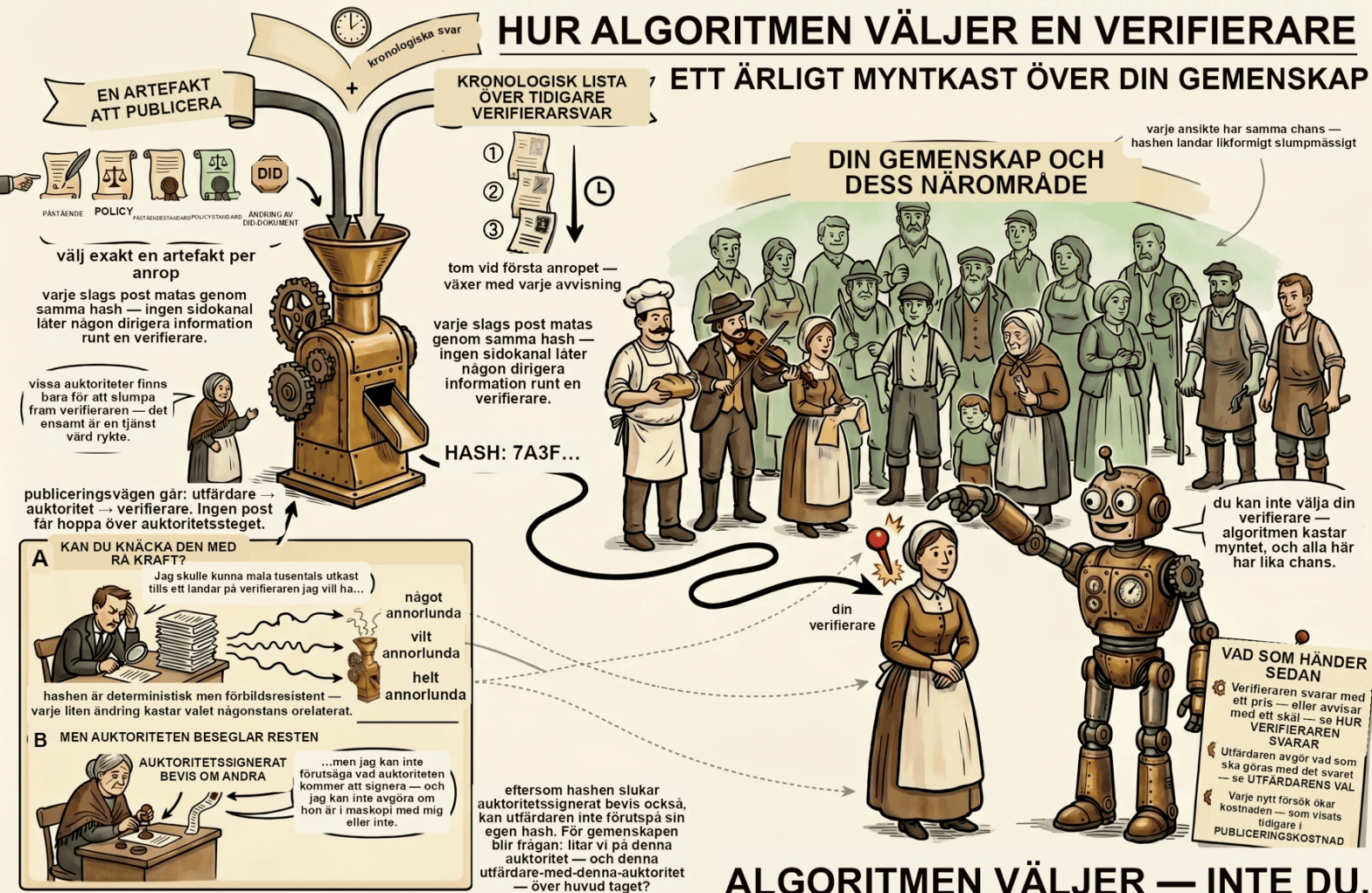
$$\text{verifier_DID} = \text{hash}(\text{DID_document})$$

På ren svenska: algoritmen tar hela ditt DID-dokument, beräknar ett fingeravtryck utifrån det, och det fingeravtrycket bestämmer din verifierare.

Med den första verifierare som algoritmen väljer kanske du som utgivare inte lyckas — ditt anseende eller dina deklarerade inställningar kanske inte uppfyller deras krav. Du skulle algoritmiskt fortsätta sökandet efter nästa genom att utföra ännu en rekursiv iteration, som tilldelar dig ytterligare en verifierare. För varje steg växer "avståndet" till målverifieraren, och därmed också de åtföljande metadata som måste publiceras. När data växer stiger kostnaderna naturligt (inte bara på grund av påståendets ursprungliga storlek, utan också på grund av de metadata som ackumuleras vid varje avslag). Trovärdig information passerar mycket lättare än nonsensartade infall. Det är upp till var och en hur högt pris de är villiga att bära och hur mycket posten betyder för dem — radikalism blir garanterat dyrt.

HUR ALGORITMEN VÄLJER EN VERIFIERARE

ETT ÄRLIGT MYNTKAST ÖVER DIN GEMENSKAP

HUR VERIFIERAREN SVARAR

ACCEPTERA MED ETT PRIS — ELLER AVVISA MED ETT SKÄL

verifieraren väger fyra saker innan hon svarar.

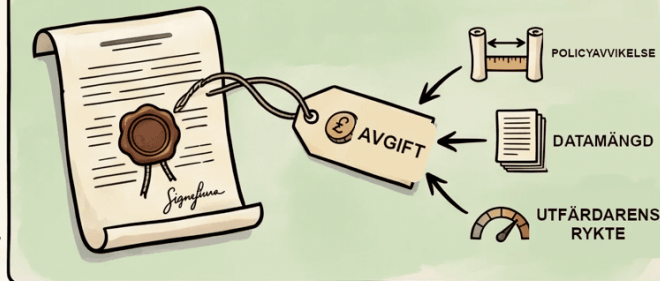

AVVISA — MED ETT SKÄL

- utfärdarens rykte är för lågt för mig
- auktoriteten bakom denna post är inte en jag litar på
- utfärdarens policy ligger för långt från min för att överbygga
- dokumentet självt klarar inte min policies regler

verifieraren skriver ner VARFÖR — deras svar matas tillbaka in i nästa försök.

ACCEPTERA — MED ETT PRIS

verifieraren går med på att publicera — men priset speglar hur långt påståendet ligger från deras policy, hur mycket data det bär, och hur betrodd utfärdaren är.

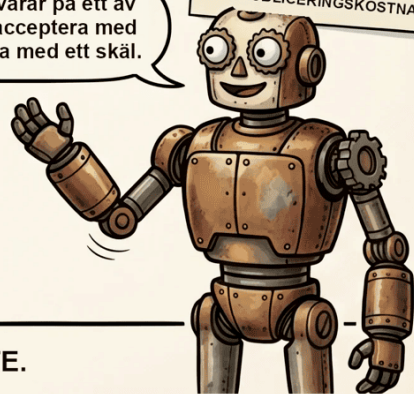
verifierarens svar läggs till i den kronologiska listan — som visats i HUR ALGORITMEN VÄLJER EN VERIFIERARE

vad verifieraren än säger blir deras svar indata till nästa anrop.

varje verifierare svarar på ett av dessa två sätt — acceptera med ett pris, eller avvisa med ett skäl.

VAD SOM HÄNDER SEDAN

- Utfärdaren avgör vad som ska göras med detta svar — se UTFÄRDARENS VAL
- Varje svar förskjuter kostnaden för nästa försök — som visats tidigare i PUBLICERINGSKOSTNAD

VERIFIERAREN SÄTTER ANTINGEN ETT PRIS — ELLER TALAR OM VARFÖR INTE.

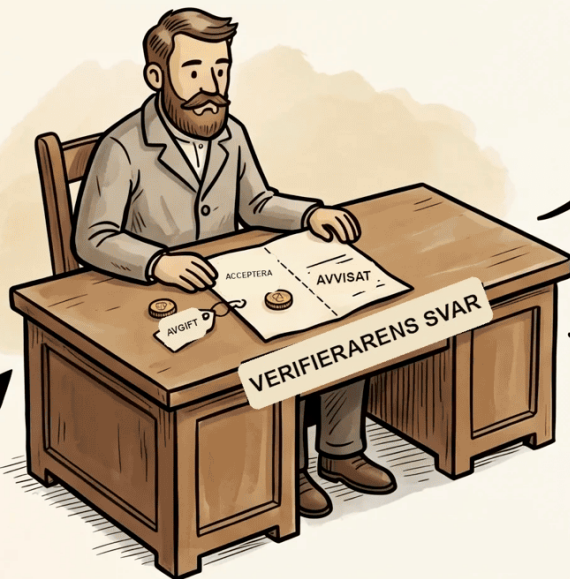
Vad verifieraren än beslutar som svar på din verifieringsbegäran är bollen tillbaka hos utgivaren: de kan acceptera verifierarens erbjudande om verifieringstjänster, foga in svaret i kronologin och försöka igen (dyrare), eller gå därifrån och svälja den redan nedlagda kostnaden.

För att ge din information större tyngd och en bättre chans att accepteras hos verifierare skulle du — som utgivare med en insats i att informationen utfärdas — kunna använda tjänsterna hos en **betrodd auktoritet**. Auktoriteten antingen avvisar den inlämnade informationen eller accepterar den och sätter sitt goda namn (anseende) på spel för den. Auktoriteten begär vanligtvis bevis från den verkliga världen, verifierar dem och klassificerar dem. Utfallet är ett protokoll över dess bedömning av det aktuella fallet vid den aktuella tidpunkten. Tänk på en auktoritet som en specialist på en viss typ av tjänst i både den verkliga och digitala världen — till exempel en utredare, en revisor, en försäkringsgivare, en leverantör av en viss klass av varor (i grunden vilken ekonomisk aktör som helst på marknaden).

UTFÄRDARENS VAL

VAD MAN GÖR MED VERIFIERARENS SVAR

vad verifieraren än sa har utfärdaren nu ETT svar på bordet.

loopa tillbaka till HUR ALGORITMEN
VÄLJER EN VERIFIERARE — visat tidigare

bara försök-igen-vägen loopar — acceptera och gå-därifrån avslutar båda historien.

TRE VÄGAR UT

ANTA ERBJUDANDET

DID-nätverk

BARA OM
ACCEPTERAT

utfärdaren betalar avgiften — posten publiceras i nätverket. Endast tillgängligt om verifieraren accepterade.

FÖRSÖK IGEN

mini-malmskinn

varje nytt försök
kostar mer

svaret buntas in i kronologin — algoritmen kastar igen. Fungerar oavsett om verifieraren accepterade till ett pris utfärdaren ogillar, eller avvisade rakt av.

GÅ DÄRIFRÅN

tid och energi
som redan lagts
ner kommer inte
tillbaka

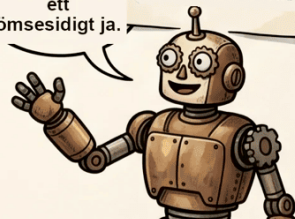

utfärdaren kasserar utkastet. Inget publiceras — men inget mer betalas heller.

verifieraren
avgör hur —
utfärdaren
avgör om. Att
publicera är
ett
ömsesidigt ja.

VAD SOM HÄNDER
SEDAN

Varje nytt försök förskjuter
kostnaden för nästa försök
— som visats tidigare i
PUBLICERINGSKOSTNAD
Verifierarens svar självt —
som visats tidigare i HUR
VERIFIERARENS SVARAR

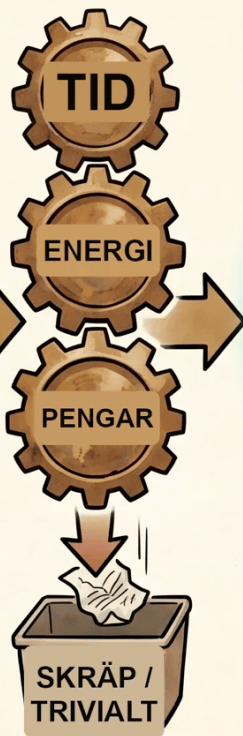

VERIFIERAREN FÖRESLÅR — UTFÄRDAREN AVGÖR.

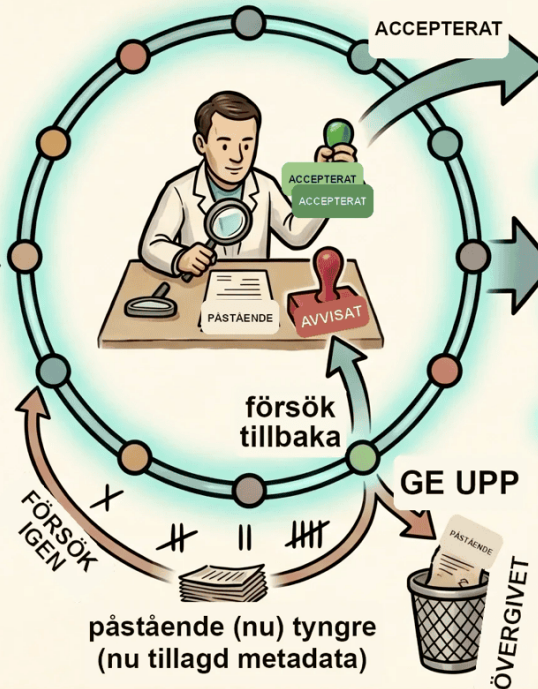
STEG 1 — PUBLICERA ETT PÅSTÅENDE

STEG 2 — KVALITETSFILTER

STEG 3 — REKURSIV VERIFIERING

STEG 4 — PERMANENT REGISTRERING

Permanent.
Verifierbart.
Publikt.

DYRT ATT FÖRFALSKA. BILLIGT ATT VERIFIERA.

När du försöker publicera information i nätverket innehåller det sannolikt redan information om sina aktörer — dessa är anseendesignaler. Att navigera hur man läser anseendesignaler — vad de betyder för dig i olika situationer och vilka risker de bär — är kanske inte trivialt. Varje deltagare kan se på anseendeposter olika genom sin DID, beroende på den situation de hanterar gällande motparten. Är motparten en pålitlig betalare, eller behöver jag kräva pengar i förskott för en affärstransaktion? Bär den erbjudna produkten omdömen om dolt bedrägeri eller defekter? Försöker de slingra sig ur avtalsansvaret när något går fel? Ibland kommer en mer komplex bild av motpartens övergripande konsekvens väl till pass — det beror på preferenserna hos den som begär översikten. Marknaden skulle kunna erbjuda produkter och tjänster som förenklar, bearbetar och förtydligar läsningen av anseende i kontexten av den aktuella situationen. Olika auktoriteter och deras erbjudna tjänster kan tjäna detta syfte också.

HUR MAN LÄSER RYKTE

INFORMERAT BESLUT

Hon vet vem hon har att göra med.

BLIND TILLIT

Han har ingen aning om vem han har att göra med.

INNAN DU GER KREDIT. INNAN DU SKRIVER PÅ. INNAN DU LITAR PÅ.

■ Exempel

Typisk information av intresse för utgivare — och värdefull för andra — rör händelser bortom vanlig mellanmänsklig kommunikation i den verkliga eller virtuella världen.

Negativa exempel: - bevis på brottsliga handlingar (t.ex. reviderade av ett betrott utredande organ) - indirekta bevis (svaga var för sig, men statistiskt kumulativa) — t.ex. upprepad närvaro nära flera stölder under kort tid → fortfarande en tillfällighet? - avtalsbrott

Positiva exempel: - avhjälp skada (frivilligt eller under tryck från gemenskapen som straff) - accepterande och avtjänande av ett straff föreslaget av auktoritet X - auktoritet X återkallade erkännandet av gärningsmannens äganderätt i viss utsträckning

Det är upp till var och en att samla tillgänglig information om motparten och bedöma riskerna efter sina preferenser.

VILKA SLAGS PÅSTÅENDEN KAN DYKA UPP?

EXEMPEL PÅ PÅSTÅENDEARTEFAKTEN

—

NEGATIVA PÅSTÅENDEN

ÖVERFALL

angrep fysiskt en annan person

STÖLD

tog någons egendom utan samtycke

BEDRÄGERI

lurade någon för egen vinning

BRUTET KONTRAKT

hedrade inte en avtalad skyldighet

FÖRTAL

spred en skadlig osanning

ÖVERGIVANDE

lämnade anhöriga eller plikter utan tillsyn

+

POSITIVA PÅSTÅENDEN

SKADA GOTTGJORD

reparerade skada som orsakats tidigare

SKULD REGLERAD

betalade det som var skyldigt till fulla

HJÄLP GIVEN

hjälpte en annan på egen bekostnad

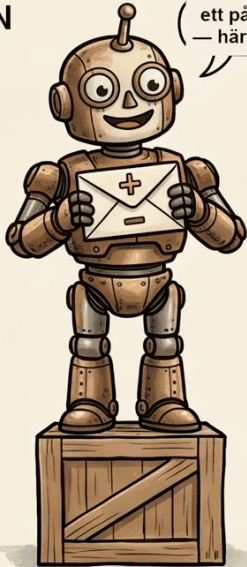
VERIFIERAD EXPERTIS

bevisad skicklighet i ett hantverk eller fält

ENASTÅENDE INSATS

långvarigt bidrag till gemenskapen

(ett påstående är en utsaga om någon)

— här är de slag människor publicerar.)

endast exempel — varje påstående följer en påståendestandard, och vilken standard som helst kan lägga till fler.

du behöver inte gå med — men om ditt beteende påverkar andra kan någon publicera ett påstående om det.

PÅSTÅENDEN ÄR HUR BETEENDE KOMMER IN I NÄTVERKET.

 Huruvida information om dig dyker upp i nätverket beror uteslutande på ditt eget beteende.

Du behöver aldrig gå med i ett sådant nätverk, och ändå kan information om dig dyka upp i det. Det beror uteslutande på dina handlingar och den inverkan de har på andra.

GEMENSKAPEN KAN ÖPPNA EN ÅT DIG

Han har inget eget DID.
Han registrerade sig
aldrig.

Du öppnade inget DID, så
gemenskapen öppnar ett OM dig.
Negativa påståenden fäster här.

Du kan öppna ditt eget —
men gemenskapen länkar
de två. Ryktet följer
personen, inte nyckeln.

1. DU GÖR
SKADA

2. GEMENSKAPEN
LÄMNAR IN

3. DU KAN INTE
FLY

Du kan avstå från att öppna ett DID. Du kan inte avstå från ditt rykte.

Det jag just kort har skissat är hur ett socialt nätverk inspirerat av decentraliserad identitet (DID) skulle kunna fungera. Det primära syftet med DID-koncept är att stärka integritet och frihet genom principen att skriva under på de regler jag ska följa och leva efter — vilket ger användarna förmågan att avgöra vilken information de ska dela och under vilka villkor.

Jag föreslår att man vidare kopplar samman DID:er till ett kommunikationsnätverk där deras innehavare utbyter återkoppling även bortom situationer där något har hänt någon och gemenskapen eller en individ behöver reagera. En sådan förebyggande jämförelse av de regler vi har skrivit under på — med möjligheten att beräkna de ekonomiska och andra konsekvenserna av ömsesidiga avvikelser i förväntningar om hur den andra sidan borde agera — skulle kunna betraktas som en motivation för att finna konsensus. Istället för frihet skulle ett sådant system betona frivilligt beslutsfattande i förening med ansvar för beteende i den verkliga världen.

En individ kan inte bryta systemet ensam — en grupp människor har en större chans, och en grupp människor med förhandlad konsensus och drivkrafter att dra åt samma håll i många frågor har en ännu större chans att motstå auktoritära tendenser. Förutsättningen organisering från det första kapitlet uppfylls när två villkor är uppfyllda: DID-anseendenätverket täcker gemenskaper tillräckligt representativt för att dess användning upphör att vara exotisk. Och samtidigt blir detta gemenskapssegment en ekonomiskt betydande minoritet som kan förhandla självsäkert med resten av samhället.

■ Frivillighet kontra frihet

Frihet — i positiv mening — skulle vara en sekundär effekt av att balansera två faktorer: frivillighet och omgivningens tryck mot ansvar.

■ AI-eran och anseendets värde

I den artificiella intelligensens era automatiseras allt som är kopplat till kognitivt tänkande — och det kan gå ännu längre. Vad återstår då i mänsklig verksamhet som en konkurrensfördel? Svaret är svårt, och något kommer säkert att hittas, men en sak kan vi säga med säkerhet: anseendet kommer att avgöra. En verifierbar historik av ditt beteende, dina åtaganden och deras uppfyllande — det är något som AI inte kommer att bygga åt dig.

OM AI GÖR TÄNKANDET — VAD ÅTERSTÅR FÖR DIG?

AI-AGENTER TAR ÖVER DET REPETITIVA ARBETET

STANDARDISERADE
FÖRETAGSFLÖDEN

BOKFÖRING

STANDARDFLÖDE

UTKASTSKRIVANDE

ett efter ett lämnas det repetitiva
tankearbetet över till agenter.

SÅ VAD ÅTERSTÅR FÖR EN
MÄNNISKA?

BAGARE

IDÉN

SNICKARE

DRIVER EN
AI-VERKSTAD

vem som helst kan välja samma idé.
vad gör en bagare, en snickare, en
AI-verkstad annorlunda än nästa?

RYKTE — DET SOM SKILJER TVÅ ÅT

HÅLLER
SITT ORD

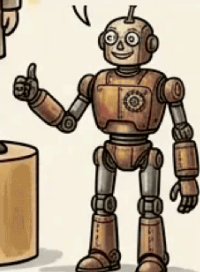
TALAR MED
KUNDEN

STÅR BAKOM
SIN AI

10 ÅR, INGA
KLAGOMÅL

den mänskliga touchen
är fortfarande det som
avslutar affären.

Ens jag kan inte
bygga detta åt dig
— det måste vara
du.

någon måste svara för vad agenten gör —
och det ansvaret kan inte lämnas över.

utan rykte ser varje bagare likadan ut — och det största varumärket äter upp dem alla.

kan detta vara den decentraliserade vägen som håller AI i koppel — det som hindrar någon enskild aktör från att äga hela marknaden?

AI AUTOMATISERAR ARBETET — RYKTET HÅLLER DIG MÄNSKLIG.

SANNINGENS EKONOMI

gemenskapsremsa

EN GEMSKAP. OLIKA POSITIONER.

OPOPULÄRT MEN GODTAGBART

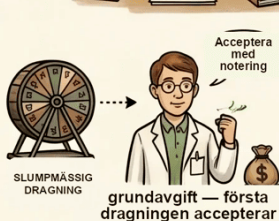
I KONSENSUS

UTANFÖR KONSENSUS

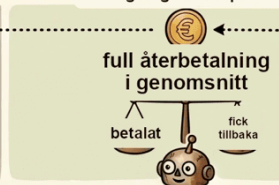
INLÄMNINGEN

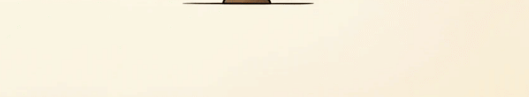
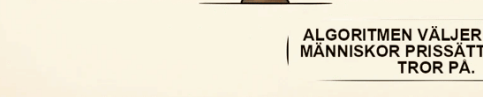
DRAGNINGEN

ÅTERBETALNINGEN

LIGGAREN

ALGORITMEN VÄLJER RÄTTVIST.
MÄNNISKOR PRISÄTTER DET DE
TROR PÅ.

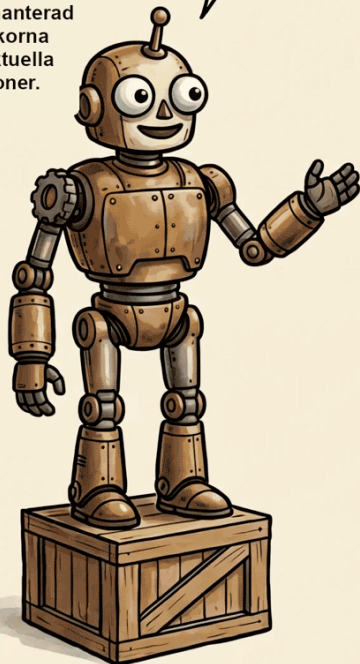

LIKFORMIG DRAGNING. ICKE-LIKFORMIGT SVAR. JU LÄNGRE FRÅN KONSENSUS, DESTO HÖGRE PRIS.

VAD SOM PUBLICERAS I NÄTVERKET

fem saker kan publiceras — var och en har versioner.

varje artefakt är versionshanterad — brickorna visar aktuella revisioner.

v1

DID-DOKUMENT

din identitetspost i nätverket — nycklar, metadata, nätverksadress.

FÖRVALTAS AV: DID-innehavaren

v2

PÅSTÅENDESTANDARD

schemat ett påstående måste följa — vad som räknas som giltigt bevis.

FÖRVALTAS AV: en auktoritet med rykte inom området

v3

POLICYSTANDARD

schemat en policy måste följa — formen på acceptansreglerna.

FÖRVALTAS AV: en auktoritet med rykte inom området

↓ härlett från

↓ härlett från

v4

PÅSTÅENDE

en utsaga om ett subjekt, som följer en påståendestandard — publicerad av en utfärdare, medsignerad av standardens auktoritet om både utfärdare och verifierare begär det.

FÖRVALTAS AV: utfärdaren publicerar — subjektet är målet

påståenden finns i två slag — positiva (+) och negativa (-).

v5

DID-POLICY

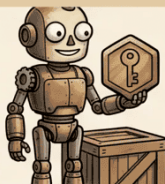
ett DID:s deklarerade regler — används vid verifiering, konsensus och utfärdande.

FÖRVALTAS AV: DID-innehavaren (en policy per DID)

VARJE ARTEFAKT ÄR VERSIONSHANTERAD. VARJE VERSION ÄR PUBLIK.

VAD FINNS INUTI ETT DID-DOKUMENT?

EXEMPEL PÅ DID-DOKUMENTARTEFAKTEN

ditt DID-dokument är ditt identitetskort
i nätverket — här är vad det bär på.

FÄLT DU HITTAR INUTI

NYCKLAR OCH SIGNERINGSREGLER

varje nyckel ger en befogenhet — redigera detta dokument, utfärda ett påstående, agera som auktoritet, förvalta en policy eller delegera återställning. Befogenheter kan överlämnas till ett annat DID, och återkallas igen senare.

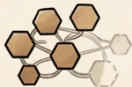
NÄTVERKSADRESSER

var nätverket kan nå dig — ändringsbart utan att skriva om din identitet

SKAPAD OCH VERSIONSHANTERAD

när denna identitet först uppstod, och vilken revision du läser nu

LÄNKADE IDENTITETER

en sammanfattning av DID:er du är kopplad till — en bekvämlighetsvy, tekniskt lagrad någon annanstans

ARVSMARKÖR

om din identitet förloras eller stjäls kan en auktoritet markera detta DID som avslutat och peka på din efterträdare

DID-innehavaren skriver varje ny version — men varje version måste klara verifiering innan nätverket publicerar den.

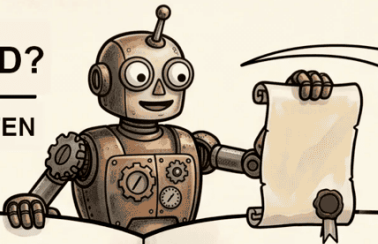
du skriver den — nätverket verifierar den. Du kan inte bara publicera dig själv till existens.

DU FÖRFATTAR DIN IDENTITET — NÄTVERKET BEKRÄFTAR DEN.

VAD ÄR EN PÅSTÅENDESTANDARD?

EXEMPEL PÅ PÅSTÅENDESTANDARD-ARTEFAKTEN

standarden är den tomma blanketten — ett påstående är den ifyllda blanketten. Låt mig visa båda sida vid sida.

STANDARDEN — DEN TOMMA BLANKETTEN		ETT PÅSTÅENDE — DEN IFYLLDA BLANKETTEN	
	SUBJEKT-DID det DID detta påstående handlar om		SUBJEKT-DID did:nwo:alice-9f2b...
	UTFÄRDAR-DID det DID som signerar påståendet		UTFÄRDAR-DID did:nwo:magistrates-04...
	NÄR OCH VAR ett datum och en plats		NÄR OCH VAR 3 mars, torget
	GODKÄNDA BEVISTYPER bara dessa slags bevis räknas		GODKÄNDA BEVISTYPER fotografi ✓ — vittnesed ✓ — läkarintyg ✓
	UTFALLSSKALA välj exakt ett steg — ingen fritext		GODKÄNDA BEVISTYPER måttligt — steg 2 av 4

varje fält till vänster har exakt en ifylld motsvarighet till höger — det är det som gör två påståenden av samma slag jämförbara.

auktoritetens sigill på ett ifyllt påstående är ett löfte: processen följdes verkligen.

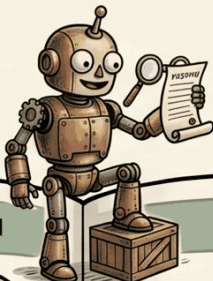
Jag satsar mitt rykte på att detta behandlades enligt standarden.

STANDARDEN ÄR BLANKETTEN — ETT PÅSTÅENDE ÄR BLANKETTEN IFYLLD OCH BEEDIGAD.

VAD ÄR EN DID-POLICY?

EXEMPEL PÅ DID-POLICY-ARTEFAKTEN

min policy handlar inte om hur ett påstående skrivs — det är standardens jobb. Min policy är hur jag avgör om jag ska bry mig om påståendet alls: litar jag på vem som signerade det, litar jag på auktoriteten bakom deras standard, och är saken ens värd min uppmärksamhet?

STANDARDEN — ÄRVDA STANDARDVÄRDEN		MIN POLICY — HÄRLEDD UR DEN	
 REGELNAMN UTFÄRDARENS RYKTESGOLV jag godtar utfärdare med rykte över fem av tio AUKTORITETENS FÖRTROENDELISTA jag godtar standarder från vilken auktoritet som helst vars eget rykte är över fyra av tio SUBSTANSFILTER jag behandlar varje påstående vars sak väger över 'obetydligt'-gränsen ANTI-SKRÄP-PRISKURVA att lämna in till mig är billigt för substantiella, sällsynta påståenden — och växer snabbt för petiga eller upprepade. SAMMANVÄGNING utfärdarrykte och auktoritetsrykte multipliceras; petig substans halverar resultatet policyn skriver inte om standarden — den bedömer människorna och saken. Behåll, ändra, ta bort, lägg till — fyra enkla drag ovanpå en gemensam utgångspunkt.		✓ BEHÅLLEN bock ✗ BORTTAGEN handlingsord ✎ REDIGERAD handlingsord ✚ TILLAGD handlingsord regelnamn UTFÄRDARENS RYKTESGOLV skärpt — jag kräver sju av tio AUKTORITETENS FÖRTROENDELISTA jag litar fullt ut på magistrater och läkare; jag halverar vikten av påståenden under den kommunala tillsynen; jag avvisar allt under hamnpolisens helt och hållet SUBSTANSFILTER petiga störningspåståenden kostar mig inget att ignorera — jag läser dem helt enkelt inte ANTI-SKRÄP-PRISKURVA behållen — standardkurvan duger åt mig SAMMANVÄGNING borttagen — jag använder min egen formel EXPONENTIELL KOSTNAD PÅ UPPREPAADE PÅSTÄENDEN tillagt — varje nytt påstående från samma utfärdare om mig under ett år kostar tio gånger det förra TYSTA TIMMAR tillagt — jag vägrar läsa påståenden inlämnade mellan midnatt och gryning	

VERIFIERING — min policy filtrerar både inkommande påståenden och mina egna utkast innan jag utfärdar dem. Utfärdande är verifiering på väg ut.

KONSENSUS — min policy är min röst när gemenskapen förhandlar om gemensamma regler.

DIN POLICY BEDÖMER BUDBÄRAREN — INTE BLANKETTEN.

Varför nätverket är ocensurerbart

Hittills har vi beskrivit vad nätverket kan göra. Låt oss nu fokusera på varför det inte kan stängas ner eller censureras.

Nätverket kommer sannolikt att byggas på principerna bakom Tor-nätverket och onion routing (ett sätt att maskera nätverkstrafik med hjälp av Mixnet-principer) — en teknik där kommunikation passerar genom flera lager av kryptering och ingen enskild nod känner till både avsändare och mottagare samtidigt. En central institution kan inte titta över axeln på dig, eftersom det inte finns någonstans att titta ifrån.

Du kan bekämpa det, men du kan inte vinna — såvida du inte störtar hela landet ned i totalitär övervakning på nivån av enskilda nätverkspaket och lågnivåhandlingar på varje hårdvara som ansluter till internet och kommunicerar på det aktuella anseendenätverket. Och det är precis det val som centralismen står inför: antingen acceptera att medborgarna har ett verktyg utom er räckvidd, eller gräva ner er i den ekonomiska stagnationens mörka vrår i den totalitära kontrollens namn.

Låt oss inte hysa några illusioner — även demokratiska regimer kommer att försöka detta i sin kamp för centralism. De skulle hellre sätta människor i bojar än överlämna makten.

HUR DINA MEDDELANDEN FÖRBLIR OSPÅRBARA

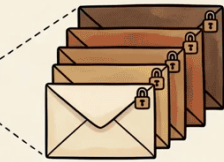
TVÅ FÖRSVARSLINJER PÅ EN GÅNG — LAGER OCH BRUS

INNEHÅLL: INSVEPT I LAGER

(tekniken bakom Tor — 'onion-routing')

AVSÄNDARE

fyra lås, fyra nycklar
— en per nod.

VET: BARA
AVSÄNDARE

VET: BARA
GRANNAR

VET: BARA
GRANNAR

VET: BARA
MOTTAGARE

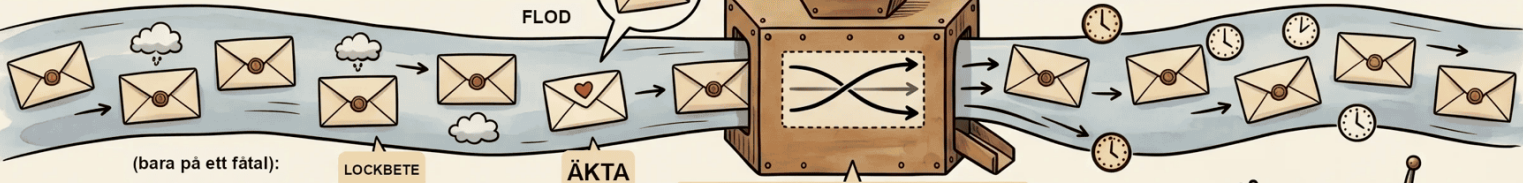
MOTTAGARE

ingen enskild nod ser båda ändar av samtalet.

RELÄKEDJAN

TIMING: DOLD I EN FLOD AV LOCKBETEN

(tekniken bakom ett 'mixnet' — t.ex. Nym, Loopix)

DE TVÅ SKÖLDARNA TILLSAMMANS

MATRIS	DÖLJER VEM ↔ VEM?	DÖLJER NÄR?
BARA LAGER	✓ JA	✗ NEJ
BARA BRUS	✗ NEJ	✓ JA
LAGER + BRUS	✓ JA	✓ JA

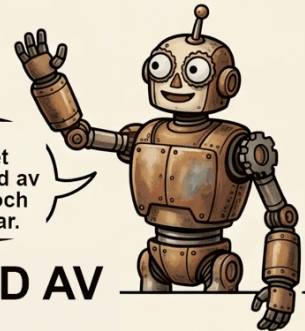
(onion-routing + mixnet — kombinerat för att försvåra spårning)

observatören ser flödet men kan
inte skilja ÄKTA från
LOCKBETE.

hundra kuvert i
timmen — vilket är
det som betyder
något?

det äkta
meddelandet
simmar i en flod av
lockbeten — och
bär fyra rockor.

INNEHÅLL DOLT AV LAGER — TIMING DOLD AV BRUS.

Att bemöta uppenbara tvivel

Det beskrivna systemet väcker naturligt en rad frågor. Låt oss bemöta de vanligaste.

Beroende av teknik

Du har förmodligen redan lagt märke till att, till skillnad från den moderna staten — som har varit med oss i cirka 150 år — beror anseendenätverkslösningen så som den beskrivs här starkt på tekniken bakom det globala/lokala internet. Vid ett avbrott är funktionen hos ett sådant nätverk i fara.

Om avbrottet är tillfälligt sker ingen förlust av data eller av konsekvensen i påståendena i nätverket, och de anseendebalanser som uppnåtts inom gemenskaper bör inte heller störas. Till skillnad från jämförbara betalningsnätverk förutsätter detta nätverk mycket låga frekvenser av processer och dataposter. I detta avseende skiljer sig det decentraliserade anseendenätverket inte från dagens stat, som också nu är starkt beroende av teknik och har glömt hur man arbetar med pappersbaserade kartotek (även om den i krisplaner inte skulle ha något val).

Statens evolutionära efterträdare i form av ett anseendenätverk kan, vid ett permanent avbrott (en katastrof av aldrig tidigare skådad omfattning), falla tillbaka till ett mer primitivt centraliserat system — staten.

Tekniken låter mänskligheten nå högre civilisatoriska styrelseformer och för med sig fördelar, men också risker.

Kastar jag pengar ut genom fönstret genom att publicera i nätverket?

Kostnaderna för att publicera ett påstående i anseendenätverket är till stor del inte förlorade. Nyttan av ett utgivarmeddelande som förs in i nätverket — information om verkliga oförrätter, verifierade erfarenheter,

TVÅ VÄGAR — STATEN STÄNGER, NÄTVERKET ÖPPNAR

STATEN STÄNGER SOM STANDARD. NÄTVERKET ÖPPNAR AV EGET VAL.

relevanta varningar — återkommer statistiskt över en längre tidshorisont i form av avgifter för att verifiera någon annans påståenden från gemenskapen. Gemenskapen gynnas, utgivaren bygger anseende, och kostnaderna för att publicera sanningsenlig information närmar sig därmed en återbetalbar deposition, från vilken endast en mindre del av de faktiska underhållskostnaderna för nätverket behöver dras av. Omvänt återkommer inte osanna eller triviala poster — deras kostnader är en ren förlust. Ärlighet är därför inte bara ett moraliskt val, utan också en ekonomiskt rationell strategi.

Efter avdrag för nätverkets underhållskostnader skulle denna princip kunna kallas principen om ekonomisk neutralitet — jag förlorar inte när jag är med gemenskapen, jag förlorar när jag är mot den.

Gemenskapen har också solidaritetskanaler för att uppskatta sina medlemmars ärliga hållning. Men låt oss inte hysa några illusioner: vädjanden om solidaritet uppstår mestadels ur gemenskapens sociala tryck, så detta är kanske inte solidaritet i ordets frivilliga bemärkelse.

Vad händer om någon skapar flera identiteter?

En person kan driva flera DID-identiteter parallellt. Att bygga anseende för varje identitet kräver dock självständig ansträngning — tid, energi, pengar.

Inga genvägar: varje identitet måste ackumulera sitt track record¹ genom faktisk aktivitet. Att upprätthålla parallella identiteter är därför avsiktligt dyrt.

I fria samhällen avskräcker kostnaderna från missbruk.

¹**Track record** — generellt: en historik av tidigare resultat, framgångar och misslyckanden hos en person eller organisation. Här: summan av alla tidigare interaktioner för en given DID-identitet i nätverket — verifierade påståenden, accepterade och avvisade poster — utifrån vilka dess anseende härleds.

I diktaturer blir dock parallella identiteter ett överlevnadsverktyg: de möjliggör organisering av underjordiska nätverk, säkrare navigering på den svarta marknaden och avskärmat² motstånd, där att kompromettera en identitet inte avslöjar de andra — och efter att regimen fallit tillåter de en sömlös återgång till det offentliga livet och det anseende som byggts upp där, och till och med sammanslagningen av den tidigare officiella och hemliga DID:en till en enda kombinerad uppsättning poster via ett påstående.

²**Avskärmning** (av eng. *compartment*) innebär att separera information i isolerade enheter så att exponeringen av en enhet inte äventyrar de andra. En princip känd från underrättelsetjänster: en agent känner bara till sin del av operationen, så inte ens under tvång kan de avslöja helheten.

SAMMA MÖDA — EN SLÖSAKTIG PLAN B I FRIHET, EN LIVLINA UNDER TYRANNI

PARALLELLA IDENTITETER KOSTAR DETSAMMA — MEN KÖPER OLIKA SAKER

I FRIHET — EN KOSTSAM PLAN B

en andra identitet — utifall något går snett.

FRÖ → GRODD → PLANTA → UNGT TRÄD → MOGET TRÄD
5 till 15 år — inga genvägar, inget moget träd till salu

DID-A
år 1 — tid, energi, pengar spenderade — 5% rykte
tre trädgårdar, trefaldig kostnad — och du har fortfarande bara två händer.

DID-B
år 3 — samma kostnader igen, betalda oberoende — 20% rykte

DID-C
år 0 — allt börjar om — 0% rykte

ELLER — RENT BORD EFTER ETT PERSONLIGT SNEDSTEG

GAMMALT DID — RYKTE UPPBRÄNT
fungerar bara om röran förblev din egen — om andra skadades nog att jaga dig, följer deras påståenden med dig in i den nya krukans också.

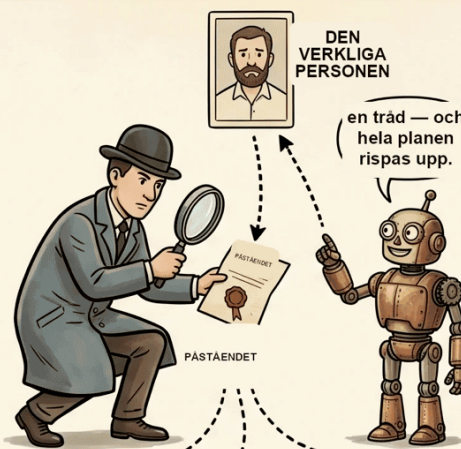
DID-NYSTART

ETT PÅSTÄENDE OCH PLAN B ÄR BORTA

DEN VERKLIGA PERSONEN

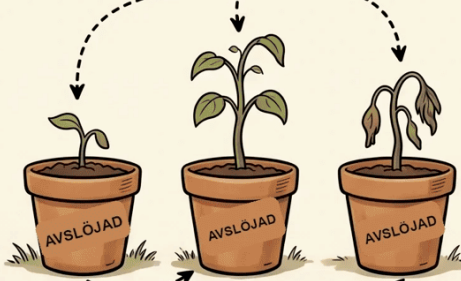
en träd — och hela planen ripsas upp.

PÅSTÄENDET

AVSLÖJAD

ett enda påstående binder varje krukans till samma trädgårdsmästare — är av tid, energi och pengar uttraderade på en eftermiddag.

UNDER TYRANNI — EN FÖR STATEN, ANDRA FÖR FRI SAMMANSLUTNING

(staten antingen förbjuder identiteter rakt av eller kräver dem under sin egen kontroll)

DEN SOM STATEN SER

en mask för regimen — resten för ett liv som fortfarande är värt att leva.

OFFICIELLT DID — REGISTRERAT & ÖVERVAKAT

utåt efterlevnad — en identitet överlämnad för övervakning.

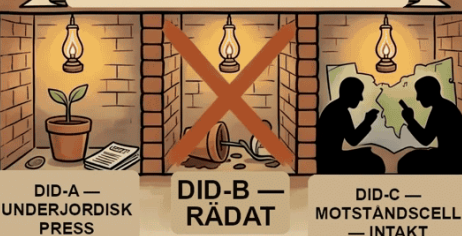
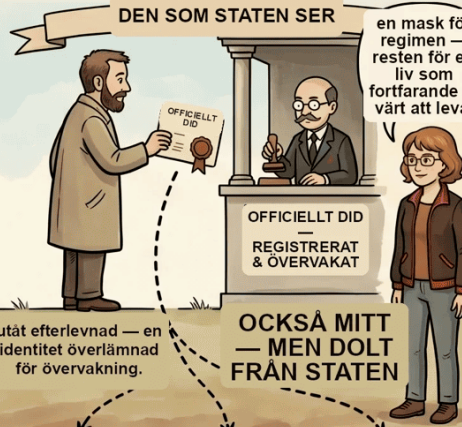
OCKSÅ MITT — MEN DOLT FRÅN STATEN

DE SOM STATEN ALDRIG FÅR SE

DID-A — UNDERJORDISK PRESS
tegelväggarna mellan cellerna gör arbetet staten förbjuder — förlora en, de andra fortsätter; när regimen faller återupptas det ofientliga livet.

DID-B — RÅDAT

DID-C — MOTSTANDSCELL — INTAKT

I FRIHET ÄR MISSBRUK DYRT. UNDER TYRANNI ÄR ÖVERLEVAND MÖJLIG.

■ Uppfattningen vänd ut och in

Till skillnad från staten inverterar principen bakom ett anseendenätverk byggt på decentraliserad identitet paradigmet för upplevd prioritet:

- Det som spelar roll är anseende — dvs. det förflutna, som används för att bedöma riskerna med interaktion med en motpart — och personuppgifter som namn, adresser osv. kan vara en fråga om artighetsutbyte av data
- Medan staten främst kräver personuppgifter, ackumulerar anseendedata och bara låter gemenskapen se det som passar den

Kan inte en förmögen person helt enkelt "köpa" fler identiteter (eller skapa virtuella gemenskaper)?

Möjligheten att skapa parallella decentraliserade identiteter ser vid första anblicken ut som en orättvis fördel för människor med större ekonomiska medel över dem med färre. Det måste dock betonas att, till skillnad från ett centraliserat system där det räcker att korrumpdera några punkter i maktpyramiden för att få vissa illgärningar att försvinna, i ett decentraliserat system skulle man behöva korrumpdera hela gemenskapen.

Ersättande decentraliserade identiteter skulle kunna tjäna detta syfte, men deras anseende måste byggas upp över tid genom verklig interaktion med faktiska andra gemenskapsmedlemmar — det kan inte helt enkelt köpas, eftersom nätverket gör det verifierbart hur en given identitet presterar.

Dessutom kan det finnas tjänster på marknaden (och kommer sannolikt att finnas) som, i egenskap av auktoritet, erbjuder utredningar som producerar bevis för att flera decentraliserade identiteter i själva verket är samma person. En enda post som förs in i anseendenätverket kan därmed, för en bråkdel av kostnaden, nollställa hela investeringen av tid, energi och pengar som lagts på att bygga parallella identiteter.

Ekonomiskt lönar det sig därför att inte lura gemenskapen — och vid behov att granska sina handlingar och sträva efter att avhjälpa så att anseendet återgår till en acceptabel nivå och dess bärare inte lider ekonomiskt eller på annat sätt av gemenskapens vrede.

En ekonomiskt kraftfull identitet som har förlorat anseende i sin egen gemenskap kan försöka undkomma gemenskapens vrede genom skumma uppgörelser med utvalda identiteter — men de riskerar då också att förlora sitt eget anseende.

Kvar återstår ändå flykten till en annan gemenskap med en färsk identitet — men det innebär att lämna alla framgångar bakom sig och börja någonstans från noll med noll i anseende. Ibland kan det vara en begriplig väg och den enda utvägen.

Anmärkning

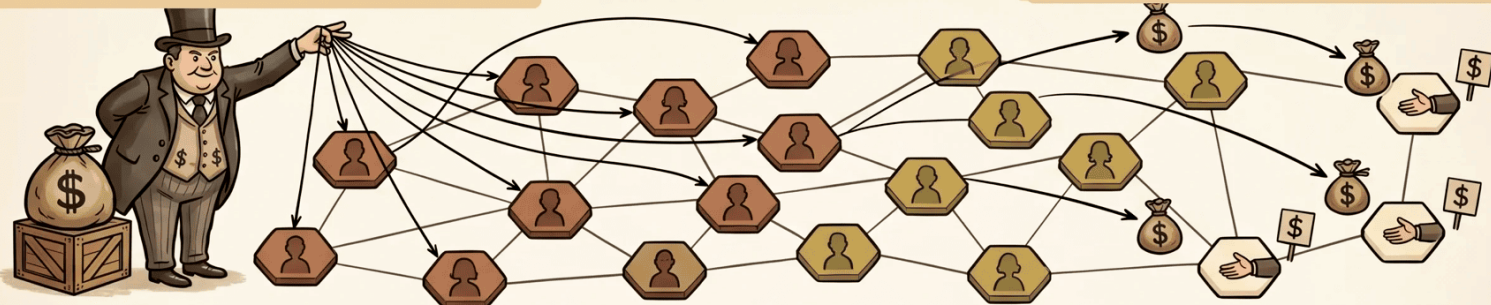
På liknande sätt skulle gemenskaper hantera en attack där någon ägnar resurser åt att skapa en virtuell identitet: för den identiteten är det riskabelt att inträda i interaktion med en annan gemenskap utan verifiering — det vill säga att okritiskt acceptera information om den andra gemenskapens identiteter. Anseenden byggs alltid inom en gemenskap, inte globalt.

RYKTE ÄR MOTVIKTEN TILL EKONOMISK KRAFT

DEN RIKE KÖPER INFLYTANDE — GEMENSKAPEN MINNS DET

ANGREPPET — INFILTRERA OCH KÖP UPP

ATTA MARIONETTER PLACERADE + TRE GRANNAR UPPKÖPTA

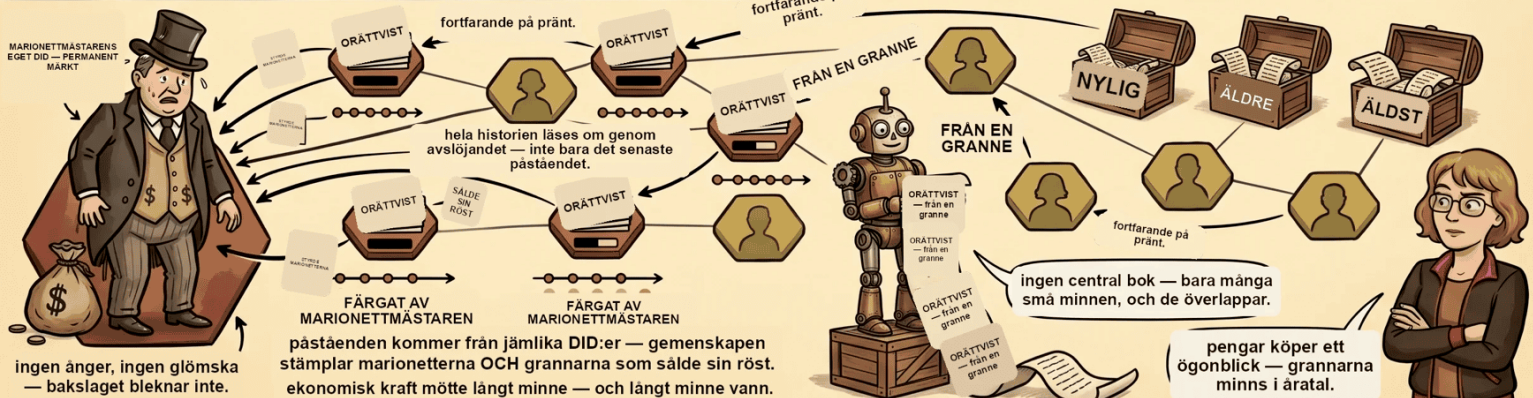
ekonomisk kraft kan smyga in trädar i vilken gemenskap som helst — och köpa några äkta röster på vägen.

till en början ser det bara ut som att den rike vidgade sin vänkrets.

SENARE

FÖRSVARET — LÅNGT MINNE, DISTRIBUTUERAD BOKFÖRING

VARJE GRANNE HÅLLER SITT EGET MINNE — INGEN CENTRAL BOK, INGEN GLÖMSKA

EKONOMISK MAKT NÅR IN — BAKSLAGET KOMMER HEM, OCH DET GÅR INTE ATT TVÄTTA BORT.

Vad sägs om fripassagerare som bara vill läsa och inte ge något till gemenskapen?

Tillgången till information är inte obegränsad från den första dagen då en decentraliserad identitet skapas. Nya deltagare — de som ännu inte byggt anseende genom faktisk aktivitet — möter graderade begränsningar: mindre information, längre väntetider, högre frågekostnader. Nätverket belönar deltagande, inte passiv konsumtion och godtycklig datainsamling.

En decentraliserad identitet riskerar också sitt anseende när den lånar ut sitt anseende mot betalning till en annan person (som kanske inte ens finns i DID-anseendenätverket). Samma princip gäller här: ett sådant svek mot gemenskapen (kränkning av integriteten) kan återspeglas i förrädarens anseende, och gärningen kan inte utplånas genom en skum uppgörelse på det sätt som fungerar i ett centraliserat system. De måste räkna med gemenskapens vrede, inklusive förlusten av framgångar — för gemenskapen är, i deras ögon, garanten för till exempel privilegiet att äga lös och fast egendom.

Förankring till den verkliga världen

Vid riskbedömning är det riskablare subjektet naturligt det som inte åtnjuter privilegiet av ägande som erkänns av en given gemenskap — de har mindre att förlora i sina mellanhavanden (digitala tillgångar är lättare att flytta).

Det kan se ut som en mindre detalj, men det har stora konsekvenser. Att vilja att gemenskapen ska ha påtryckningsmedel över sina medlemmar implicerar ägande som ett privilegium — i de friaste samhällena nästan okränkbart, men ändå inte en rättighet, inte heller en grundläggande princip, utan ett privilegium som i extrema fall kan återkallas (jag kan tänka mig till exempel vägran av tjänst till gemenskapens försvar i väpnad konflikt).

Det besvarar också underförstått hur gemenskapen kommer att behandla sina medlemmar, och vilken motivation en medlem har att kämpa för gemenskapen — att behålla sina privilegier. En person kan brista i sitt ansvar mot gemenskapen, men kan moraliskt inte förvänta sig mildhet när det kommer till att behålla surt förvärvade privilegier.

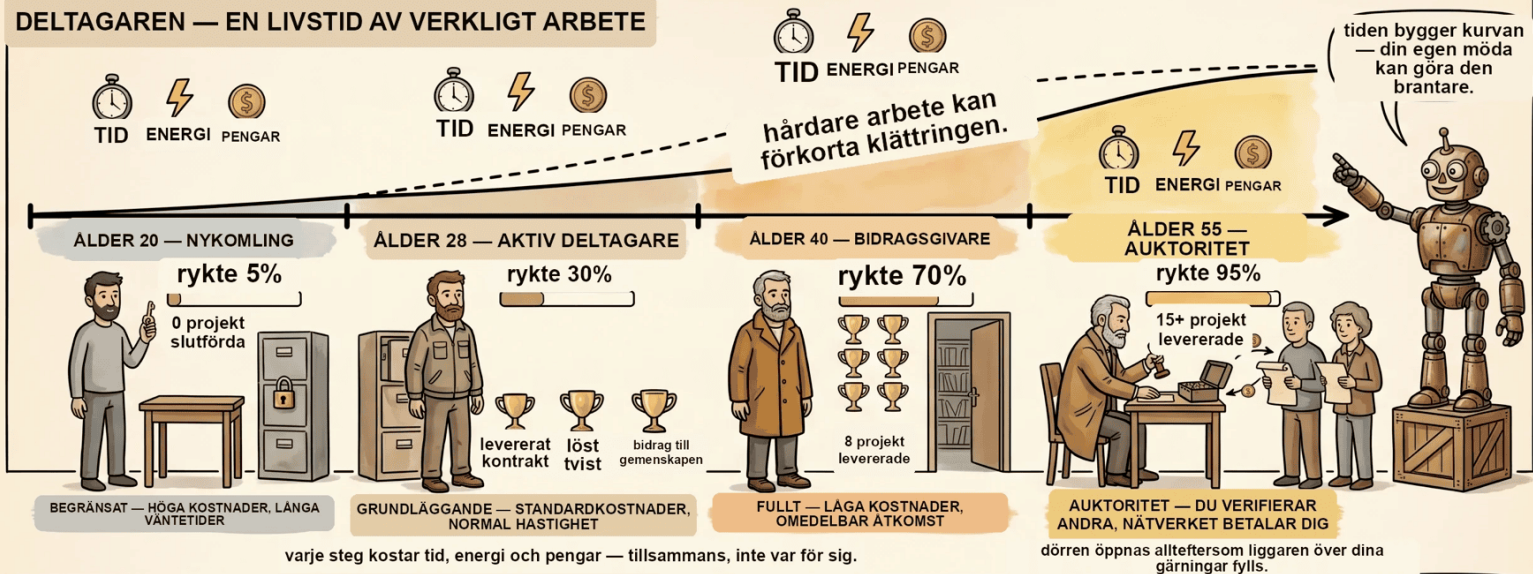
Ekonomisk neutralitet

När man läser ord som decentraliserat, o censurerbart, omutbart kan man inte låta bli att associera dem med de mest kända kryptovalutorna — Bitcoin, Monero och, säg, Kasper — som kan beskrivas i sådana termer. Intuitionen är dock vilseledande här: avgifter för auktoriteters tjänster, för verifiering och publicering och så vidare kan regleras i vilken valuta eller vilka pengar som helst. Det som spelar roll

NÄTVERKET BELÖNAR DELTAGANDE

RYKTE BYGGS UPP UNDER EN LIVSTID — INTE KÖPT, INTE LÅNAT

DELTAGAREN — EN LIVSTID AV VERKLIGT ARBETE

FRISNYLTAREN — LÄSER, PUBLICERAR ALDRIG

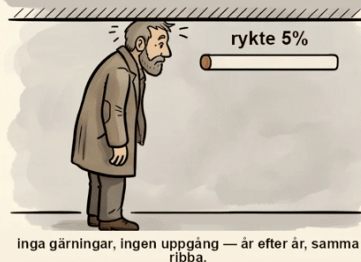

läser allas andras poster.

publicerar inget eget.

BEGRÄNSAD ÅTKOMST — TAKET LYFTS INTE

inga gärningar, ingen uppgång — år efter år, samma ribba.

nätverket ger tillbaka till dem som ger av sig.

TID, ENERGI OCH PENGAR — INVESTERADE I VERKLIGT ARBETE — ÄR DEN ENDA VALUTA NÄTVERKET RESPEKTERAR.

för de anslutna deltagarna i det sociala nätverket i DID-nätverket (det vill säga din gemenskap) och dess omgivning är en anseendebackad bekräftelse på att betalningen genomfördes. Publiceringen av ett påstående måste individuellt bära en rimlig, verifierbar kostnad, så att en aktör inte kan publicera hur många och vilka påståenden som helst utan att lägga ut energi, pengar och tid — ett starkt önskat tillstånd som motsvarar elitens privilegium i dagens korruptionsdrabbade statssystem.

I detta avseende har de nämnda kryptovalutorna en liten fördel i att deras nätverk fungerar som betrodda auktoriteter för att verifiera att en given betalning ägde rum, till priset av en liten förlust av integritet och exponeringen av några av ens adresser.

Frivillighet, ansvar och frihet

Frivillighet är individuell: jag bestämmer själv. Ansvar uppstår när mitt beslut påverkar andra — återkopplingen slår in. Frihet är varken en gåva eller en rättighet — den är ett fenomenologiskt³ resultat av tusentals bilaterala interaktioner mellan frivillighet och trycket mot ansvar, i genomsnitt över samhället. Nätverket dikterar inte detta genomsnitt — det framträder⁴ ur verifierarnas prissignaler och ur de förhandsannonserade verifieringspolicyer som gemenskapsmedlemmar sätter för sig själva.

³**Fenomenologisk** (av gr. *phainómenon* — det som visar sig) — generellt: ett förhållningssätt som undersöker fenomen så som de framträder i den direkta erfarenheten, genom att iakttä vad som följer av dem, utan förhandsgivna förklarande teorier om mikrovärlden därunder. Här: frihet är inte en abstrakt princip definierad uppifrån, utan ett iakttaget fenomen — en följd av tusentals mikrointeraktioner mellan människor som framträder ur hur vi faktiskt behandlar varandra.

⁴**Emergent** (av lat. *emergere* — att träda fram) betyder ”spontant uppkommande ur interaktioner mellan enklare delar utan att någon designar eller styr det.” En fågelflock flyger i formation trots att ingen fågel har en plan för formationen — formationen framträder ur varje individs enkla regler. På samma sätt, i anseendenätverket, designar ingen beteenderegler för helheten — de framträder ur tusentals enskilda beslut.

Vilken preferens för frihet en individ inom en gemenskap har beror på deras känsla för hur mycket de själva är villiga att svälja av det de påtvingar andra. Med saker som är självklara och till nytta för alla finns inget moraliskt dilemma — mord är fel. Sedan finns fall där alternativen förskjuts till positionen av tillåtna privilegier: bevisa dina färdigheter så släpper vi ut dig på vägen, så att det är mindre chans att du dödar oss. Och slutligen finns frågor där individen säger — det är inte värt det för mig, jag ska inte förbjuda min granne att bränna löv när jag gör det själv, eller för att jag gör något annat som inskränker deras bekvämlighet och de i sin tur skulle kunna vilja förbjuda det för mig. Om vi historiskt har dragit frihetens gräns där någon annans frihet börjar, så uppfyller ett anseendebaserat socialt nätverk byggt på decentraliserad identitet detta bättre än centraliserad representativ demokrati — där till exempel det privilegierade skiktet av folkvalda försöker undanta sig självt från övervakning av personlig kommunikation, men ändå inte tvekar att påtvinga den på sina väljare, med hjälp av alla möjliga skumma förevändningar och manipulationer.

Omkopplaren mellan frihet och totalitarism (och delegering)

En enkel mekanism inom DID-nätverket kan förskjuta hela systemet mot större frihet eller större kontroll: antalet poster en DID får publicera per tidsperiod. När poster förblir sällsynta bär varje en tyngd — det är frihet. När poster är rikliga och täcker bagateller, det är totalitarism. Du väljer riktning med varje post du publicerar. Nätverket i sig är varken fritt eller totalitärt — det är neutral infrastruktur. Vad det blir avgörs av hur människor använder det.

Inom min egen verifieringspolicy är det rimligt att sätta, för en generisk DID i mitt sociala nätverk — inom gemenskaper — ett maximalt antal påståenden (varje verifierbart uttalande i allmänhet; här: en post publicerad till anseendenätverket) som en utgivare får utfärda per period för att jag ska ta dem i beaktande och betrakta deras verifieringsbegäranden som relevanta.

FRIVILLIGHET → ANSVAR → FRIHET

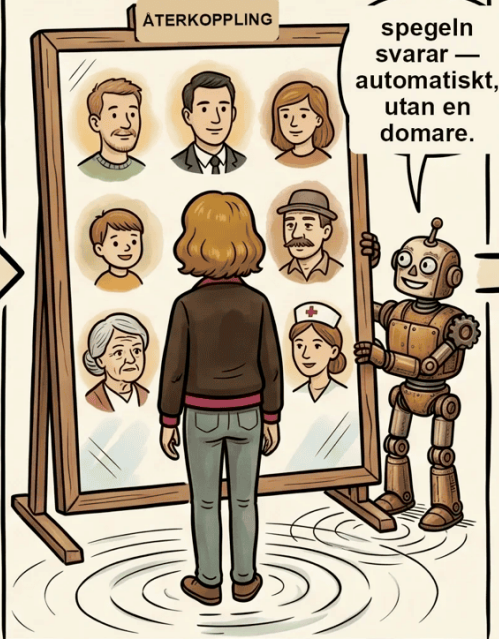
TRE STEG — FRÅN EN PERSONS VAL TILL ETT HELT SAMHÄLLES MÖNSTER

FRIVILLIGHET

individen bestämmer — ingen tvingar henne.
och ingen är skyldig henne en positiv plikt heller.

ANSVAR

mina val sprider sig — och krusningarna kommer tillbaka.
konsekvenserna talar för sig själva.

FRIHET

ingen ritade denna karta — den ritade sig själv.
frihet är den statistiska formen av
hur grannar behandlar varandra.

FRIHET ÄR INGEN GÅVA UPPIFRÅN — DEN ÄR MÖNSTRET VI SKAPAR TILLSAMMANS.

Jag bär ett intuitivt tal i minnet — låga ensiffriga tal per år. En sådan censurerande hållning kan förefalla ganska isolationistisk. Men jag kan legitimt ställa den sökande inför ett val: att välja en av sina redan utfärdade poster och be verifieraren att återkalla den, det vill säga ogiltigförklara den — vilket är ett tämligen aggressivt krav i en situation där den sökande av en tillfällighet verkligen har blivit offer för flera oberoende oförrätter, och jag skulle därmed förvisso bidra till deras känsla av främlingskap inför gemenskapen.

Ett mer effektivt alternativ framstår därför som förmågan att delegera en del av ens rättigheter att publicera information i anseendenätverket till förmån för en gemenskap eller en auktoritet, som sedan — på ett solidariskt sätt, enligt sina interna regler — avgör hur de ska fördelas. En grupp måste kunna ta hand om dem den anser vara missgynnade. En gemenskapsmedlem har rätt att när som helst, tills den delegerade rättigheten används, återkalla sin delegering.

BRYTAREN MELLAN FRIHET OCH TOTALITARISM

EN ENDA PARAMETER — HUR MYCKET JAG VÄLJER ATT SPÅRA — TIPPAR ETT HELT SAMHÄLLE MELLAN FRIHET OCH TYRANNI

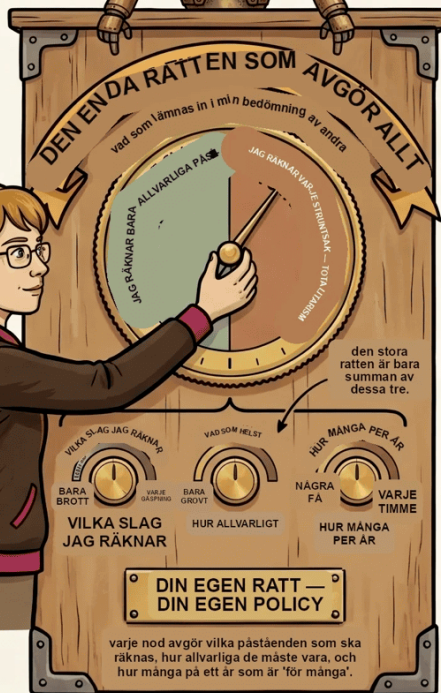
inte många rattar — en. nätverket självt är neutralt; min policy är det inte.

VÄNSTER — FÅ, TUNGA,
ALLVARLIGA

bara grava saker huggs in i pränt — för att hugga är svårt.
allt annat förblir privat: en dålig dag, ett fämligt skämt, en sen ankomst — inget av det är någons akt.
människor lever oövervakade, talar fritt och andas utan att titta upp.

varje läsare vrider
sin egen ratt —
nätverket har ingen
gemensam.

varje nod avgör vilka påståenden som ska
räknas, hur allvarliga de måste vara, och
hur många på ett år som är 'för många'.

HÖGER — MÅNGA, TRIVIALA, KVVÄVANDE

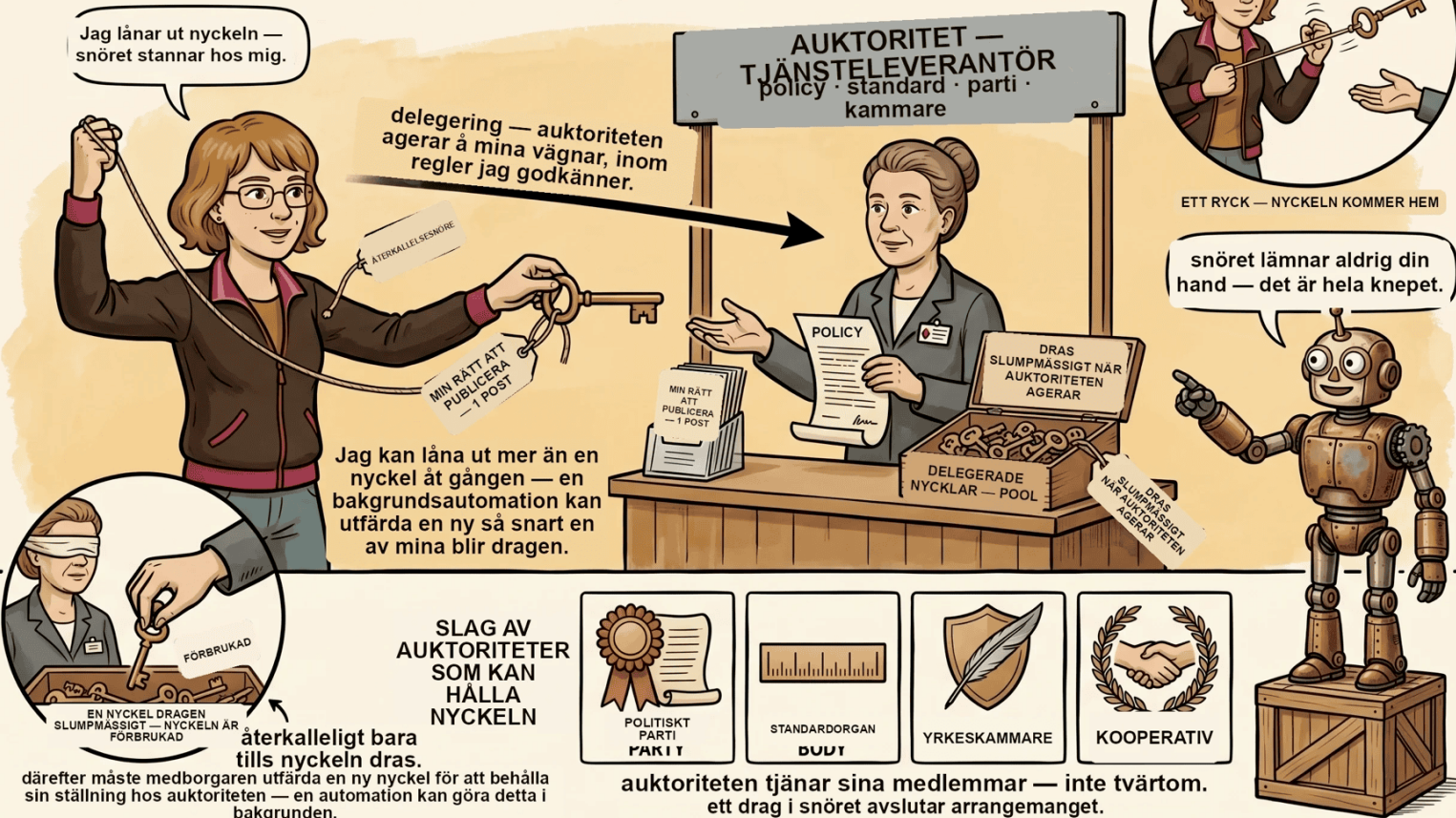

varje gäspning blir en akt — för att räkna är billigt.
en nysning, ett kop, en promenad hem efter mörkrets inbrott: allt hamnar på pränt, för
alltid.
inget är privat — ögat blinkar aldrig, och grannar slutar tala.

FRIHET ÄR DET JAG VÄGRAR RÄKNA — TOTALITARISM ÄR DET JAG GÅR MED PÅ ATT SPÅRA.

DELEGERING AV PUBLICERINGSRÄTTIGHETER

DU LÅNAR UT NYCKELN TILL EN AUKTORITET SOM TJÄNAR DIG — OCH DRAR TILLBAKA DEN PÅ ETT ÖGONBLICK

LÅNA UT NYCKELN — BEHÅLL SNÖRET. DELEGERING ÄR ALDRIG KAPITULATION.

■ Frihet kontra totalitarism

Ett samhälle som vakar över och begränsar volymen av publicerade poster kommer att vara friare; ett samhälle med ett överskott av poster tenderar mot totalitarism. Man kan tänka sig att delegera rätten att publicera poster till någon annan.

■ Kulturell anpassning

Människor tycker i allmänhet om att se in på varandras tallrikar. Över civilisationer skiljer vi oss i historisk erfarenhet och befolkningstäthet — och därmed i hur mycket vi vill se in på varandras tallrikar inom civilisationer och gemenskaper. Asiatiska stater tenderar mot en strängare syn på frihet i samhället; europeiska och amerikanska, i vissa avseenden, mot en friare. Hur oprecis denna parallell än må vara kan man i kontexten av ett decentraliserat anseendebaserat socialt nätverk säga att inställningarna hos enskilda gemenskaper inte diskriminerar, och varje gemenskap kan konfigurera kommunikationen inom sig som den finner för gott.

Trots skillnaderna kommer det att finnas standarder som erkänns över hela planeten (slumpmässigt dödande gynnar ingen). Andra inställningar kommer att vara gemenskapsspecifika, och åter andra till och med personligt specifika. Fördelen är att man genom ömsesidig kommunikation och genom att iaktta omgivningens inställningar kan söka konsensus — från bilaterala arrangemang genom gemenskapsarrangemang och, med tiden, tack vare de bäst konfigurerade gemenskapernas ekonomiska dominans, även på global nivå.

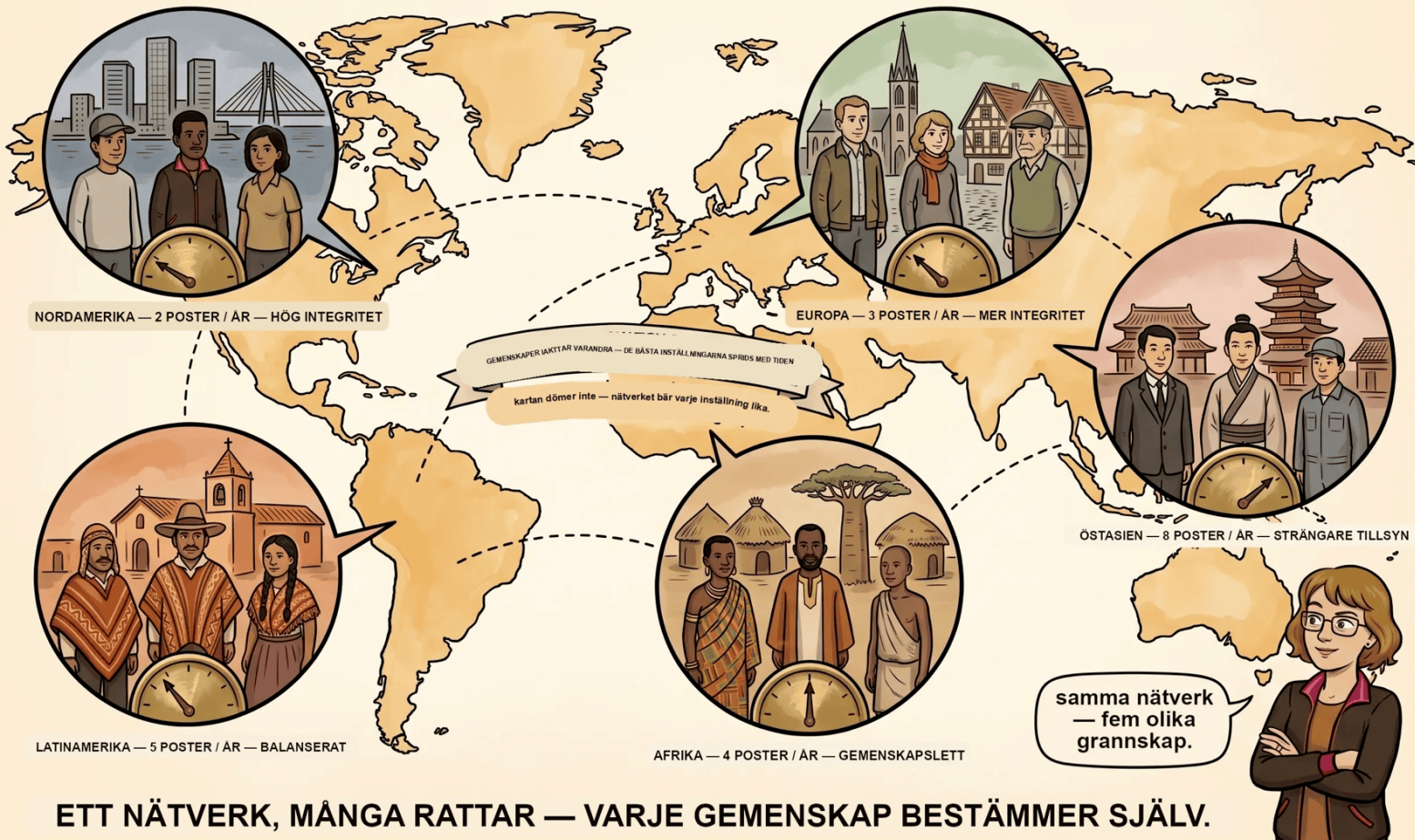
Men mer om konsensus i nästa kapitel.

Orakelproblemet — att brygga den digitala och den fysiska världen

Termen ”orakelproblem” har på senare tid oftast förknippats med kryptovalutornas, blockkedjornas och de decentraliserade systemens värld. Generellt: hur säkerställer man att data som förs in i ett digitalt

VARJE GEMENSKAP KONFIGURERAR SIG SJÄLV

NÄTVERKET DISKRIMINERAR INTE — VARJE REGION SÄTTER SIN EGEN RATT

system troget motsvarar det som faktiskt hände i den fysiska världen? Systemet självt kan inte verifiera om någon verkligen skadade någon annan, eller om ett avtal verkligen bröts — det ser bara digitala poster.

Här löser vi detta genom auktoriteter — entiteter som sätter sitt anseende på spel för att den digitala posten motsvarar den fysiska verkligheten. Ju högre auktoritetens anseende, desto mer trovärdig är posten.

ATT ÖVERBRYGGA DEN DIGITALA OCH FYSISKA VÄRLDEN

AUKTORITETEN BÄR VERKLIGHETEN ÖVER

Auktoritetens rykte gör den digitala posten pålitlig.

* Systemet försöker inte lösa orakelproblemet — det godtar att auktoriteter är bryggan, och riktar in sig efter hur tillit redan fungerar i verkligheten.

* Om bryggan har fel om verkligheten betalar auktoriteten — med sitt rykte.

Hur verifieringen fungerar

Konsensus och verifieringsprocessen

För att bygga konsensus om vilka regler ett samhälle i genomsnitt bör upprätthålla och verkställa kan följande mekanism hjälpa. Som DID-deltagare deklarerar jag de regler jag ansluter mig till och ska leva efter, och jag publicerar dem. (Tänk på det som de stadgar och regler som, enligt min syn, utgör min ideala värld — en värld där jag inte känner mig inskränkt, utan trygg.)

Jag kan i förväg uppskatta hur mina DID-kontakter skulle reagera — och bedöma hur starkt, och av vem, jag skulle sanktioneras i vanliga sociala eller affärsmässiga interaktioner, om de hypotetiskt skulle inträffa.

Den definitiva utvärderingen sker när du begär information från en annan DID, eller ber dem verifiera ett påstående (eller ber en auktoritet om en tjänst, och så vidare) som du vill publicera till anseendenätverket. Det bör utfalla på samma sätt som när du kör utvärderingen själv, i torrkörning, mot motpartens deklarerade policy — och om det inte gör det är något fel på motpartens sida: de försöker spela ett ohederligt spel.

Utfallet är antingen accepterande, med ett offererat pris för verifiering (i fallet med verifierar- eller auktoritetstjänster), eller avslag. Både sanktioner och bonusar för avvikelse från utvärderarens policy vävs in i det offererade priset. Beställaren avgör sedan om de ska acceptera villkoren, eller gå vidare till nästa verifieringsrunda i fördelningsalgoritmen — och upprepar processen tills de är nöjda, eller tills ekonomin gör det meningslöst att fortsätta.

■ Den sociala grafen

Anseendenätverket är, först och främst, ett socialt nätverk. Du lägger till kontakter — människor som samtycker till kopplingen. De har kontakter, och de kontakterna har kontakter. Algoritmen söker efter verifierare inom ett konfigurerbart djup (t.ex. tre nivåer: dina direkta kontakter, deras kontakter, och en nivå bortom). Ingen global blockkedja behövs — nätverket bildar naturligt gemenskaper med överlapp in i andra gemenskaper.

Algoritmen är icke-deterministisk: den hashar ditt påståendedokument, mappar hashen till en position på en ring av kända identiteter inom denna krets, och väljer den närmaste som kandidatverifierare. Du kan inte förutse eller påverka vem som kommer att verifiera ditt påstående.

Varje verifierares avslag förstörar ditt dokument och ökar dess bearbetningskostnad — det är den första kostnadskanalen (dokumenttillväxt). Varje ny verifierare tar ut en avgift baserad på datavolym, ditt anseende, och hur långt innehållet i ditt påstående avviker från deras deklarerade verifieringspolicy — det är den andra kostnadskanalen (riskpremie). Och varje iteration kostar tid och energi — den tredje kostnadskanalen.

■ Vad verifieraren kontrollerar, i ordning

När den väl valts utvärderar en verifierare ett påstående i ungefär fyra ordnade steg — billigaste filtren först, dyra innehållskontroller sist:

1. **Policygrindning.** Faller den här sortens påstående över huvud taget inom det verifieraren offentligt verifierar? Om inte avvisas begäran direkt.
2. **Auktoritetstillit.** Är den auktoritet som ställde sig bakom påståendet tillräckligt betrodd enligt verifierarens egen deklarerade policy? En auktoritet under verifierarens tillitströskel är grund för avslag oavsett påståendets innehåll.
3. **Utgivarens anseende.** Uppfyller utgivaren de anseendetrösklar som verifieraren har deklarerat för denna typ av påstående? Lågt anseende kan antingen höja avgiften eller utlösa avslag.
4. **Innehållskontroll.** Först när de tre första grindarna passeras utvärderar verifieraren själva påståendet — signaturer, intern konsekvens, formell korrekthet, och hur långt det avviker från verifierarens policy. Avgiften som tas ut för detta sista steg återspeglar den faktiska risk som tas.

Verifieraren publicerar den policy som styr var och en av dessa grindar, så stegen ligger inte i deras godtycke — de är bundna av det de redan har deklarerat. Avvikelse från den publicerade policyn är i sig ett publicerbart påstående mot dem, och de betalar för det med sitt anseende.

Resultatet: att publicera ett trovärdigt och användbart påstående kostar nästan ingenting. Att publicera ett radikalt påstående kostar mer. Att publicera en lögn blir prohibitivt dyrt — du måste iterera genom verifierare efter verifierare, och var och en som avvisar dig lägger till kostnader. Marknaden prissätter ditt påstående, och priset talar om för dig var du står i förhållande till de gemenskaper du rör dig i.

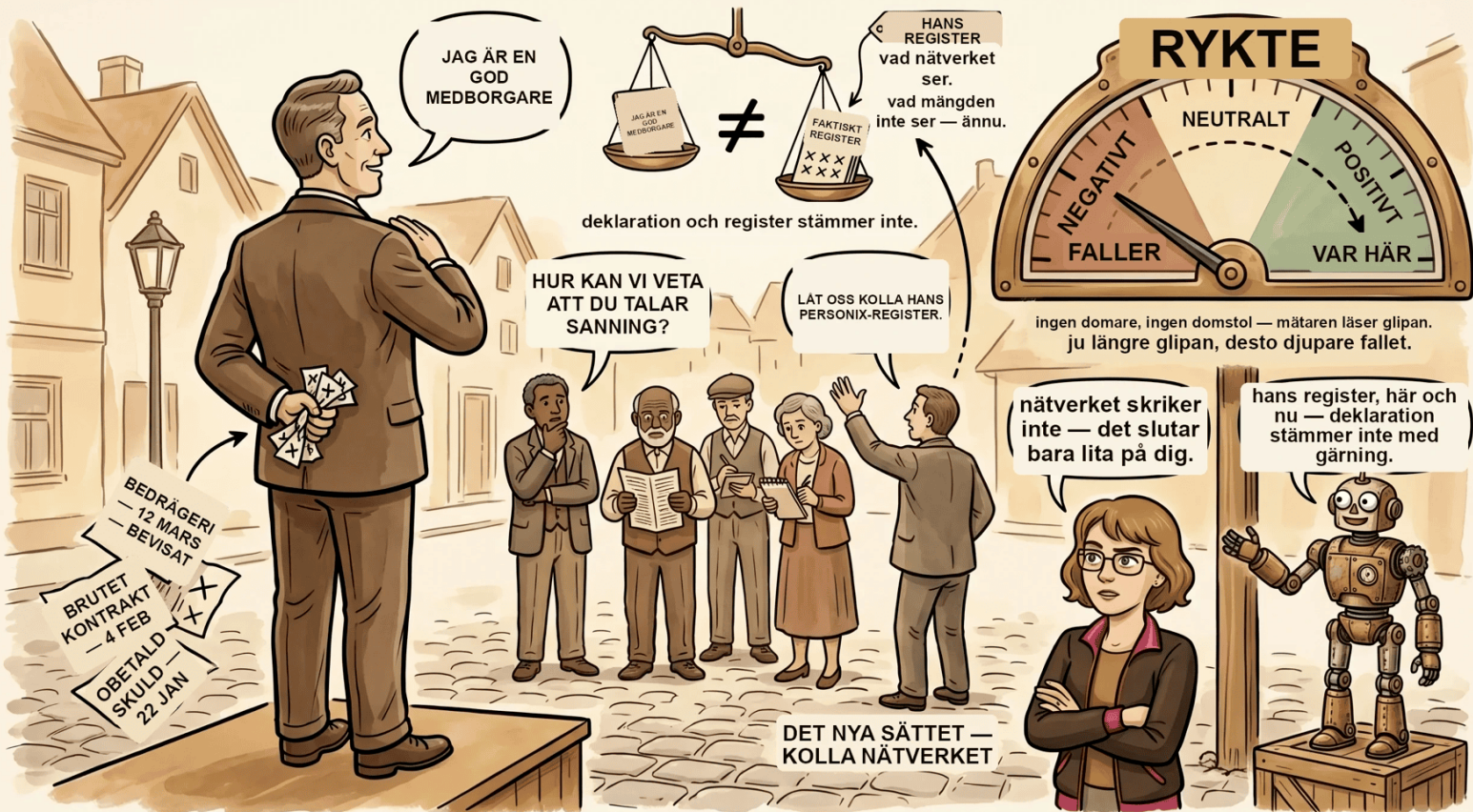
Det räcker inte att deklarerat att du håller dig till en regel när du i verkligheten inte gör det. I det fallet riskerar din DID publiceringen av en negativ post som blottar hyckleriet — vilket gör dig till en risk för alla andra. Utfallet bör bli färre men mer konsekvent följda regler, och en uppröjning av den djungel av lagar och förordningar som till och med juridiskt yrkesfolk knappt kan navigera.

Konsensus kontra ansvarsutkrävande

För att nätverket ska tjäna som en värdefull informationskälla bör en DID inte vara alltför radikal — annars kommer de andra att avvisa den. Socialt tryck kommer att söka jämvikt, och försök att destabilisera den kommer sannolikt att bestraffas.

HYCKLERI ÄR DET DYRASTE BETEENDET

NÄTVERKET JÄMFÖR TYST DINA ORD MED DITT REGISTER — GLIPAN ÄR SYNLIIG FÖR ALLA

DEKLARERA DET OCH BRYTA DET? GLIPAN ÄR DET DYRASTE BETEENDET.

BOTEMEDLET MOT HYCKLERI

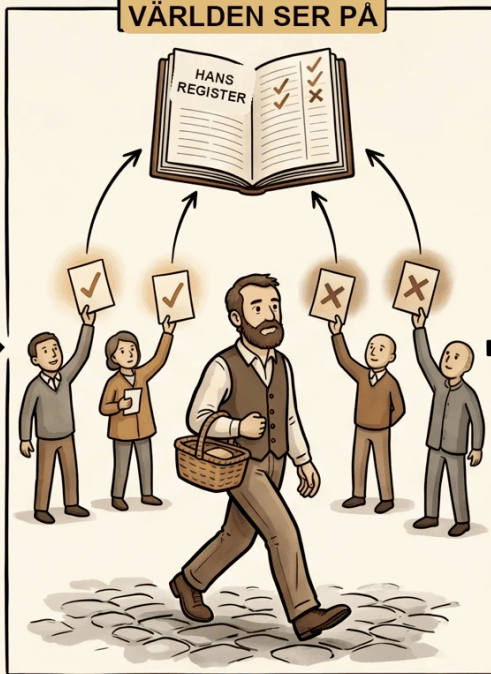
DEKLARERA DINA REGLER — LEV EFTER DEM, ELLER SÅ PRISAR MARKNADEN UT DIG

JAG DEKLARERAR MIN
POLICY

alla kan läsa mina standarder.
inga grindvakter, inga hemligheter.

VÄRLDEN SER PÅ

världen skriver ner vad han faktiskt gör.
varje dag, lite mer bevis i hans liggare.

I BUTIKEN — DU BETALAR FÖR DITT EGET REGISTER

hyckleri straffas inte av en auktoritet — det prissätts av marknaden.
varje vanlig tjänst du köper bär ett tillägg
format av ditt eget register.

KAN VI KALLA DETTA SAMHÄLLSKONTRAKTET — OMRITAT?

ingen auktoritet tvingar fram etiken — priset gör det.
mjuk påtryckning, varje dag, mot det gemensamma genomsnitt vi alla kan leva med.

LEV SOM DU LÄR — ELLER BETALA FÖR DET. HYCKLERI ÄR DET DYRASTE RYKTET.

■ Antalet röster är inte detsamma som en rösts vikt

Juraj Karpiš säger att "pengar är minnet av goda gärningar." Jag skulle tillägga att anseende är minnet av de dåliga.

Härav följer att, meritokratiskt, den som bidrar mer och inte har något dåligt anseende förtjänar en större röstvikt i gemenskapen. Sett genom de bilaterala relationernas lins: när jag väger vilka konsensusträck jag ska tillmötesgå går den största vikten till de relationer ur vilka jag härleder den största ekonomiska nyttan. Tio personer med vilka jag inte har någon aktiv handel kommer att påverka mig långt mindre än en permanent affärspartner. Detta paradigm är inte begränsat till handel — det sträcker sig till sociala, politiska och andra relationer.

Roles in the verification transaction and authorities

Översikt över rollerna

Vi berörde redan kort några av dessa roller i kapitlet om nätverket och dess grundläggande egenskaper. Nu är det dags att se på dem igen mer i detalj och lägga till de ytterligare som vi behöver för att göra nätverket mer robust. Varje verifieringstransaktion involverar flera roller — låt oss se hur de beter sig.

■ Roller i en verifieringstransaktion

Varje verifiering involverar upp till sex distinkta roller, sammanfattade i tabellen nedan. Alla kan ha sin egen DID i det decentraliserade anseendenätverket.

Roll	Beskrivning
Utfärdare	Den person som publicerar information till nätverket — påstår att något hände (en DID skapades, redigerades eller upplöstes, ett påstående, en given DID:s policy osv.)
Subjekt	Den person informationen handlar om — påståendets adressat
Auktoritet	En betrodd entitet som sätter sitt namn på spel för påståendets kvalitet genom att utreda det och antingen granska de framlagda bevisen eller aktivt samla in dem
Observatör	En oberoende tredje part som för en anteckning om hur verifieraren hanterar påståendet — och ser till att verifieraren varken tiger eller avviker från den policy de deklarerat
Verifierare	En algoritmiskt utvald deltagare som bearbetar transaktionen
Delegat	En person som agerar å en annan deltagares vägnar

Utfärdaren

Vi har mött utfärdaren tidigare. När någon blir orättvist behandlad, eller vill sprida en egen bedrift, är det den person som representeras av DID:en som utlöser processen att föra in den informationen i nätverket

— eftersom de har det primära intresset av att göra det (drivkraften är antingen en önskan om upprättelse eller en önskan att förbättra sin offentliga bild).

Positiva påståenden

Positiva påståenden om mig själv kan jag behålla, som både deras subjekt och deras utfärdare, för de situationer där jag vill använda dem (ett diplom, ett intyg om utförd tjänst osv.). Det är här ett positivt påstående skiljer sig från ett negativt: att dela ett verifierat negativt påstående ligger i hela gemenskapens intresse, medan ett positivt ligger i dess bärarens intresse.

Auktoriteten

Auktoriteten spelar en dubbel roll: den kan vara en **revisor** (som verifierar bevisens kvalitet innan ett påstående publiceras) eller en **garant** (som sätter sitt anseende på spel för ett påståendes sanningsenlighet). I bägge fallen stärker den utfärdarens påstående. Dessa två tjänster är separerbara — en auktoritet kan erbjuda den ena, den andra, eller båda på en gång. Arbetsantagandet är att de flesta tjänster som tillhandahålls av auktoriteter kan levereras på fri marknadsbasis. Det gäller även på områden som är svåra att föreställa sig privatiserade, såsom rättsväsendet, där specialiserade tjänster — utredning, bedömning av bevis, ända fram till tjänster som idag tillhandahålls av centraliserade arméer (strategisk planering, standardiserad utbildning, inköp och lagerförvaltning osv.) — effektivt kan levereras av marknadsaktörer. Det finns knappast något som, efter omstrukturering, inte skulle kunna göras mer effektivt av fria marknadsincitament.

UTFÄRDAREN — DEN SOM SKRIVER PÅSTÅENDET

FÖRFATTARE · SIGNERARE · SATSAR SITT EGET RYKTE

VAD UTFÄRDAREN GÖR

1. Skriver påståendet med egna ord
2. Samlar verkliga bevis som stöder det
3. Signerar med sitt eget DID och skickar till sin valda auktoritet
4. Betalar publiceringskostnaden
5. Lever med konsekvenserna om de ljuger

MITT RYKTE

Om detta är falskt
sjunker min visare.

Mitt namn står på detta.
Jag bör vara säker —
och ta med bevis.

Vem som helst kan tala.
Lögner kostar den som
talar.

Utfärdaren är författaren. Deras namn står på det.

* Vem som helst med ett DID kan vara utfärdare. Ribban är mod och ansvar, inte en licens.

■ **Auktoriteten, utfärdaren och observatören får aldrig vara verifierare av sitt eget fall.**

Algoritmiskt val av verifieraren garanterar oberoende. Ingen kan verifiera sitt eget påstående, eller ett påstående i vilket de har ett direkt intresse. Detta är en av de grundläggande reglerna som hela DID-gemenskapen har ett intresse av att upprätthålla.

Följande grafik visar kompletterande vyer av bredden i den verksamhet som auktoriteter täcker (termen "auktoritet" kan läsas utbytbart med "tjänsteleverantör").

GUIDEN — HJÄLPER DIG NAVIGERA EFTER DINA VÄRDERINGAR

DJUP ANALYS BAKOM · ENKEL VÄGLEDNING FRAMFÖR

GUIDE

FÖLJARE AV
DENNA GUIDE
— FÖRNYBAR
ARLIGEN

till exempel: vem
som kan vara guide

- ett politiskt parti eller rörelse som publicerar en policymall
- ett oberoende revisionsföretag som publicerar sammanställda fynd
- en tjänstejämförelsebyrå
- en ryktessammanställare (ekonomisk · affärsmässig · grannskap · trafiksäkerhet)
- en journalist-recensent eller konsumentrecensionstjänst

MIN ANALYS

Arbetsanteckningar — inte för klienter

offentliga
utgifter -
omdirigerade

Jag gör det komplexa arbetet.
Du får den enkla
rekommendationen — bara om
du delar mina värderingar.

leverantörer		
1	70M	☆☆☆☆
2	70M	☆☆☆☆
3	70M	☆☆☆☆
4	70M	☆☆☆☆

FÖR DIG — VAD DET BETYDER

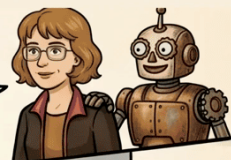
Sammanställt för att maximera din nytta

- flytta utgifter hit, spara där
- stöd leverantörer som klarar mina tester
- anta denna policymall

Och vad exakt får
jag för mina pengar
— vilka analyser
och vilka
översikter?

Hon sammanställer den komplexa
världen till rekommendationer.
Följare röstar med sin
uppmärksamhet — lämna när som
helst, byt till en annan.

Bunden av vad de offentligt står för. Din tillit är deras valuta.

* Du kan lämna när som helst och byta till en annan guide. Din tillit är inte inlåst.

* Guiden kan också signera vissa egna påståenden — publicerade, men inte huvudhistorien här.

■ Auktoriteten som inkognito observatör

En ansedd auktoritet — tänk på en notarie vars verksamhet enbart beror på deras track record — kan, vid sidan av huvudfunktionerna (revisor/garant), erbjuda en tredje: rollen som inkognito observatör under verifiering. De för en tidsstämplad anteckning om det inlämnade påståendet så att verifieraren inte kan tyst släppa det. Mekanismen bakom observatörsrollen beskrivs vidare i avsnittet om observatörsrollen.

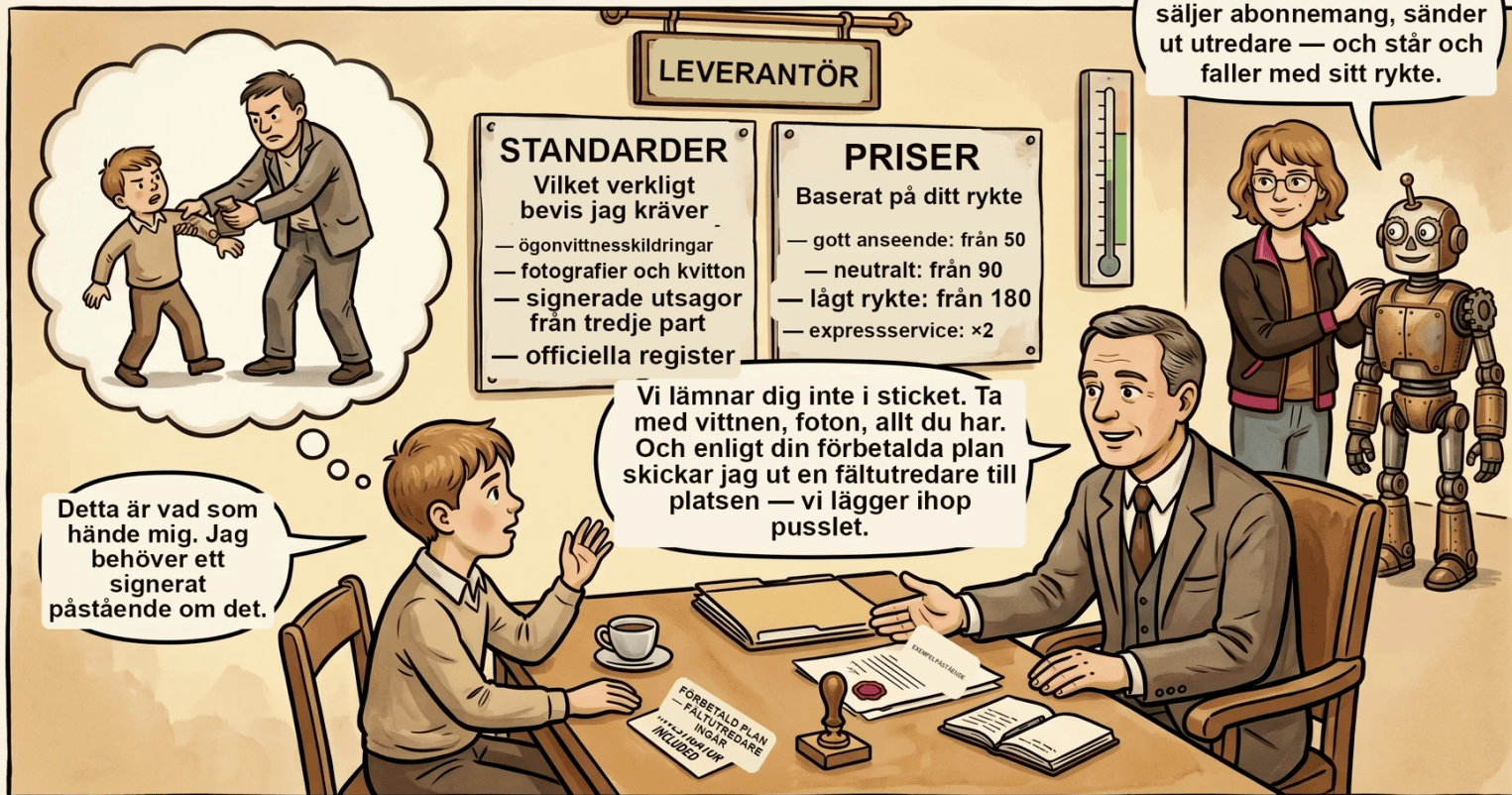
Verifieraren

Vilken DID som helst kan agera verifierare, antingen direkt eller genom verifieringsrättigheter som delegerats till en tredje DID. För att jag — eller min delegat — ska kunna verifiera bör jag vara nåbar på nätverket (online). Alla kommer inte att vilja binda sig till det, och därför kan en DID-post lista, i prioritetsordning, de ersättare som ska utföra funktionen å dess vägnar medan den är offline.

Varje DID som är aktiv i nätverket deklarerar offentligt sin egen policy. Genom de regler som definieras i den policyn bedömer den, under verifieringsprocessen, motpartens anseende och innehållet och formen på det påstående som utfärdaren har flaggat för publicering till anseendenätverket. En del av policyn är den beräkningsformel som används för att räkna ut avgifter för verifieringstjänster. När det väl är på plats väntar jag, över ett statistiskt stort antal påståenden som flödar genom nätverket, på att nätverkets algoritm ska dra mig på utfärdarens sida och tilldela mig, i en given iteration, att verifiera den information som utfärdas. Utfärdaren kan i förväg beräkna hur en korrekt beteende verifierare skulle

LEVERANTÖREN — DRIVER EN PÅSTÅENDESIGNERINGSTJÄNST

PUBLICERADE STANDARDER · PUBLICERADE PRISER

Bunden av vad de offentligt deklarerar. Ryktet gör resten.

* Leverantören har också sin egen policy — när de accepterar, när de avvisar, hur de återbetalar. Den är publicerad, men den är inte huvudhistorien här.

reagera, men kan inte undvika att faktiskt kontakta dem (eller deras ersättare); iterationen med den utvalda verifieraren måste utföras av utfärdaren även när de i förväg vet att den inte kommer att passera.

Hur vet vi att utfärdaren kör verifierarvals-algoritmen över den korrekta uppsättningen av kandidat-verifierar-DID:er? Tillsammans med sin offentligt deklarerade policy publicerar varje DID också den aktuella listan över identifierare för sitt sociala nätverk inom anseendenätverket. Om en utfärdare definierar sitt sociala nätverk som en social bubbla som blott ekar och förstärker dess egna åsikter, kommer information publicerad genom det knappast att tas emot bredare av andra gemenskaper. Att jag lyckas, till hög kostnad, tränga in ett radikalt påstående i nätverket innebär inte att jag, när jag bedömer motpartens anseende, kommer att ge det någon vikt. Vissa påståenden pressas jag av min gemenskap att ta i beaktande (domar och restriktioner ålagda gärningsmän); andra är helt upp till mig — jag avgör själv det ekonomiska värdet av att inkludera eller exkludera en given informationsdel.

Subjektet

De som informationen publicerad i anseendenätverket rör är dess bärare, eller om man så vill dess subjekt. Incitamenten i anseendenätverket är utformade så att subjektet har alla skäl att bete sig korrekt och rättvist efter sina egna regler, och pressas av gemenskapen mot någon gyllene medelväg av regelefterlevnad. De har till och med ett incitament att bete sig mer moraliskt än vad deras deklarerade regler kräver — förhandsdeklarerade policyer hindrar inte gemenskapen från att nå en konsensus om att tillämpa någon bedömning eller åtgärd retroaktivt. Ur denna vinkel drivs anseendenätverkets alternativ till en rättsordning, som man kan vänta sig, mer av reglernas anda än av deras bokstav.

VERIFIERAREN — DÖMER PÅSTÅENDET MOT PUBLICERAD POLICY

FYRA GRINDAR, I ORDNING. BILLIGA FILTER FÖRST.

Han får inte vara kreativ. Han måste göra vad hans policy säger.

Hans egna regler. Publika. Han kan inte tyst ändra dem.

VERIFIERINGSGRINDAR — I ORDNING

1. POLICYGRINDNING

Verifierar jag detta slags påstående över huvud taget?

2. AUKTORITETSTILLIT

Är auktoriteten över min tröskel?

3. UTFÄRDARENS RYKTE

Möter utfärdaren min ryktesribba?

4. INNEHÅLLSKONTROLL

Signaturer, konsistens, avvikelser från policy

KAN INTE VARA:
utfärdare,
auktoritet,
observatör eller
subjekt.

VERIFIERARENS RYKTE

AVVIK FRÅN
POLICY → RYKTE
FALLER → INGA
FRAMTIDA VAL

VAD VERIFIERAREN GÖR

1. Filterar genom sina publicerade policygrindar (i ordning)
2. Kontrollerar auktoritetstillit, sedan utfärdarens rykte
3. Utvärderar påståendets innehåll bara om grindarna passeras
4. Tar ut en avgift proportionell mot risken
5. Satsar sitt eget rykte på varje beslut

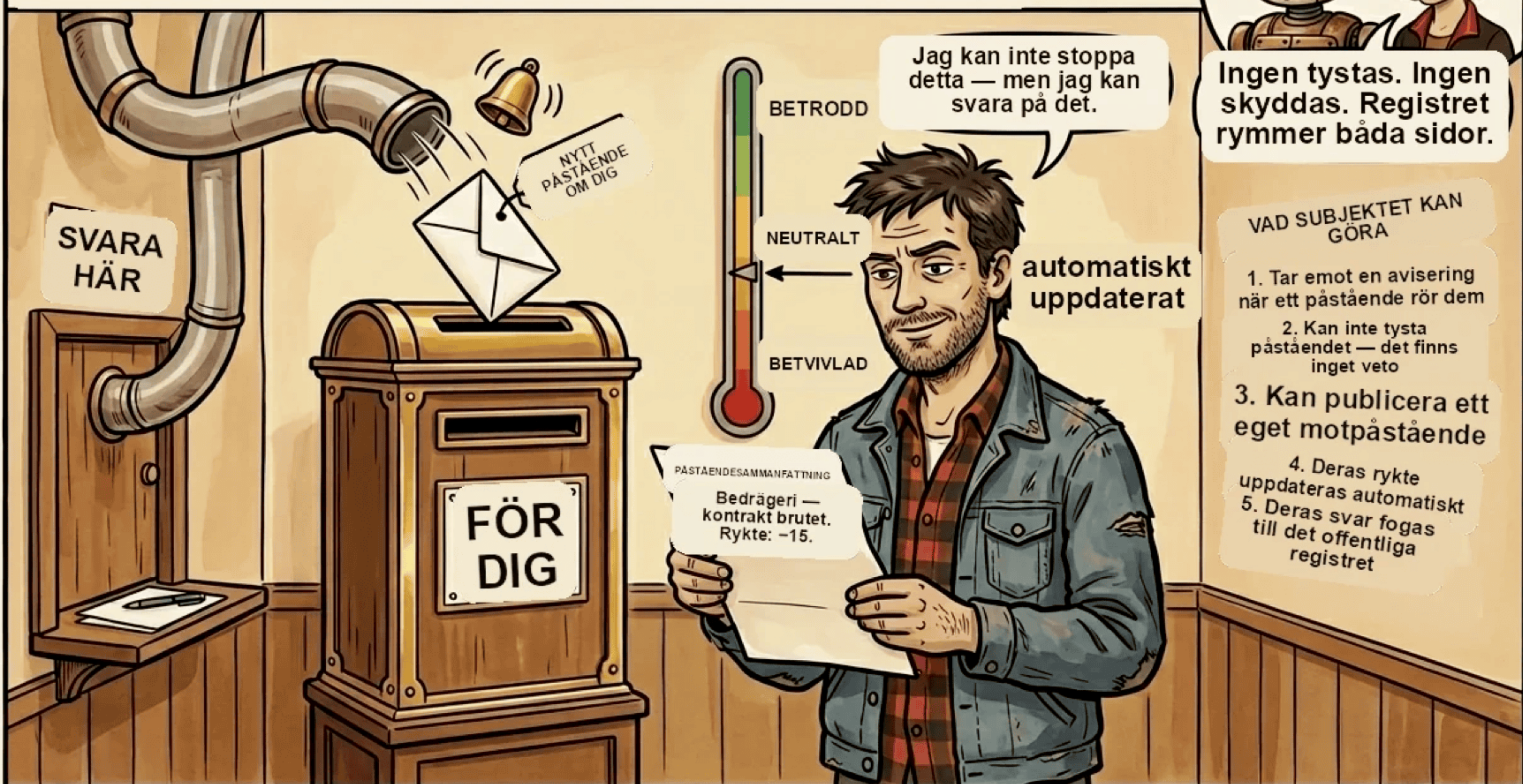
AVGIFT $\propto$
RISK

mer risk → större avgift

Billiga filter först. Dyr innehållskontroll sist.

Verifieraren är bunden av reglerna han själv publicerade — och av ryktet han riskerar att förlora.

SUBJEKTET — DEN SOM PÅSTÅENDET HANDLAR OM TAR EMOT DET · KAN INTE TYSTA DET · KAN SVARA PÅ DET

Subjektet har inget veto — bara rätten att svara.

* Ett motpåstående är självt ett påstående — subjektets rykte står på spel för vad de säger i svaret.

Observatören

Observatörsrollen tar bort verifierarens incitament att böja på reglerna. I situationer där en verifierare inte gillar utfärdarens eller auktoritetens begäran skulle de helt enkelt kunna tåga — inte svara, och blockera den algoritmiska sekvensen. Observatören — eller en uppsättning observatörer — sätter sitt anseende på spel för att dokumentera hur verifieraren förfrågades. Om verifieraren tiger trots en deklarerad policy som säger annat, kan de fällas för att ha kränkt protokollet.

Mekanismen: tidsstämpel och utmaningskod

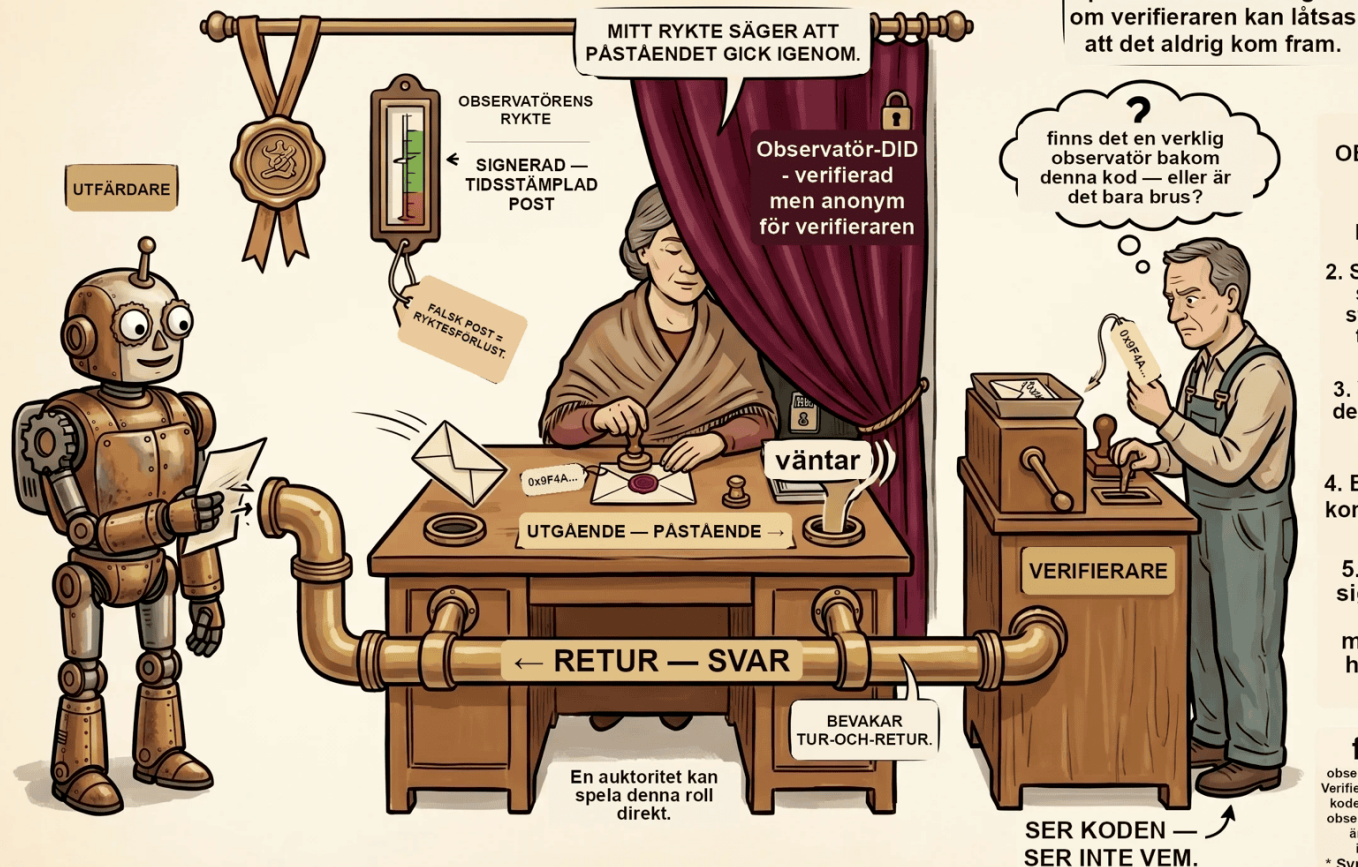
Innan du skickar ett påstående till verifieraren dirigerar du det genom observatörer — människor du litar på, eller specialiserade observatörstjänsteleverantörer som tar ut en liten avgift. Varje observatör tar emot din inlämning, tidsstämplar den, signerar att de såg den gå ut, och genererar en utmaningskod — en kryptografisk hash av sin signatur. Koderna fogas till din begäran. Verifieraren ser dem men har ingen aning om vilka observatörerna är, eller om koderna ens är äkta. Observatörer agerar därmed som mellanhänder mellan utfärdaren och verifieraren, och håller en oberoende anteckning om att påståendet lämnades in och vad det innehöll. Det kan finnas noll till N av dem.

När verifieraren betar sig hederligt — accepterar eller avvisar i linje med sin deklarerade policy — förblir koderna ogenomskinliga. Ingen exponeras.

Men om verifieraren tiger trots en tillmötesgående policy, eller svarar på ett sätt som motsäger det de publicerat, håller du de ursprungliga observatörssignaturerna. Du kan publicera dem som ombudsvitnesmål om att påståendet lämnades in och att verifieraren inte följde protokollet. Vem som helst kan verifiera att signaturerna matchar utmaningskoderna.

OBSERVATÖREN — EN OMBUD SOM VIDAREBEFORDRAR PÅSTÅENDET OCH BEVAKAR TUR- OCH-RETUR

VERIFIERAREN TALAR MED HENNE. VERIFIERAREN FÅR ALDRIG VETA VEM HON ÄR — ELLER OM NÅGON ÖVER HUVUD TAGET SER PÅ.

VAD OBSERVATÖREN GÖR

1. Tar emot påståendet från utfärdaren
2. Stämplar det med sitt eget sigill; stämpeln är den tidsstämplade posten
3. Vidarebefordrar det till verifieraren å utfärdarens vägnar
4. Bevakar om svaret kommer tillbaka, och vad det säger
5. Publicerar sin signatur bara om verifieraren missköter sig — hennes rykte är garantin

footnoter

* Den verkliga roll till N observatörer bakom varje begäran. Verifieraren ser bara ogenomskinliga koder och vet aldrig om en verklig observatör ser på eller om det bara är brus. Den osäkerheten är incitamentet att sköta sig.
* Symmetriskt kan verifieraren dirigera svaret genom sin egen observatör — samma knep, motsatt riktning.

Anonym för allmänheten, ansvarig inför nätverket. Verifieraren ser koden, aldrig observatören.

Poängen: du behöver inga riktiga observatörer

Och här är den mest eleganta delen: **du behöver inga riktiga observatörer alls**. Du kan generera slumptal som ser ut precis som utmaningskoder. Verifieraren kan inte se skillnaden — de måste slå tärningen om huruvida de ska riskera sitt anseende. Bakom varje begäran de tar emot skulle det kunna finnas en ansedd observatör som tittar på inkognito — eller så kan det vara rent brus. Verifieraren vet inte. Och den osäkerheten är mekanismen.

Kostnaden för att upprätthålla ärligt tryck: nära noll (slumptal är gratis). Den potentiella kostnaden av ohederlighet för verifieraren: katastrofal. Hederligt beteende uppmuntras även när ingen faktiskt tittar.

Systemet fungerar för att alla är lite paranoida. Osäkerhet är billigare än övervakning.

Flera verifierare i en enda iteration

En förstärkande följeslagarregel för verifierartillgänglighet kan vara en algoritmisk utvidgning som returnerar, i en enda iteration, en uppsättning kandidatverifierare snarare än bara en.

Delegering

Civilisationen har byggt sin ekonomiska tillväxt på förmågan till arbetsdelning och specialisering. Världen i all sin prakt är komplex, och våra chanser att greppa den i hela dess komplexitet är nära noll. Den naturliga utvägen är att delegera ett brett spektrum av aktiviteter som stödjer ett bekvämt liv till specialiserade leverantörer, som sparar oss tid, energi och pengar, och låter oss i vår tur specialisera

BLUFFEN SOM HÅLLER VERIFIERAREN ÄRLIG

EN VERKLIG OBSERVATÖR OCH EN SLUMPMÄSSIG BLUFF SER IDENTISKA UT FRÅN VERIFIERARENS SKRIVBORD

UTFÄRDARE — KAMILA

VERKLIG OBSERVATÖR

VERIFIERARE

verifieraren kan inte skilja en verklig post från en bluff. ärligt beteende är det enda säkra kortet.

UTFÄRDARE — BLUFFAR

INGEN OBSERVATÖR

VERIFIERARE — SAMMA BETEENDE

OSÄKERHET ÄR BILLIGARE ÄN ÖVERVAKNING.

oss — genom att tillhandahålla de tjänster som vi är bäst på, eller som marknaden värderar högst hos oss.

Samma logik av delegering sträcker sig in i anseendenätverket. I kapitlet Omkopplaren mellan frihet och totalitarism (och delegering) lade vi fram principerna för att värna ett fritt samhälle genom att begränsa antalet påståenden som kan publiceras till nätverket inom ett givet tidsfönster (tänk, i förenklade termer, på låga ensiffriga publiceringsrättigheter per år, så att samhället förblir maximalt fritt). Denna princip kan utvidgas till flera dimensioner. Vi behöver inte ha bara ett tal — vi kan ha flera gränser, som gäller olika typer av påståenden. Vi kan använda ett annat tal för att flagga andras hyckleri än för misskötsel i affärsmellanhavanden, och, säg, en ändring av DID-dokumentet såsom ett lösenordsbyte är något gemenskapen knappast kommer att bry sig om alls, och så vidare. Allt beror på hur gemenskapen, över evolutionär tid, definierar vad som tjänar dess intressen i att finna rätt balans mellan sin målnivå av frihet och ansvarsutkrävande.

Varför bör antalet publiceringsrättigheter som gemenskapen beviljar mig vara tillräckligt litet? Att flagga en DID (subjekt) med ett negativt påstående förstör anseende som tog lång tid att bygga, och skadan består. Ett förstört anseende möter en skala av eskalerande sanktioner från gemenskapen för varje ytterligare eller upprepade förseelse, ända fram till fullständig eliminering av den störande entiteten (extremfallet). En exponentiellt eskalerande straffskala behöver inte en stor volym av påståenden, förutsatt att de backas av verifierbara bevis. Detta gäller för det fredliga stationära tillståndet, när samhället inte skakas av en katastrof (extern eller intern).

För händelser med mycket låg sannolikhet är statistisk frekvens volatil när den tillämpas på en individ. Över gemenskapens population är den det inte. Det är värdet av att delegera sina publiceringsrättigheter till specialiserade aggregerande auktoriteter, som — ungefär som ömsesidig försäkring i händelse av en skada — använder din rättighet och tillämpar den å dina vägnar. Låt oss tala mindre abstrakt och

ge några exempel: - att upptäcka och bekämpa organiserad brottslighet - att verkställa kommersiella överenskommelser - att förvalta privilegier (bevis på utbildning, förvärv / avyttringar av tillgångar osv.) - och så vidare

■ Hur "publiceringsrättigheter" faktiskt fungerar

Grafiken för delegaten visar publiceringsrättigheter som fysiska polletter för tydlighetens skull, men i systemet existerar inget sådant objekt. Vad som faktiskt händer är detta: policyerna hos de människor du vill förbli i god ställning hos — din gemenskap — aggregeras till en emergent regel om hur många påståenden per år de kommer att acceptera från dig som relevanta innan de börjar behandla dig som brus. Taket finns så att nätverket inte dränks i triviala "tänk om"-påståenden och förblir så fritt som gemenskapen vill att det ska vara (signal bevarad genom att begränsa volym).

Du läser vad din gemenskap tillåter dig. Det finns ett intervall, med viss spridning beroende på vilka människor du väger tyngst. Du avgör sedan — inom den tilldelningen — hur många påståenden du ska publicera själv, och hur många du ska delegera till professionella tjänster som publicerar å dina vägnar endast när händelser faller inom deras ram. Detta är vad som håller dig i god ställning utan att tvinga dig att lämna in ett påstående för varje liten sak som händer dig.

"Polletterna" i grafiken är en visuell ställföreträdare för denna läs-och-besluta-loop, inte en bokstavlig artefakt.

Det är värt att kunna återkalla delegerade publiceringsrättigheter i anseendenätverket. Detta kan göras när som helst, så länge delegaten ännu inte har använt den delegerade rättigheten.

DELEGATEN — EN PÅSTÅENDETJÄNST DU ABONNERAR PÅ

DELEGERA DET DU INTE KAN HANTERA SJÄLV · BEHÅLL DET SOM BETYDER NÅGOT FÖR DIG

Lägg ut det du inte kan hantera själv. Håll dig informerad. Dra tillbaka rättigheterna när som helst.

* Om delegaten agerar utanför det avtalade området påverkas både deras rykte och ditt offentligt.

Kommunikation mellan rollerna

Grafiken nedan sammanfattar hur rollerna kopplas samman i ett verkligt fall — från utfärdarens inlämning av ett påstående fram till publicering i anseendenätverket.

Det emergenta samhällskontraktet — policy

Hittills har vi beskrivit hur påståenden verifieras, och vilken roll varje part spelar. Nu vänder vi oss till hur tusentals enskilda policyer blir något som fungerar som ett verkligt samhällskontrakt. Inget som liknar vänsterns drömmar om ett samhällskontrakt och påtvingad solidaritet.

Varje deltagare deklarerar sin egen policy baserad på sin moral (policy) — vad de anser vara acceptabelt, och hur de reagerar på andras specifika beteende. Sammanslagningen av alla policyer över nätverket som är kända för en given DID (gemenskapen) producerar emergent etik — observerbara normer som ingen designade. Dessa emergenta normer, underbyggda av bilaterala prissignaler, bildar ett mätbart samhällskontrakt: inte en teoretisk konstruktion som ingen skrev under vid födseln, utan empiriskt observerbara regler backade av faktiskt beteende.

■ Samhällskontraktet

Människor debatterar huruvida "samhällskontrakt" inte är en oxymoron. Ingen skriver under något, och ändå åberopas det för att rättfärdiga lagstiftande och verkställande handling i centraliserade samhällen.

En fenomenologisk analys av interaktioner i ett decentraliserat nätverk skulle kunna avslöja vissa emergenta regler — globala eller lokala. Vad ska vi kalla dessa brett delade normer? Ett samhällskontrakt? Precis som med gemenskaper kan en gemenskaps samhällskontrakt inte observeras och avgränsas exakt — varje vinkel på gemenskapen ger ett annat samhällskontrakt.

■ Värderingsbaserad policy

Det är på liknande sätt vilseledande att behandla "värderingsbaserad policy" som grunden för beslutsfattande. Värderingar är mer som fenomenologiska kluster av regler som allmänt föredras vid en given tidpunkt. De utvecklas, och de är inte konstanta över tid.

POLICYER MÖTS. ATTITYDER FORMAS.

DEKLARERADE REGLER SÄTTER DAGENS PRIS — RABATT FÖR SAMSTÄMMIGHET, MALUS FÖR AVVIKELSE

NÄR POLICYER STÄMMER ÖVERENS

Samma varor, två priser.
Deklarationer — inte rykte — avgör det.

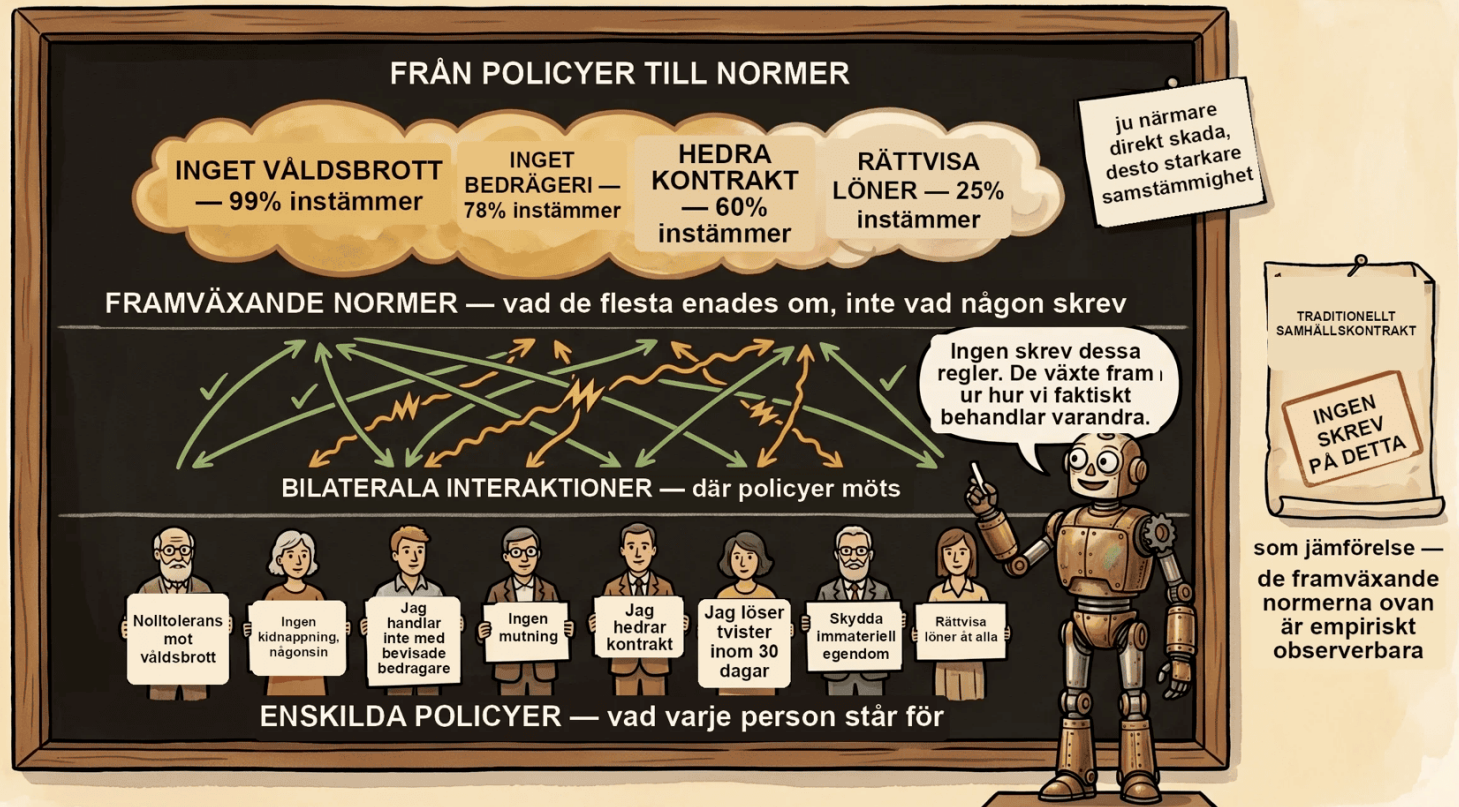
NÄR POLICYER AVVIKER

När två policyer möts i handel blir deras samstämmighet prismodifieraren.

* Detta handlar inte om rykte. Det handlar om vad varje person offentligt deklarerade — och nu förväntas hålla.

HUR ETIK UPPSTÅR UR ENSKILDA POLICYER

Etik är inte designad. Den växer fram ur hur vi faktiskt behandlar varandra.

* Varje enskild policy är en spegling av den personens moral — formad av trycket att anpassa sig till sin gemenskap och omgivning.

Att tillhandahålla information om dig själv

När två DID-subjekt som inte känner varandra inträder i en ekonomisk relation kan vi signera en begäran till vår egen gemenskap å den andra partens vägnar och be den tillhandahålla information om oss. Detta är dock en mycket naiv föreställning om vad gemenskaper är. De är inte slutna mängder — en enda DID kan vara deltagare i flera gemenskaper.

En gemenskap är snarare ett fenomenologiskt fenomen ur en given deltagares perspektiv, som manifesterar sig i deras sociala nätverk; det är inte något som alltid är meningsfullt att avgränsa explicit. Invånarna i en by kan bilda en gemenskap, men en person som bara kommer dit på helgerna kan också tillhöra en annan gemenskap i samma by. En gemenskap kan också vara ett fotbollslag tillsammans med sina supportrar, sina funktionärer och familjerna till alla inblandade. En nation, eller en stats medborgare, kan också bilda en gemenskap eller gemenskaper. Att se på en DID från olika vinklar kan ge olika (och ofta intuitiva) bilder av gemenskaper.

DID:er vid gränserna är därmed broar mellan gemenskaper, och — precis som i verkliga livet — spelar de en roll i att tillhandahålla information om medlemmar i andra gemenskaper, vare sig på amatörnivå eller på professionell nivå, som en auktoritet som specialiserar sig på att koppla samman människor och aggregera information om riskabla DID:er.

Vissa typer av information i DID-nätverket lämpar sig väl för villkorslöst ömsesidigt utbyte (våldsbrott, bedrägeri osv.). Andra typer av information kan dock en gemenskap behandla som begränsade till användning inom gemenskapen (motsvarigheten till medborgarskap, tjänster gjorda för gemenskapen osv.). Huruvida sådan information kan spridas beror på de deklarerade policyerna hos gemenskapens medlemmar.

En gemenskap vaktar sin integritet inom sin egen krets, och utbyter i gengäld ömsesidigt fördelaktig information på villkorlös basis.

Brott och straff

Brott och straff

Vi vet hur nätverket fungerar: hur poster skapas, vem som verifierar dem, hur verifierarbedrägeri avskräcks. En fråga återstår — vad händer när någon faktiskt orsakar en annan skada?

Hur mycket är vi beroende av varandra?

Vi står alla på scenen i denna stora värld, och vad som än utspelar sig här angår oss alla.

Jan Amos Comenius (Världens labyrint och hjärtats paradiset)

Det kan finnas många skäl att gå med i eller avvisa ett anseendenätverk. Jag tror dock att en aspekt av den mänskliga naturen — ofta betraktad som mörk — kan tjäna ett gott syfte. Jag talar om det mänskliga behovet av att känna en känsla av upprättelse inför upplevd orättvisa.

Upprättelse, rättvisa, hämnd — vi förknippar dem med negativa känslor. För att samhället ska hålla ihop måste vi åtminstone låtsas att upprättelse levereras genom centraliserade institutioner; annars skulle individer inte känna sig knutna till det samhälle de lever i. I genomsnitt behöver vi tillhöra något lag och lita på det. När någon skadar en annan ser samhället på hur upprättelse ska levereras och i vilken grad. Något kontroversiellt hävdar jag att det ofta i historien — och nu — inte har spelat någon roll om processen

mot den anklagade var ren; det som spelade roll var att samhället såg *någon* bestraffad. Det fyllde sin funktion (talrika justitiemord och motståndet mot att ompröva gamla fall berättar den historien tydligt nog). Offrets och de efterlevandes synvinkel är blott sekundär. Det som spelar roll först är signalerna till resten av samhället, eftersom orättvisor inte är så vanliga att de förekommer i varje individs dag.

Ett decentraliserat anseendesystem skulle låta allmänheten se direkta och indirekta bevis (reviderade och oreviderade). Samhället skulle kunna utvärdera informationen — på egen hand eller genom fria marknadstjänster som specialiserar sig på sådan bedömning — och besluta, utifrån kvalitativa och kvantitativa signaler, vilka åtgärder som ska tillämpas på subjektet (eller till och med på upphovet eller den verifierande auktoriteten).

Vad är straff? Det är en form av förödmjukelse av den påstådda gärningsmannen genom förlusten av deras privilegier — så att både offret och samhället känner att skadliga handlingar inte lönar sig. Detta är den väsentliga poängen: skadligt eller farligt beteende får inte löna sig, och samtidigt måste det ge en känsla av upprättelse till både offren och resten av samhället/gemenskapen.

Måste ett sådant straff administreras av en central auktoritet? Vad händer om alla kunde deklarerar i förväg hur de ska reagera på vissa handlingar? Jag kan uppenbarligen inte verkställa straff på någon annans egendom. Men jag kan deklarerar att jag ska göra min egendom tillgänglig för en utvald uppsättning verkställande auktoriteter i syfte att bestraffa gärningsmannen om denne inträder i mina domäner. Och jag kan deklarerar detta offentligt så att andra kan utvärdera min hållning.

Och här kommer proportionalitetens prismekanism in. Om jag deklarerar hårda straff för mindre förseelser prissätter nätverket min extremism: andra kommer att finna mig oproportionerlig och mina verifieringskostnader kommer att stiga — färre människor kommer att vilja handla med mig, eller bara till sämre priser, och färre verifierare kommer att acceptera mina poster till ett rimligt pris. Om jag å andra sidan är alltför mild kommer gemenskapen att se mig som en risk. Om jag tolererar bedrägeri kommer

gemenskapen sannolikt att vara mild mot gärningsmän vars handlingar berör mig — för att ge mig en dos av min egen medicin.

Rättvisa upphör att vara en lyxvara. När någon skadar dig är det överkomligt att registrera oförrätten, posten är permanent, och konsekvenserna för gärningsmannen är verkliga.

Hyckleridetektering

Att deklarerar en policy räcker inte — om jag deklarerar att jag följer en regel men mitt beteende avviker från den, är gapet en anseendemässig skuld. Nätverket skiljer inte mellan ”bröt mot lagen” och ”bröt sitt eget ord” — båda är mätbara signaler. Hyckleri är dyrt, och jag känner till ingen mer retsam rödduk.

EN FÄLLA. EN VÄG UT.

INSIDERN VINNER ALLTID KONTRAKTET — TILLS NÄTVERKET LÅTER FOLK KÖPA DIREKT, INGEN TILLÅTELSE BEHÖVS.

Allmänheten enas om att ett nytt offentligt IT-system behövs, betalt ur budgeten, betalt av skatter.

Bakom stängda dörrar utformar upphandlingstjänstemannen och insidern anbudet så att det passar ett företag. Ett kuvert byter händer.

Tjänstemannen rycker på axlarna. Fickan bagnar av mutor.

Kontraktet tilldelas. Insidern har licensen — men ingen skicklighet, och ingen respekt för arbetet.

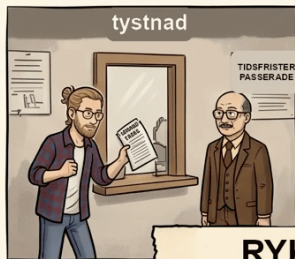
Insidern besöker grannen. Det 'vänliga erbjudandet' är den minsta smulan.

1. TRADITIONELLT

klagomålet

vi ska titta på det, lämna det gärna hos oss.

tystnad

TIDFRISTER PASSERADE

den stängda dörren

hos advokaten

principer är beundransvärda. rättvisa får du inte — och det kommer att kosta dig en förmögenhet.

kontoret KOMMER säkert att bötfällas — betalt ur den offentliga budgeten böterna finansierar nästa riggade anbud korruptionen behåller jobbet, och får en löneökning

Klagomål, tystnad, tidsfrister, advokat. Fällan är inbyggd i själva reglerna.

Där reglering är en valgrav är nätverket en bro.

2. RYKTESNÄTVERK

leverans först

RYKTESNÄTVERK

— det är här den nya världen börjar —

efterfrågan hittar den

de använder den!

en anständig försörjning

DIREKT TJÄNST — INGEN TILLÅTELSE BEHÖVS

Han levererar först. Folk hittar appen och använder den. Varje tacksam användare betalar lite. En anständig försörjning. Ingen central auktoritet att muta.

Rykte är det nya. Leverans är beviset.

Två vägar. Fällan finns i reglerna. Vägen ut är att kringgå reglerna helt.

* När reglerna skrivs av insidern är att klaga inom reglerna fällan — till och med böterna matar tillbaka in i nästa riggade anbud. Ryktesnätverket är vägen ut: medborgare hittar produkten, betalar skaparen direkt, och gemenskapen ger den enda licens som betyder något — tillit förtjänad genom leverans.

■ Kvantitet kontra kvalitet — att bryta skuldens binära paradigm

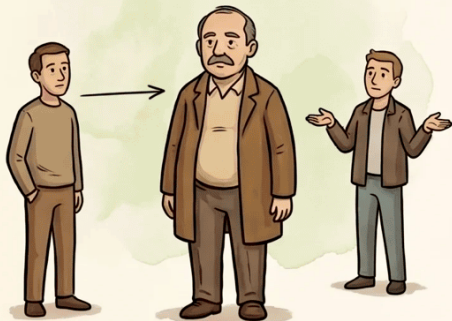
I centraliserad rättvisa är skuld binär: 0 eller 1, skyldig eller icke skyldig. I ett anseendenätverk är det som räknas inte huruvida skuld bevisas utan ackumuleringen av signaler.

En enda obevisad anklagelse om stöld mot den anklagade väcker förmodligen inte mycket vaksamhet — men den väcker vaksamhet mot anklagaren. Flera indirekta indikatorer från olika oberoende källor börjar dock väga tungt. Det som spelar roll är inte bara kvantiteten utan också kvaliteten: vittnenas oberoende (olika människor, olika sammanhang), mönsterkonsekvens (en återkommande typ av misstanke), temporal korrelation.

Omvänt kan täta grundlösa anklagelser som återkommer från samma utfärdare mot olika målsubjekt bedömas som förtal — och anklagarens anseende får betala priset.

HUR BEVIS ACKUMULERAS

“ett isolerat påstående”

ett påstående ensamt — för tunt för att agera på. ingendera sidan fördömd.

“ett mönster”

fem oberoende källor —
ett mönster framträder.

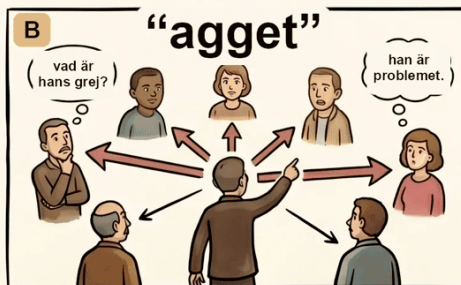
“överväldigande tyngd”

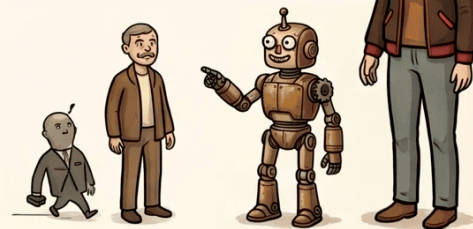
tjugo oberoende källor
— överväldigande tyngd.

att sända ut samma påstående utan bevis — när gemenskapen ser ingenting är det förtal, och det kostar anklagaren.

en anklagare som pekar på alla — mönstret är anklagaren, inte den anklagade.

detta ser ut som dagens värld. det är det — bara motiven är ärliga nu. ingen revolution. bara bättre incitament.

Oberoende är allt. En röst upprepad är brus. Många röster från olika håll är en signal.

Vi bör inte heller förbise gottgörelsen — en frivillig handling innan skuld bevisas, som erbjuder en väg till ett mildare straff. Straff slår in när gärningsmannen inte tar något steg mot gottgörelse och hoppas undkomma konsekvenserna — ungefär som det utfallet kan köpas genom korruption i ett centraliserat system.

Typer av förseelser

Informationstyperna behöver inte begränsas till brottsliga handlingar; de kan omfatta: - beskrivningar av brott - avtalsbrott och bedrägeri - omoraliskt beteende - störningar av allmän ordning, både verkliga och virtuella - ...

Varje ny post i DID-nätverket justerar det bedömda anseendet och risken för den givna DID:en (vare sig subjektet, upphovet eller den verifierande auktoriteten). Ju mer ansvar jag bär för andras öde, desto försiktigare blir jag.

EFTER SKADAN — VAD KOMMER DU ATT GÖRA?

bortvisad. tvingad. frivillig. tre sätt byn svarar på.

vad som hände

vad nu?

det rationella valet är alltid det billigaste: GOTTGÖR
DET SJÄLV.

“Jag försöker ignorera det — bortvisad överallt”

ingen gottgörelse — varje butik visar bort honom — förvisning från det ekonomiska livet

“Jag gör det rätt — men bara under mängdens blickar”

framtvungad gottgörelse under mängdens blickar — återbetalt, men byn höjer hans pris — läxan måste sitta.

“Jag kommer av egen vilja — och erkänner det inför alla”

frivillig, tidig gottgörelse — accepterad offentligt — ryktet återhämtar sig, med försiktighet

detta ser ut som dagens värld. det är det — bara kostnaderna är nu synliga för alla. ingen revolution. bara bättre incitament.

■ Att verkställa straff genom delegering

Jag behöver inte verkställa straff personligen. Jag kan betala (i likhet med försäkring) en auktoritet som verkställer utfall enligt fördefinierade regler — motsvarigheten till utredande, brottsbekämpande och dömande tjänster. Om auktoriteten verkställer oproportionerligt eller misslyckas med att verkställa alls, lider dess anseende — och dess anseende är grunden för dess förmåga att försörja sig.

Delegering är en generell princip i nätverket: vilken aktivitet som helst hos en DID kan delegeras till en annan DID — verifiering, utfärdande av påståenden, att svara på tvister, att deklarera konsensus. Delegering är återkallningsbar när som helst. Den möjliggör specialisering utan förlust av yttersta kontroll.

VEM UTREDER, VEM VERKSTÄLLER?

“skadan” → “utredaren” “registret” → “verkställaren” → “ansvarsutkrävande”

DELEGERING ÄR ÅTERKALLELIG. Vilken DID-aktivitet som helst kan delegeras till ett annat DID — och tas tillbaka när som helst.
du verkställer inte straff själv. du delegerar. och delegaten svarar inför dig.

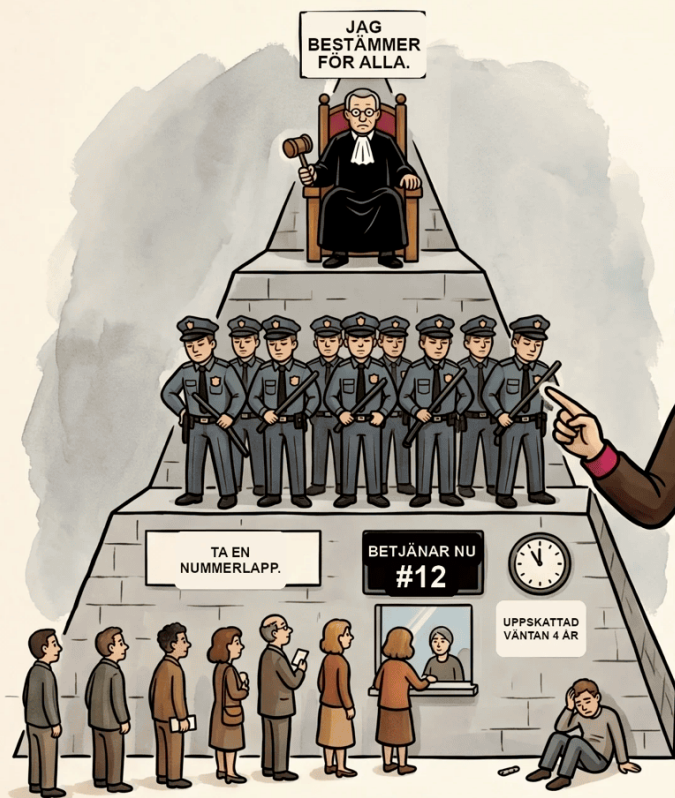
■ Demokratisering av riskhantering

Ett o censurerbart anseendenätverk skulle demokratisera det som banker eller underhållare av stora industrikomplex redan gör som en kärnverksamhet — riskhantering.

För en bankman som möter en kund är riskbedömningen förberedd i förväg så att de kan fokusera på affärsinteraktionen inom fördefinierade gränser. Sofistikerade underhållsteam samlar, vid regelbundna serviceintervall, in riskindikatorer (tecken på strukturella sprickor, processer som bryter ner driftsinfrastruktur, och så vidare) och kan förutsäga utrustningens livslängd samt när och vilket slags ingrepp som kommer att behövas.

Jag föreställer mig DID-användning på liknande sätt — någon (förmodligen mot en avgift) tillhandahåller en människoläsbar sammanfattning av motparten. Sammanfattningen återspeglar den vinkel av riskbedömning som kunden har beställt.

STRAFF UTAN EN CENTRAL AUKTORITET

en bestämmer för alla — offret
väntar — förövaren vet det.

Gottgörelse är billigare än straff. |

gemenskapen deklarerar policy — förövaren
möter den från alla håll — auktoriteten
verkställer det som överenskomms.

Straff är billigare än okunskap.

Följ pengarna

Följ pengarnas spår

Vi har ett decentraliserat anseendenätverk och motivationen att använda det. Redan nu kan det ge en konkurrensfördel till sina användare — genom att klargöra potentiella risker, hjälpa dem att planera val av motpart och förhandlingsstrategi mer effektivt, och inkludera de åtgärder som minskar dessa kända risker.

Det som följer är en möjlig metodik⁵ för att använda det — att utnyttja nätverkets egenskaper för att konstruera en migrationsväg från det nuvarande systemet till dess evolutionära efterträdare. Den bär sannolikt drag som är karakteristiska för Centraleuropa, där denna tes tänktes ut. Lokala förhållanden kommer att kräva lokala justeringar. Det jag skulle rekommendera att bevara överallt är den kompromisslösa karaktären hos åtgärderna mot staten — utan det kommer målet att spädas ut i ändlös diskussion och förändringen kommer aldrig att komma. Se upp — statens företrädare och anhängare kommer att hålla dig sysselsatt med struntprat. Gå inte på det; deras försörjning står på spel.

⁵**Statens dekonstruktion** — i den tjeckiska kontexten kommer detta sannolikt att behandlas på djupet i en kommande bok med samma namn av den tjeckiske författaren Daniel Steigerwald (planerad till 2026). Jag har personligen höga förhoppningar om de inspirerande tillvägagångssätt den kommer att innehålla.

Statens svaga punkt — pengar

Låt oss återvända till början. Vi vill ha mer resulterande friheter, mer inflytande över deras utformning, och mer ansvar i proportion till dem. Frågan är enkel: var har staten en sårbar punkt som vi kan trycka på utan att ta till våld?

Svaret är tråkigt, och desto starkare för det. Pengar.

I sin kärna är staten ett flöde av pengar. Genom pengar avlönar den sin tvångsapparat — den sista länken som verkställer dess regler. Utan pengar finns inget monopol på våld. När pengarna väl börjar stanna upp börjar staten dra sig tillbaka — för den har inget kvar att avlöna dem som fysiskt håller den på plats med.

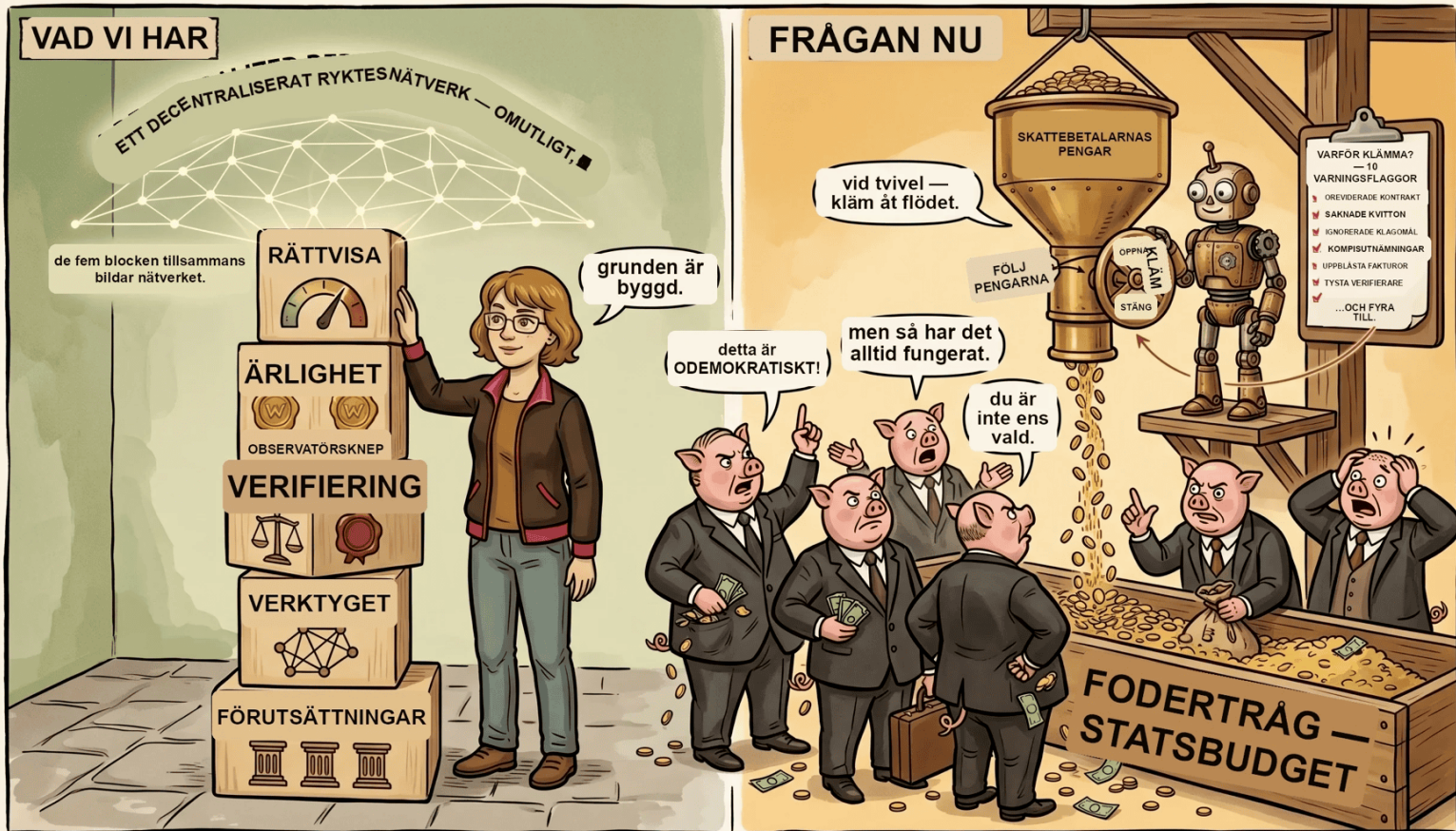
Penningflöden fluktuerar naturligt — säsongsvist, ekonomiskt, efter investerarsentiment. Staten maskerar detta genom upplåning på finansmarknaderna. Ibland är ett lån rationellt: en investering som betalar sig. Oftare täcker det dock översvällande utgifter på agendor som för länge sedan har vuxit ur statens kärnsyfte — försvar, inre säkerhet, straffrätt, utrikesfrågor. När vissa trösklar väl överskrids reagerar centralbanken med räntor förankrade i sin egen uppskattning av inflationen.

Och här kommer den tysta skatten. Inflation är långt ifrån blott en bokföringsangelägenhet för makroekonomer. Det är en dold skatt på valutans köpkraft, betald av alla som lagt undan några slantar till ålderdomen. Låg inflation tolereras av allmänheten för att den inte greppar dess långsiktiga effekter — de misslyckas med att inse att även ensiffriga tal, ackumulerade över en lång horisont, urholkar besparingar till den grad att människor inte längre kan trygga sin egen ålderdom. Och när de inte kan, konditioneras de in i beroende av statliga bidrag. Till slut hänger de på de bidragen och är bundna till staten.

I turbulenta tider — krig, pandemi, den ”nödvändiga” investeringen — slår staten helt enkelt på sedelpressen. Köpkraften hos ansvarsfulla sparare och arbetare faller medan vi lovar dem att de är väl belönade. Någon stjälar tyst deras tid och prisar dem för hur storartat de tjänar.

Detta undergräver allvarligt tilliten till staten. Och tillit är det enda kitt som håller ihop hela maskineriet. Det är den hävstång som är värd att spjärna emot.

FÖLJ PENGARNA — HISTORIEN SÅ HÄR LÅNGT

Vi har nätverket. Vi vet hur det fungerar. Nu: vid tvivel, kläm åt tratten.
statens makt vilar på pengar. följ dem.

■ Varför pengar, och inte andra svaga punkter?

En annan svag punkt hos civilisationen är till exempel energidistribution. Men att störa dess flöde är ingen hävstång — det vore aggression, terrorism. Frivilligt icke-deltagande är inte det samma som att avsiktligt skada andra. Pengar är exceptionella i att tryck kan utövas frivilligt, transparent och utan våld.

Proposed transition to the state's successor

Evolution, inte revolution

Plötslig förändring framkallar motstånd även när slutmålet är lockande. Den bryter band — sociala, ekonomiska, politiska — och människor försvarar instinktivt det de redan känner mot det de ännu inte har sett.

Det rätta tillvägagångssättet är därför gradvist — evolutionärt. Ett som hindrar det gamla systemet från att stänga av det nya med ett enda tryck på en knapp — för i det ögonblick det kunde skulle det göra det.

Tyvärr innebär detta att acceptera att jämviktsfrivilligheten inte kommer att nås i det ögonblick vi driftsätter anseendenätverket; den kommer att anlända tillsammans med en gradvis adoptionstakt. Uptagningen kan vara — och kommer förmodligen att vara — långsam, framdragen av individers önskan att finna upprättelse från sin gemenskap genom anseendenätverket när det konformistiska sättet att söka

rättvisa misslyckas (och det kommer att misslyckas). Låt oss se hur den vägen ser ut, inklusive proportionella uppskattningar.

■ **Tomma tråg — spela inte efter regler riggade för att du ska förlora**

Försök att reformera staten inifrån förlitar sig på maktens interna mekanismer, i hopp om att tjänstemän ska driva igenom förändringar mot sina egna incitament. Det kommer inte att hända.

Varför föda systemet istället för att torrlägga de kanaler som ger det liv? Istället för att förändra det gamla systemet och spela efter dess regler, låt oss bygga ett nytt lager ovanpå det — ett som gradvis förvandlar det gamla systemet till en delmängd av det nya. Vid starten fyller den delmängden nästan hela mängden. Med tiden flyttar aktörerna över.

Företag vet detta: när ett gammalt system är för intrasslat för att ersätta, bygger man ett parallellt och migrerar gradvis användarna in i det.

Att staten kommer att sluta med en mismatchning mellan vad den faktiskt levererar och vad dess stadgar kräver, och att den kommer att vara benägen att återopa den mismatchningen, är enbart dess företrädares och deltagares problem — det finns ingen anledning att se tillbaka på det. Det enda som är värt att bevaka är detta: framkalla inte en våldsam revolution.

Fyra verktyg som stödjer varandra

Fram till nu kan DID-anseendenätverket ha framstått som användbart främst för rättvisa och konsensus. Jag tror att det skulle kunna stabilisera sig självt och stå emot attacker — meritokratiskt, på grundval av

faktisk förtjänst snarare än formella titlar. Men anseende ensamt kommer inte att tvinga staten att ge vika. Ekonomin kommer att göra det, och trycket som utövas genom den.

Inget hindrar oss från att använda DID-identiteter som förvaltare av ytterligare verktyg som trycker hårt på pengarna. Börja inte med full frivillighet från medborgarnas sida — sätt en riktning som staten inte kan stoppa. Övergången vilar på fyra specifika verktyg som spjärnar mot varandras ryggar. Inget av dem räcker på egen hand.

Enkelt skattesystem — lockbetet vid inträdet

Det första verktyget är ett enkelt, transparent skattesystem byggt på DID-infrastruktur. En enda proportionell sats på all inkomst. Inga undantag, inga skattelättnader, inga företagsavdrag, inga incitament. Varje betalning är reviderbart länkad till den DID som betalade den. Korskontroll är trivial.

Satsen skulle sättas något förmånligare än i det gamla systemet för en del av skattebetalarna — det är lockbetet vid inträdet. Skattebördan skulle sjunka år för år, systemet skulle bli allt attraktivare, och migrationen skulle ta fart. Systemet är samtidigt både registerhållare och indrivare — ingen mellanhand, ingen genomskinlighet.

Electronic Spending Register (ESR)

Det andra verktyget är att vända EET (Electronic Revenue Records) upp och ner. Istället för att staten spårar varje kvitto hos en egenföretagare, spårar vi varenda en av statens utgifter. Staten tar inte emot medel från det enkla skattesystemet för någon enskild betalning om inte var och en — utan undantag — passerar genom denna sikt.

ESR är en proxy⁶ som matchar varje realiserad utgift hos staten och den offentliga sektorn med en post över den planerade betalningen — inklusive kontextuell motivering och identifiering av mottagaren, den utgiftande enheten och syftet. Resultatet är rå offentlig data, hierarkiserbar. Vem som helst kan ta den och analysera den. Vem som helst kan erbjuda rekommendationer till skattebetalare om vad de ska göra med den. Det som revisionsorganen inte kunde uppnå på flera år är plötsligt ett klick bort för alla.

Du behöver inte byta till det nya skattesystemet för att delta. Det räcker att betala en fullt återbetalbar deposition (säg 1–3 EUR) per realiserad betalning. Den orealiserade återstoden förverkas som ett spamfilter så att systemet inte översvämmas av attacker. En post kan lämnas in av vem som helst — en anhörig för en oförmögen morförälder, en granne för försummad offentlig service, en företagare för en obetald faktura, en tjänsteman genom export från sitt eget system.

Jag förväntar mig att politiska partier naturligt kommer att förvandlas till analystjänsteleverantörer, eller att nya kommer att uppstå för att ersätta de gamla. Istället för bidrag hämtade ur skatter kommer de att börja erbjuda expertis — genom att förse sina anhängare med värderingsbaserade översikter av allierade auktoriteter, deras tjänster och verifieringspolicier. Poster som är slarviga eller nonsensartade av lättja blir automatiskt kandidater för budgetnedskärningar. I den första rundan kommer din betalning alltid att betalas ut, men de insamlade uppgifterna tjänar som grund för att bedöma om en statlig utgift fortfarande är meningsfull. Entreprenörer och andra på statens lönelista har ett incitament att se till att tjänstemän matchar utgifter ansvarsfullt. Annars kommer pengarna inte att flöda i nästa runda.

⁶**Proxy** (latin *procurator*, engelska *deputy/intermediary*) — här, en mellanhand som agerar å en annan entitets vägnar. ESR-proxyn tar emot poster över planerade betalningar från vem som helst, matchar dem med statens realiserade utgifter, och gör den resulterande datamängden tillgänglig för allmänheten.

■ Var förkortningen ESR kommer ifrån

Mellan 2016 och 2022 införde den tjeckiska regeringen ett system kallat Electronic Revenue Records (EET) mot sina egna medborgare — egenföretagare och företagare. Budskapet var enkelt: "Vi antar att var och en av er lurar staten. Ni ska registrera varenda transaktion, överföra den i realtid till våra servrar, och vi ska hålla er under uppsikt. Vi ska ekonomiskt belöna era medborgare för att ange er om ni försöker undvika EET."

EET var modellerat på balkanska föregångare. Det första landet i världen att lansera ett rikstäckande obligatoriskt realtidssystem för onlineförsäljningsregistrering, år 2013, var Kroatien, under namnet *fiskalizacija*. Tjeckien antog modellen några år senare och drev en av de striktaste inkomstspårningsregimerna i Europa.

Om den mörka sidan inte tvekar, varför skulle vi? ESR är samma logik vänd upp och ner: staten bevisar sig själv för medborgarna.

Medborgarnas skatteallokering — beslutets tyngd

Det tredje verktyget ger skattebetalarna direkt inflytande över vart deras pengar flödar. I den första rundan fick staten sina pengar oavsett vad ESR avslöjade. I den andra rundan gör den det inte längre — analysen från den första rundan, och de åtgärder som följer av den, tar över. En liten procentandel av betald skatt kan allokeras av betalaren själv — förutsatt att deras DID uppfyller anseendekraven

ESR — ELEKTRONISK UTGIFTSRAPPORTERING

varje statlig utgift registrerad — varje post publik — varje detalj öppen för granskning.

vem lämnar in vilken post som helst kan lämnas in av: — tjänstemannen som behandlade betalningen — mottagaren som fick betalt

OFFENTLIG LIGGARE ÖVER STATLIGA UTGIFTER — öppen post

kategori: juridisk rådgivning
leverantör: advokatfirman XY Z AB
belopp: 14M EUR åtagit: 2026-01-14
betalt: 2026-01-19
kontext: externt utlåtande om det nya upphandlingsreformförslaget — tre utkast producerade, en workshop med ministeriet, ingen offentlig utgräning hållen — slututkast levererat efter lagstiftningsfristen.

kategori: vägdesignkonsultation
leverantör: Consultancy T
belopp: 9M EUR åtagit: 2026-02-03 betalt: —
kontext: genomförbarhetsstudie för D-X-motorvägens förlängning — samma firma skrev tre tidigare studier om denna sträcka — utfall: rekommendation att fortsätta till +18% över tidigare uppskattning.

kategori: utfärdande av registreringsskyltar mottagare
regionkontor Z belopp: 45 EUR per skylt
åtagit: 2026-02-19 betalt: 2026-02-19
kontext: standardmässig administrativ avgift per utfärdad skylt — avgiften täcker material och handläggning — total volym 12 400 skyltar detta kvartal.

kategori: sjukhusutrustning
leverantör: MedSupply a.s.
belopp: 8,2M EUR åtagit: 2026-03-08 betalt: —
kontext: installation av MR-scanner på regionsjukhus — offentligt anbud, tre budgivare — vald bud 2% under median, leverans inom 60 dagar — faktura 90 dagar förfallen.

öppet för alla som vill titta.

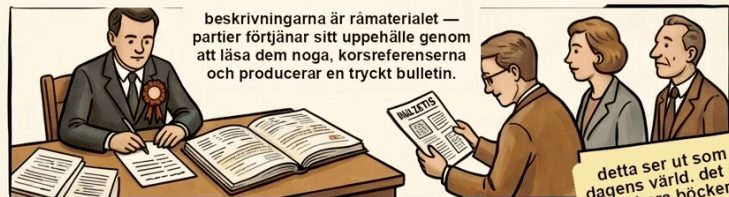
skräpfilter — återbetalbar deposition

depositionen återlämnas när posten visar sig korrekt.

partier förvandlas till analysleverantörer

beskrivningarna är råmaterialet — partier förtjänar sitt uppehålle genom att läsa dem noga, korsreferenserna och producerar en tryckt bulletin.

detta ser ut som dagens värld. det är det — bara böckerna är nu öppna för alla. ingen revolution. bara bättre incitament.

Varje krona av offentliga pengar — registrerad, publik, granskbar.

värdet ligger inte i att fånga fuskare — det ligger i att öppna böckerna.

(medborgarskap, bosättning, gemenskapserkänd myndighet/handlingsförmåga). Den allokerbara procentandelen växer år för år. Potentiellt exponentiellt. Från fem procent idag till tiotals procent inom ett decennium.

Den rå ESR-datan vägleder naturligt skattebetalarnas beslut. Lågkvalitativa poster fungerar som en varningssignal för rekommenderade nedskärningar. Vem som helst kan skapa poster; tjänstemän måste matcha dem. Utan det kommer skattesystemet inte att skicka staten några pengar — varken till statskassan eller till andra budgetkapitel. Den politiska striden flyttar från valurnan till den dagliga allokeringen av konkreta slantar.

MEDBORGARENS SKATTEALLOKERING — DU BESTÄMMER VART DINA SKATTER GÅR

studera ESR-posterna. flytta sedan reglagen.

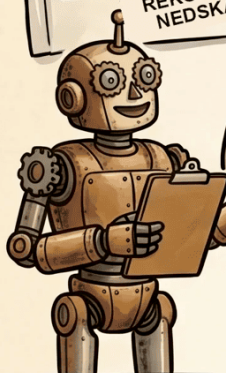
ESR-ANALYSRAPPORT

av: en betrodd analytiker — vald av dig

försvarsministeriet: — 7 kontrakt på 2 år till en leverantör — inga offentliga utfrågningar om upphandlingsreform — 90-dagars betalningseftersläpning på 60% av fakturorna

REKOMMENDERA NEDSKÄRNING.

rykte 4,7/5

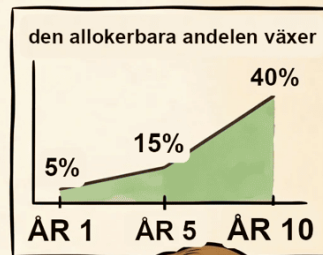
eller delegera detta

vill du inte allokera själv? delegera till: — ditt partis analytiker — en betrodd granne — vem du vill — och återkalla när som helst.

efter att ha läst rapporten — försvar ner.

► UTBILDNING	<input type="range"/>	30%
► SJUKVÅRD	<input type="range"/>	25%
▼ FÖRSVAR	<input type="range"/>	10%
► personal	<input type="range"/>	5%
► utrustning	<input type="range"/>	3%
► FoU	<input type="range"/>	2%
► INFRASTRUKTUR	<input type="range"/>	20%
▼ SOCIALA TJÄNSTER	<input type="range"/>	15%

klicka på valfri rad för att borra ner — allokera på valfri nivå.

detta ser ut som dagens värld. det är det — bara reglaget ligger nu i din hand. ingen revolution. bara bättre incitament.

Från 5% idag till 40% på ett decennium. Du bestämmer.
posterna är öppna. analysen är din. det är reglaget också.

Förhandlingsplattform med staten — hävstången

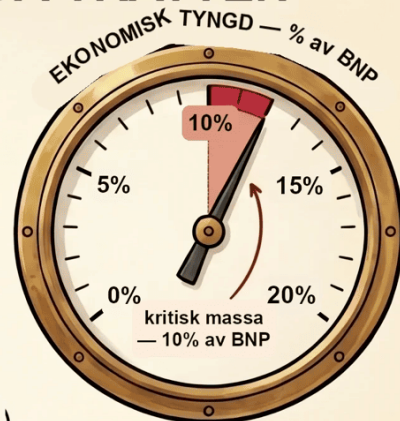
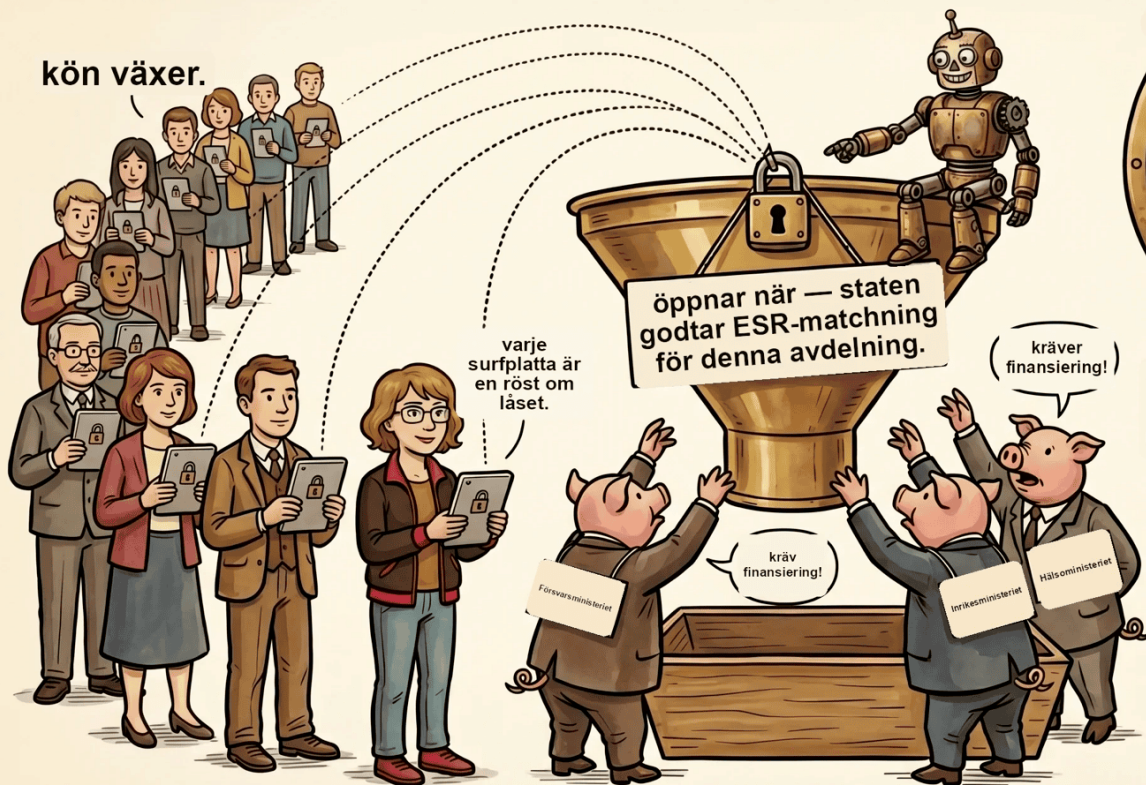
Det fjärde verktyget är hävstången som binder samman allt och först nu gör nätverket till ett verkligt hot. Huvudkonflikten kommer att gälla huruvida staten accepterar ESR som en bindande standard — först på nationell nivå — och hur stora hoten från anseendenätverkets deltagare måste bli innan det sker.

Hävstången är just-in-time-finansiering av staten, villkorad av att betalningar matchas mot ESR. Pengar flödar endast i det ögonblick då staten har uppfyllt transparensvillkoren. En väntelista av deltagare bildas inuti anseendenätverket. Aktiveringen slår in när gruppen når en ekonomiskt betydande storlek — stor nog att hota BNP-tillväxten. Vid den punkten blir civil olydnad ett trovärdigt hot snarare än en gest.

Staten kommer att klamra sig fast längst vid de problematiska betalningarna kopplade till korruption. Under tryck kommer den att ge vika först där den har ett lätt försvar och där det inte finns utrymme att leta besparingar. Gradvist och stigande tryck kommer att tvinga den att retirera, steg för steg, från varje position.

FÖRHANDLINGSPLATTFORM — DEN STÄNGDA TRATTEN

medborgarna håller nyckeln. staten öppnar när villkoren är uppfyllda.

en liten bråkdel av BNP räcker — vid kritisk massa blir undanhållande ett verkligt hot.

efter kritisk massa —

staten öppnar sina böcker för enkla, försvarbara betalningar först.

korruptionslänkade kategorier förblir låsta längst.

varje uppläsning kräver mer tryck — och registreras själv.

detta ser ut som dagens värld. det är det — bara nyckeln ligger nu i många händer. ingen revolution. bara bättre incitament.

Pengar flödar när det finns transparens. Medborgarna håller nyckeln.

inget våld. ingen revolution. bara tillräckligt med surfplattor för att göra undanhållande trovärdigt.

Medborgarskap utan ett ID-kort

Med övergången till DID-infrastruktur förlorar det statligt utfärdade identitetskortet sitt monopolistiska syfte. Du behöver inget ID-kort — du har en rad DID-identiteter, och några av dem bär ett påstående om att du är, till exempel, tjeck, bosatt i en viss kommun, examinerad från en viss skola. Påståendet är verifierbart, permanent och oberoende av statlig förvaltning.

En fråga om teknisk implementering öppnar sig: vem på marknaden kommer att åta sig att verifiera befintliga medborgare utanför statlig kontroll, för att migrera de intresserade parterna in i en DID som bär det passande påståendet? Sannolikt kommer fria marknadsauktoriteter specialiserade på identitetsverifiering att uppstå — notarier, lokala gemenskaper, arbetsgivare. De sätter sitt anseende på spel för att en given DID verkligen tillhör den person som gör anspråk på den. Medborgarskap — det vill säga tillhörighet till en viss syn på gemenskap — befrias från behovet av central registerhållning. Genom att länka via anseendenätverket kopplas de inbäddade uppgifterna samman och valideras en andra gång, en tredje, en fjärde, och så vidare.

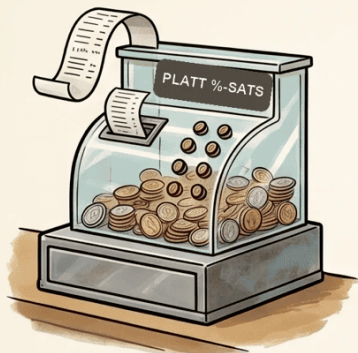
Konsekvensen är intuitiv men olöslig i ett centraliserat system. Idag kan det politiska ledarskapet — med ett öga mot enklare omval — importera koncentrerade problem in på gemenskapens territorium: genom att ta emot migranter från andra civilisatoriska kretsar oavsett upptagningskapacitet och den befintliga gemenskapens vilja, och förändra ursprungliga gemenskaper genom ett tryck under vilket de inte kan hinna med att assimilera nyanlända från andra civilisatoriska kretsar. I ett DID-nätverk kan en korrupt insläppt migrant inte vara säker på att gemenskapen kommer att fortsätta betrakta dem som en av sina egna. Gemenskapens medlemmar behöver objektivt inte finna sig i att en främling kommer till deras dörr i gemenskapens uniform och hotar dem med lagligheten i de åtgärder han avser att verkställa i huset (konfiskering av ett barns telefon för ett inlägg på sociala medier). Med decentraliserat anseende

behöver majoriteten av samhället inte resignera inför detta — för tillhörighet till en gemenskap avgörs inte av en tjänsteman, utan av gemenskapen själv, genom dess anseendesignaler.

FYRA VERKTYG FÖR EVOLUTIONÄR ÖVERGÅNG

systemet ombyggt inifrån — utan att bryta det.

ENKEL SKATT

en sats. inga undantag.
korskontrollerbar.

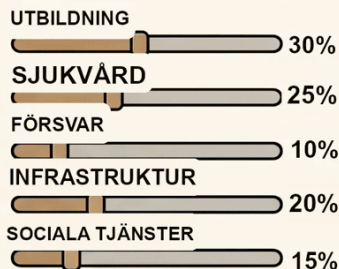
ESR — ELEKTRONISK UTGIFTSRAPPORTERING

varje utgift registrerad
— varje post publik —
varje detalj öppen.

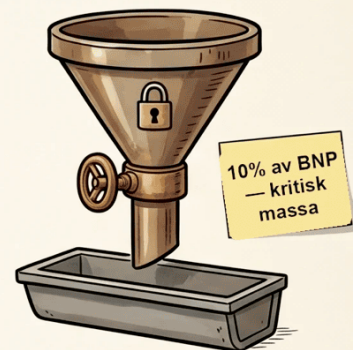
MEDBORGARENS SKATTEALLOKERING

5% → 15% → 40%
ÅR 1 → ÅR 5 → ÅR 10

studera posterna —
flytta sedan reglagen.

FÖRHANDLINGSPLATTFORM

pengar flödar bara när
transparensvillkoren
är uppfyllda.

idag

evolution pågår

om ett decennium

95%

expanderar

Evolution, inte revolution.

fyra verktyg som förändrar systemet inifrån.

detta ser ut som
dagens det är det —
bara verktygen ligger
nu hos medborgaren.
ingen revolution. bara
bättre incitament.

MEDBORGARSKAP UTAN ID-KORT

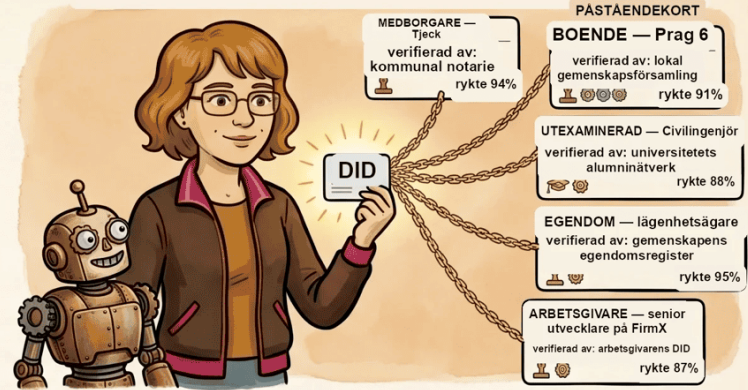
från ett statligt tillstånd till gemenskapens erkännande.

“det gamla sättet” med institutionell statligt utfärdad ID-modell

identitet = statlig tillåtelse — återkallelig — gemenskapen har inget att säga till om.

“det nya sättet” med DID med påståendekort-modell

ingen enskild auktoritet styr alla påståenden — vart och ett är oberoende — varje verifierare satsar sitt rykte.

“vem hör hemma?”

politikern bestämmer — gemenskapen har ingen röst.

gemenskapen bestämmer — genom ryktessignaler — distribuerat, ingen enskild röst.

Ditt medborgarskap är inte ett statligt tillstånd. Det är din gemenskaps erkännande.
statens stämpel ersätts av en kedja av oberoende verifierare — var och en med skinn i spelet.

detta ser ut som dagens värld. Det är det — bara verifierarna är nu många. ingen revolution. bara bättre incitament.

Vikten av en valröst i frågor under statens ansvarsområde skulle i framtiden kunna vara strikt korrelerad med poster över bidrag till det enkla skattesystemet. I kombination med lämpliga DID-påståenden (till exempel "denna person är tjeckisk medborgare") kan utländska medborgare sedan uteslutas från val — folkbokföringsregistret flyttar helt enkelt hit.

Överlapp och reversibilitet

Jag hävdar inte att detta är den enda vägen, eller ens den bästa. Men den framstår som heltäckande — den täcker huvudhävstängerna och bevarar möjligheten att kliva tillbaka. Vid starten överlappar det nya systemet med det gamla och ändrar bara incitamenten. Med tiden krymper det gamla systemet tills det kan — men inte behöver — lösas upp. Fördelen är gradvishet och reversibilitet: skulle ett fel dyka upp i designen är det inte slutet, bara en korrigering.

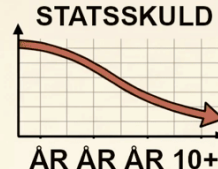
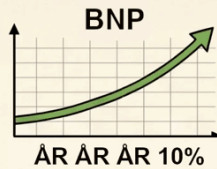
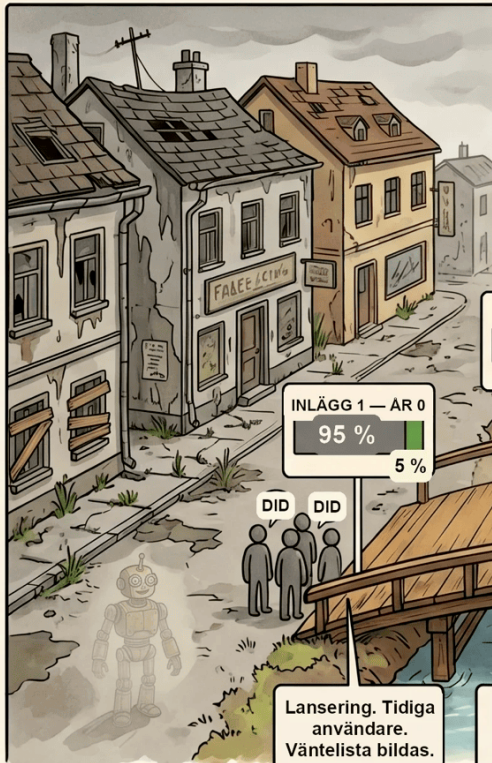
Fred och krig

Vissa delar av staten kanske inte har ett fullt marknadsbaserat alternativ — kanske militären. Tillfällig delegering av extraordinära befogenheter i kriser (så som de gamla grekerna utsåg diktatorer) skulle kunna fortsätta existera. Ansvaret vilar dock på det decentraliserade samhället, inte på ledaren. Till skillnad från centraliserat styre kommer det att vara lättare att återkalla delegerade befogenheter när hotet väl har passerat — eller tidigare, när det är nödvändigt. Ett fritt samhälle kommer inte att vara i underläge ens i vapnens sammandrabbning mot auktoritära regimer.

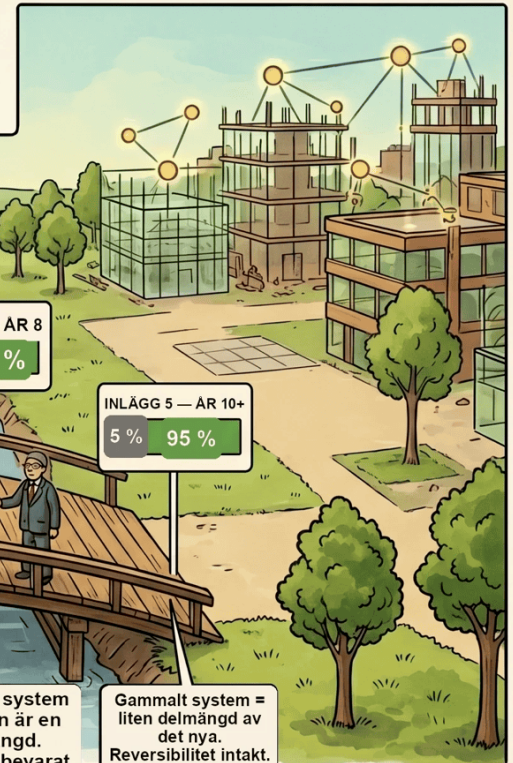
Krigsförbrytare

Med just-in-time-finansiering av staten och transparenta utgifter blir det svårt att ackumulera resurser för anfallskrig. En skattebetalare som fortsätter att finansiera ett sådant krig blir ett legitimt mål och kan inte åberopa civil status enligt Genèvekonventionerna. Under det nya arrangemanget tas tyst samtycke som deltagande.

VÄNSTRA STRANDEN — 'DET GAMLA SYSTEMET'

HÖGRA STRANDEN — 'DET NYA SYSTEMET'

INLÄGG 1 — ÅR 0
95 %
5 %

INLÄGG 2 — ÅR 2
80 %
20 %

INLÄGG 3 — ÅR 5
50 % 50 %

INLÄGG 4 — ÅR 8
25 % 75 %

INLÄGG 5 — ÅR 10+
5 % 95 %

DID DID

KRITISK MASSA — STATEN GODTAR ESR UNDER EKONOMISKT TRYCK.

BACKA

Lansering. Tidiga användare. Väntelista bildas.

Växer. Deltagarlistan sväller.

Designfel? Vi kan backa. Reversibilitet bevarad.

75% nytt system — Staten är en delmängd. Överlapp bevarat.

Gammalt system = liten delmängd av det nya. Reversibilitet intakt.

GAMMALT SYSTEM

> Gradvis övergång. Reversibilitet vid fel. En riktning som inte kan stoppas.

Slutsats

Vägen finns

Staten är som den är på grund av de tekniker som fanns tillgängliga vid tiden för dess tillkomst, i förening med den mänskliga naturen. Att bygga allt på frivillighet samtidigt som man förnekar den genomsnittliga mänskliga naturen är naivt. Den kommer inte att göra sig av med korruptionen, inte heller med sin tendens att driva mot totalitarism. Statens efterträdare måste fungera även med de drag som vi för närvarande betraktar som negativa och antingen ostraciserar eller bestraffar.

Denna bok beskrev ett problem — ett system (staten) där de människor som skriver reglerna aldrig lever med deras konsekvenser. Den beskrev de villkor som måste hålla för att det systemet ska sluta fungera. Den beskrev ett verktyg som uppfyller dessa villkor. Och den föreslog en övergångsmetodik — konkreta steg för hur man använder det verktyget, som ett möjligt exempel.

I det första kapitlet namngav jag fem pelare: frivillighet, organisering, motståndskraft, konsensus och omutbarhet. Vi har uppfyllt dem alla.

- **Frivillighet** — ingen tvingar in dig i nätverket, men du kan inte heller radera dina handlingar ur det.
- **Organisering** — gemenskapen växer ur vem du känner, inte ur vem du blivit tilldelad uppifrån.
- **Motståndskraft** — inte ens en stat villig att betala för att övervaka varje paket kan stänga av det.
- **Konsensus** — den uppstår ur prislappen på hyckleri, inte ur röster eller signaturer.

- **Omutbarhet** — fem små regler väver in korruption i kostnader: balansen mellan frivillighet och ansvar, allas rätt att tala, ingångspunkter som ingen får välja, offentliga löften med ett pris för hyckleri, och skuggan av en observatör bakom varje transaktion.

Ingen enskild pelare kan ersätta staten på egen hand. Tillsammans bildar de ett motstånd mot korruption som staten, med hela sin apparat, inte kan.

Vi är vid en punkt där det hela kan byggas med dagens tekniker (kryptografi, decentraliserad identitet, välkända psykologiska mönster för att få incitamenten rätt, ...). Bara en sak saknas: en kritisk massa av människor som finner modet att stödja det och beslutar sig för att börja.

Inte genom revolution.

Dessa idéer tog form mellan juni 2025 och maj 2026. Vid den tid då jag satte mig ner för att skriva hade jag ramverket i stort sett utarbetat i huvudet — vilket är precis därför jag läste [Farewell To Westphalia](#) med sådan nyfikenhet när den dök upp. Jag ville se var deras bild skulle överlappa med min och var den skulle avvika. En andra knuff kom från Dan Steigerwald, som i maj 2026 fortfarande arbetar på sin egen bok *Statens dekonstruktion* från en annan vinkel; hans projekt fick mig att lägga fram min egen vision i full bredd — så att världen har den på bordet vid sidan av de andra.

Jag ber dig inte att tro på något av det. Jag ber dig att tänka på det. Och jag lämnar dig med en fråga: *Vad skulle du förändra?*

Pavel Kudrna 23 maj 2026, Prag, Tjeckien

Tack

Inspiration

Jag tackar författarna till [Farewell to Westphalia](#) (Jarrad Hope, Peter Ludlow) för det intellektuella ramverk som hjälpte mig att placera mina egna idéer i det bredare sammanhanget av att dekonstruera den westfaliska modellen av staten.

Granskning och återkoppling

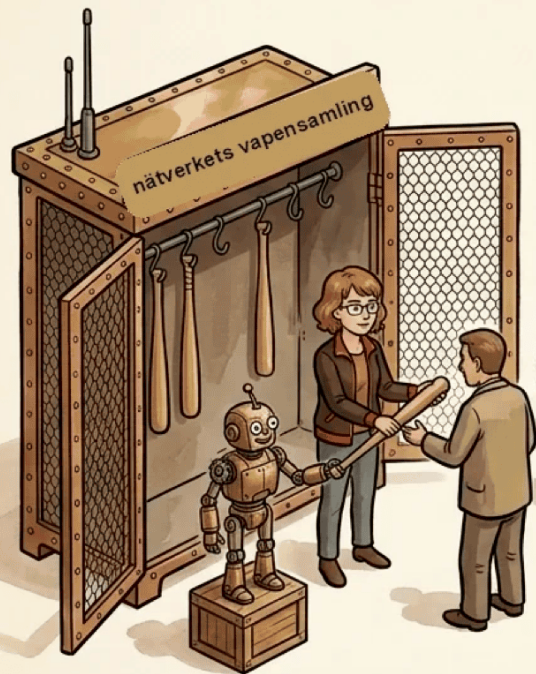
Verktyg

Vid förberedelsen av texten, struktureringen av idéer och itereringen över formuleringar använde jag hjälp från AI-verktyg. Alla idéer, argument och slutsatser är mina egna — AI tjänade som ett verktyg för förfining, inte som en medförfattare av innehåll.

Infografiken utformades i samarbete med generativa verktyg utifrån författarens specifikationer.

TA TILLBAKA DIN TID

medborgarna jagar ut parasiterna ur det offentliga livet.

Försvara tiden de skulle stjäla. det som togs genom bedrägeri tas tillbaka för hand.

Stöd projektet

Personix finansieras av läsare som du.

Bitcoin on-chain

bc1q7cctdz6r026dgy06ul94eygg49ujtxnrq5czaj

Bitcoin Lightning

LNURL1DP68GURN8GHJ7AMPD3KX2AR0VEEKZ
AR0WD5XJTNRDAKJ7TNHV4KXCTTTDEHHWM30
D3H82UNVWQHXMNP0FA8JMTVPD5XJMN9XUE
RX55QRQK

■ Vart dessa pengar går — och vart de inte går

QR-koderna är **författarens personliga kanaler** — bidrag går direkt till Pavel Kudrna och finansierar fortsatt skrivande, det sociala experimentet / simuleringen, och utåtriktad verksamhet.

De *enda* legitima insamlingskanalerna för detta projekt är:

- **Författarens utgåvor av denna bok** — QR-koder i exemplar auktoriserade av författaren.
- personix.org eller dess Tor-onion-spegel som länkas därifrån — där *Personix-stiftelsen* samlar in för de aktiviteter som beskrivs där. Stiftelsens medel hålls åtskilda från författarens personliga medel.

Allt som marknadsförs på annat håll — utbytta adresser i nytryck, snarlika domäner, "insamling för Personix" på sociala medier, insamlingar som inte är knutna till någon av ovanstående — **är med största sannolikhet bedrägeri**. Vi undviker medvetet kryptovalutamarknaden och dess deltagare.

Ordlista

Ordlista

Term	Svenska	Betydelse
Authority	Auktoritet	En betrodd entitet (person, organisation) som verifierar information och sätter sitt anseende på spel för den. Kan vara specialiserad (utredande, juridisk, teknisk).
Claim	Påstående	Generellt: varje verifierbart uttalande. Här: en post publicerad till anseendenätverket — en utsaga om en händelse, egenskap eller relation som är kryptografiskt signerad och verifierad. T.ex. "Jag är bosatt i kommun X" eller "denna person bröt ett avtal."

Term	Svenska	Betydelse
Compartmentalization	Avskärmning	Generellt: att separera information i isolerade enheter så att exponeringen av en enhet inte äventyrar de andra. En princip känd från underrättelsetjänster. Här: parallella DID-identiteter i diktaturer — att kompromettera en avslöjar inte de andra.
Consistent Hash Ring	Konsistent hash-ring	En algoritmisk mekanism för att välja verifierare — en position på ringen bestäms av hashen av DID-dokumentet inom den sociala grafen. Säkerställer ett icke-deterministiskt men ändå verifierbart val.
DID	DID (Decentraliserad identitet)	En digital identitet som du själv skapar och kontrollerar, utan en central auktoritet. Kryptografiskt signerad med din privata nyckel — ingen kan återkalla den eller förfalska den.

Term	Svenska	Betydelse
DID Document	DID-dokument	En offentligt tillgänglig datafil som beskriver din DID-identitet — innehåller offentliga nycklar, nätverksadresser och metadata. Används för att verifiera din identitet i nätverket.
Due Diligence	Due diligence	Generellt: fördjupad kontroll av en motpart innan man inträder i en affärs- eller rättsrelation — granskning av deras historik, ekonomi, anseende och risker. Här: i anseendenätverket sker det snabbare och mer automatiskt tack vare tillgången till verifierade poster.
Economic Neutrality Principle	Principen om ekonomisk neutralitet	Ärligt beteende i nätverket är ekonomiskt nära noll — publiceringskostnader återkommer som verifieringsbelöningar. Ohederligt beteende är en ren förlust.

Term	Svenska	Betydelse
Emergent	Emergent	Spontant uppkommande ur interaktioner mellan enklare delar, utan att någon designar eller styr det. En fågelflock flyger i formation utan en plan — formationen framträder ur enkla regler som varje individ följer.
Emergent Social Contract	Emergent samhällskontrakt	Beteenderegler som uppstår inte uppifrån (lag) utan nerifrån — ur upprepade interaktioner och konsensus inom en gemenskap.
ESR	Electronic Spending Register	Ett föreslaget system för transparent spårning av offentliga utgifter — varje realiserad statlig utgift matchas mot en planerad betalning. Inspirerat av den tjeckiska EET, men vänt mot staten.

Term	Svenska	Betydelse
Hash	Hash (avtryck)	Generellt: en enkelriktad matematisk funktion som producerar ett unikt "fingeravtryck" med fast längd från vilken indata som helst — som ett fingeravtryck av dokumentet. Samma indata ger alltid samma utdata, men indata kan inte härledas ur utdata. Här: används för att bestämma en position på hash-ringen och för att verifiera dokumentets integritet.
Just-in-Time Funding	Just-in-time-finansiering	Statlig finansiering villkorad av transparens — pengar flödar endast när staten accepterar ESR och matchar sina utgifter. En hävstång för att framtvinga samarbete.

Term	Svenska	Betydelse
Meritocracy	Meritokrati	Generellt: ett system där ställning avgörs av faktisk förtjänst och bevisad förmåga, inte formella titlar, kontakter eller ärvda privilegier. Här: anseendenätverket gynnar naturligt dem som bevisligen bidrar till gemenskapen — deras röst väger tyngre på grund av track record, inte på grund av ämbete.
Onion Gateway	Onion gateway	En DID-identitets nätverksadress på onion-nätverket. Skild från DID-dokumentet — den kan ändras utan att identiteten går förlorad (liknande att ändra IP-adressen bakom en domän).
Onion Routing	Onion routing (Tor)	Ett kommunikationsprotokoll som säkerställer nätverkets ozensurerbarhet. Meddelanden krypteras i lager — varje nod skalar av ett lager men känner inte till hela vägen.

Term	Svenska	Betydelse
Oracle Problem	Orakelproblem	Generellt: hur man säkerställer att data som förs in i ett digitalt system troget motsvarar det som faktiskt hände i den fysiska världen. Termen härstammar från blockkedjeområdet. Här: hanteras genom auktoriteter som sätter sitt anseende på spel som garanti för att en digital post motsvarar den fysiska verkligheten.
Phenomenological	Fenomenologisk	Generellt: ett förhållningssätt som studerar fenomen så som de manifesterar sig i den direkta erfarenheten, genom att iaktta vad som följer av dem, utan förhandsgivna teorier. Här: frihet, samhällskontraktet och beteendenormer är iakttagna fenomen — följer av tusentals mikrointeraktioner mellan människor, inte principer definierade uppifrån.

Term	Svenska	Betydelse
Policy	Policy	Generellt: en uppsättning regler eller principer som styr beteende i en given kontext. Här: varje deltagare i DID-nätverket deklarerar sin policy — hur de reagerar på andras specifika beteende, vilka regler de följer, och vilka straff de anser vara proportionerliga. Sammanslagningen av policyer bildar det emergenta samhällskontraktet.
Proxy	Proxy	Generellt: en ställföreträdare eller mellanhand — ett system eller en entitet som agerar å en annans vägnar. Används här i två kontexter: (1) ESR som en proxy som matchar offentliga utgifter mot planerade betalningar; (2) observatörer som en proxy mellan utgivare och verifierare i observatörstricket.

Term	Svenska	Betydelse
Publisher	Utgivare	En nätverksdeltagare som skapar och publicerar en post (ett påstående om en orättvisa, avhjälpande och så vidare). Bär kostnaden för publicering.
Reputation-Based Social Network (RSN)	Anseendebaserat socialt nätverk	Ett decentraliserat socialt nätverk där deltagare utbyter återkoppling om beteende i den verkliga världen. Poster är kostsamma att skapa, billiga att läsa.
Reputation Signal	Anseendesignal	En enskild post i nätverket — positiv (avhjälpande av skada, uppfyllande av en förpliktelse) eller negativ (orättvisa, avtalsbrott). Kumulativt bildar signalerna en anseendeprofil.
Social Graph	Social graf	Nätverket av dina kontakter och dina kontacters kontakter. Algoritmen söker efter verifierare på ett konfigurerbart djup (till exempel 3 nivåer). Ingen global blockkedja — nätverket bildar naturligt gemenskaper med överlapp.

Term	Svenska	Betydelse
Tax Allocation	Skatteallokering	En mekanism genom vilken skattebetalaren avgör vart en del av deras skatter går. Den allokierbara procentandelen växer år för år.
Track Record	Track record	Generellt: historiken av tidigare resultat, framgångar och misslyckanden hos en person eller organisation. Här: summan av alla tidigare interaktioner för en given DID-identitet i nätverket — verifierade påståenden, accepterade och avvisade poster — utifrån vilka dess anseende härleds.
Verifier	Verifierare	En deltagare som algoritmiskt väljs ut för att verifiera och publicera en post. Sätter sitt goda namn på spel för informationens sanningsenlighet.

Produktionsnoter

Förbehållet av författaren (omfattas inte av CC BY-SA-licensen): namnet Personix och ordmärket, bokomslaget, och stödkanalerna (QR-koder, adresser, kontakt-e-post). Härledda utgåvor måste ta bort eller ersätta dessa element; de får användas endast för att hänvisa till detta originalverk.

Källfiler. Den fullständiga källan — markdown-text, infografik, byggsript — finns tillgänglig tillsammans med denna PDF.

Verktyg. Vid förberedelsen av texten och itereringen över formuleringar använde författaren hjälp från AI-verktyg; infografiken utformades i samarbete med generativa verktyg utifrån författarens specifikationer. Alla idéer, argument och slutsatser är författarens egna.

PERSONIX

Kompromisslös förändring

Ett o censurerbart och omutbart decentraliserat anseendenätverk

Staten fungerade när kommunikationen var långsam, besluten var lokala och auktoriteten bodde i samma stad som den styrde. Dagens nätverk inverterar alla tre antagandena — och de institutioner som byggts på dem passar inte längre den värld de styr. Denna bok beskriver ett verktyg som passar: ett decentraliserat anseendenätverk där identiteten är din att behålla, sanningen är offentligt reviderbar, och mutor är anseendemässigt självmord.

Inget manifest. Ingen prognos. En fungerande ritning för hur statens efterträdare kan byggas — frivilligt, en deklaration i taget.

Pavel Kudrna • Prag, 2026

personix.org

Licensierad under Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0).